המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בס"ד יום ד', פ' וארא כ"ג טבת תשמ"ח (13 בינואר 88)
דף היומי: בבלי — סנהדרין י"ז; ירושלמי — בבא מציעא כ"ס

שנה ל"ט גל' 10992
70 אג"ח'כ' מע"מ

מוסדות רבי דוד ומשה
ת.ד. 23700 ירושלים 91255

אנו מעונינים לערוך בר־מצוה ל־2 ילדים יתומים מאב או מאם:
כולל סט טלית ותפילין מהודר
ביגוד מלא
עליה לתורה
אולם + תזמורת וכו'
ללא שום תמורה
המעונין נא לצלצל להוף 02-812309 שמעון או משה

חייל צה"ל נדקר ושני נפצעו בהפרות סדר ברצועת עזה

תושב רפיח נהרג ואחרים נפצעו בהתקפה על כוחות צה"ל

חייל צה"ל נדקר ברפיח במהלך התקפה על סיור צבאי. בעקבות זאת נהרג תושב רפיח ותושבה נפצעה, במהלך הפרות הסדר החמורות שהיו אתמול בכל שטחי רצועת עזה ומחנות הפליטים, שמצר הוטל על כל מחנות הפליטים, למעט מחנה מרכזי. הסגר על מחנה הפליטים ג'בליה נמשך.

הפרות הסדר בכל רחבי רצועת עזה, שהחלו בשעות הבוקר המוקדמות בהיקף ובעצמה מצומצמים, התפתחו לקראת הצהרים להתנגשויות אלימות עם כוחות הבטחון בכל רחבי הרצועה. בעיקר היו הפרות סדר חמורות במחנות הפליטים וצה"ל הכריז בהם על עוצר, למעט מחנה אל מועזי, שנותר פתוח. בג'בליה נמשך הסגר. למרות העוצר, התקיימו תהלוכות של מפגינים בכל מחנות הפליטים וכך גם בשכונות "סג'עיה" ורובע "נאצר" בשכונת "שייח רדואן" בעזה וכן בדיר אל בלאח, בחאן יונס, שמרכזה נתון בעוצר, ברפיח ובעיירה בית חנון בצפון הרצועה.

שתי הפרות סדר חמורות במיוחד ארעו ברפיח ובג'בליה ובמהלכן נהרג אדם אחד וחמישה נפצעו קל, מירי חיילי צה"ל. תקרית אחת ארעה סמוך לשעה 12.30 בצהרים בצומת "שבורה" במרכז רפיח. באותו מקום שהמחבל עטווה אבו סמהדנה דקר לפני כחודש את צוער חיל האויר משה צ'פל, ניסתה קבוצת צעירים לדקור בסכינים סיור צה"ל, שעבר במקום. אחד התוקפים התקרב לחייל בסיור ודקר אותו בגב, באופן דומה לזה של אבו סמהדנה. גם גורלו היה כזה של אבו סמהדנה. חיילי הסיור ירו לעבר תוקפיהם ואחד נהרג ועוד שלושה נפצעו קל. החייל שנדקר טופל ופציעתו הוגדרה קלה.

סמוך לאותה שעה, ארעה תקרית דומה במחנה הפליטים ג'בליה. סיור צה"ל, שנע ליד מחנה המִמשל הצבאי במרכז ג'בליה, ניתקל בחבורת צעירים, שניסו לתקוף את החיילים באבנים ובמקלות מסומרים. חיילי הסיור ירו לעבר התוקפים גז מדמיע וכדורי גומי. אך אלה חזרו על ניסיונות התקיפה ולא נרתעו גם מירי של אש חיה באויר. רק כאשר נוצרה סכנה ממשית לחיי החיילים, הם ירו לעבר התוקפים ונחלצו מהם. בתוך כך נפצעו קל שניים מהתוקפים.

חייל צה"ל נפצע בעזה

חייל צה"ל נחתך בפניו מבקבוק, שהושלך לעברו במהומות

(המשך בעמוד אחרון)

שמואל בנימין סופר בני ברק — **צביה שבדרון** ירושלים
מאורשים
בס"ד, אור לכ"ב בטבת תשמ"ח

צבי המר תל אביב — **מרים בינקה** ירושלים
מאורשים
בס"ד, כ"ב בטבת תשמ"ח

יעקב שלום הלר יק"ל — בני ברק — **מינה רחל לוריא** בני ברק
מאורשים
בס"ד, אור לכ"ג טבת תשמ"ח

מרדכי ידלר בני ברק — **גולדה פרידא אורי** ירושלים
מאורשים
בס"ד, יום שלישי כ"ב טבת תשמ"ח

אריה חיים שטראוס תל אביב, ישיבת "יד אהרן" — ירושלים — **חיה פישר** בית וגן ירושלים
מאורשים
בס"ד, אור ליום ד' כ"ג טבת תשמ"ח

שר החוץ ההולנדי:

המצב בשטחים פגע בחידוש קשרי ישראל־בריה"מ

האג — שר החוץ ההולנדי, האנס ואן דן ברוק אמר אתמול, כי התסיסה העכשווית בשטחים הכבושים אולי פגמה בסיכויים לחידוש הקשרים הסובייטיים הישראליים.

ואן דן ברוק, שארצו מייצגת את האינטרסים הישראליים במוסקבה, אמר בתדריך לעתונאים, כי הולנד לחצה זה זמן רב על בריה"מ לחדש את הקשרים הדיפלומטיים, שנותקו במלחמת ששת הימים.

עוד אמר, כי התסיסה היא ביטוי לתיסכול ערבי לגבי הסיכויים לשיחות שלום, והוא קרא לישראל להסכים לועידת שלום בינלאומית בהשתתפות כל המדינות הקבועות במועצת הבטחון.

באתונה נמסר כי שר החוץ היווני, קארולוס פאפוליאס, הוקיע את ישראל על השימוש באלימות נגד הפלשתינים. (ע"ר)

רוב העובדים מהרצועה לא באו אתמול לעבודה

שיבושים במפעלים בעיקר בדרום

שיבושים היו היום במפעלים מפעלי תעשייה בעיקר בדרום הארץ. השיבושים נגרמו כאשר רוב העובדים מרצועת עזה המועסקים במפעלים הללו לא הגיעו לעבודה עקב העוצר שהוטל על מחנות הפליטים ברצועה.

תעשיינים הביעו דאגה עמוקה מהפגיעה המתמשכת בייצור עקב היעדרות הפועלים. תעשיינים רבים הגיעו למסקנה כי יש צורך בהתארגנות מחודשת כדי להשתחרר מהתלות בפועלים הערביים. בינתיים מנסים מפעלים לגייס עובדים דרוזים ולהשיג גם עובדים יהודיים.

עקב הקשיים הנגרמים בתקופה האחרונה במפעלי תעשייה בגין העדרויות פועלי השטחים גוברים הבקשות לשירות התעסוקה להבאת פועלים מחוץ לארץ. כיום יש כבר 1,500 בקשות בשירות התעסוקה. אולם בינתיים אין שינוי במדיניות שעל פיה מאשרים רק על פי אמות מידה מחמירות יבוא

(המשך בעמוד אחרון)

גולדינג נפגש עם רבין ופעילי אש"פ ברצועה

ימליץ על הגשת עזרה ישירה למחנות הפליטים

— מאת סופרנו המדיני —

סגן מזכיר האו"ם, מרק גולדינג, מדינאי בריטי שהושאל לאו"ם, שעומד להגיש למועצת הבטחון דו"ח על המצב ביהודה שומרון ועזה, ומדברים שהוא משתמע, כי בדו"ח יוכללו כמה תלונות קשות נגד מדיניות "היד הקשה" שנוהגת ישראל נגד תושבי יהודה, שומרון ועזה.

גולדינג, שנפגש עם שר הבטחון, יצחק רבין, הביע בפניו את דאגותיה של מועצת הבטחון על המתרחש בשטחים וטען שההחלטה שוללת גירושים. וצעדים נמצרים אחרים שננקטו ע"י שלטונות ישראל.

כפי שנודע עשוי גולדינג להמליץ בפני מועצת הבטחון, שמדינות האו"ם יגישו עזרה ישירה למחנות הפליטים ביהודה שומרון ועזה, נוסף על ההמלצה לכינוס ועידה בין לאומית בחסות האו"ם.

גולדינג ברצועת עזה

שיירה גדולה של מכוניות או"ם יצאה אתמול בבוקר לרצועת עזה. אולם כשהגיע למחנות הפליטים ג'בליה ושאטי. הודיעו לו קציני צה"ל, כי מחנות אלו נתונים בעוצר ולא ניתן לשיירה להיכנס אליה.

השיירה של גולדינג המשיכה איפוא למחנה הפליטים אל מועזי, אולם מיד משנכנסה נתקלו בחביות זפת בוערות ובהמון מתגודד בזעקות. אנשי צה"ל היו מוכנים להעניק את הליווי הדרוש לסיור במחנה, ואולם גולדינג העדיף לחזור על עקבותיו למטה כוחות האו"ם בעזה.

כאן נפגש עם נציגי התושבים, ראשד אשאווה, ראש עירית עזה לשעבר. וכן עם פאיז א־רחמה וד"ר חידר אבדול שאפי, הידועים כמייצגים את עמדות אש"פ ברצועת עזה.

2,800 רופאים בשרות המדינה שבתו אתמול

תובעים הסכם כמו עם רופאי קופ"ח

2,800 הרופאים בשרות המדינה שבתו אתמול שביתת אזהרה ליום אחד.

השביתה הקיפה את הרופאים בבתיה"ח הממשלתיים והעירוניים־ממשלתיים התובעים להחיל את ההסכם שנחתם עם רופאי קופ"ח גם על רופאי המדינה, העבודה בבתיה"ח אלה היתה במתכונת שבת.

על השביתה החליטו בסוף השבוע הועד המרכזי של ההסתדרות הרפואית בישראל והועד הארצי של ארגון הרופאים עובדי המדינה.

הרופאים טוענים, כי ההסכם שנחתם בקופ"ח הכללית לטיפול בחולים, לאחר שעות העבודה הרגילות הוא הסכם חשוב לחולים ולרופאים כאחד. הפעלתו בקופ"ח הכללית בלבד. החל מה־15.2.88 תיצור פער עמוק בין בתיה"ח של קופ"ח לבין בתיה"ח הממשלתיים. פער שיוביל להידרדרות מואצת של מערכת האישפוז הממשלתית — הם טוענים.

עובדי המינהל והמשק נוקטים עיצומים

עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים החליטו לנקוט בעיצומים.

נציגי העובדים יפגשו היום עם שרת הבריאות ויודיעו לה על החלטתם לנקוט בצעדים ארגוניים, נוכח "הסחבת בתביעותיהם להשוואת שכרם, עם שכר העובדים בבתי החולים בקופת חולים" (עתי"ם)

תחזית מזג האויר

התחזית מזג האויר: מעונן חלקית עם גשם כקוכי בעיקר בצפון הארץ. השקיף למחר: גשמים מקומיים.

הטמפרטורות: ירושלים 4 עד 8, רמת הגולן 4 עד 9, צפת 3 עד 7, חיפה 9 עד 17, טבריה 8 עד 16, שומרון 5 עד 11, תל אביב 8 עד 17, באר שבע 6 עד 16.

גילוי קלמנוביץ ערער אמינות שרותי הבטחון

מאת סופרנו המדיני

פרשת גילויו של המרגל שבתי קלמנוביץ ערערה עוד יותר את אמונה של ארה"ב בשרותי הבטחון הישראליים, לאחר כמה וכמה כשלונות ישראליים שסיבכו את ארה"ב ביחסיה עם מדינות שונות.

יחד עם הבעת סיפוק על גילוי המרגל שהוהדר לישראל ע"י בריה"מ, הובעה דאגה. כיצד יכול היה לפעול שנים כה ארוכות, מבלי שנתגלה. בין ישראל וארה"ב קיימים צנורות להחלפה אינפורמציה סודית ונעשים מאמצים לברר. אם לקלמנוביץ היתה גישה אליהם.

(המשך בעמוד אחרון)

שגרירי מדינות אירופה מחו על המצב בשטחים

מאת סופרנו המדיני

שגרירי מדינות אירופה באו אתמול למשרד החוץ, כדי למחות בפני המנכ"ל המדיני, יוסי ביילין, על הצעדים הננקטים ע"י שלטונות ישראל בשטחים, הם נוגדים לדעתם את אמנת ז'נבה.

בתגובה טען ביילין, שאף הוא מצטער על כך ביותר, אולם יש להבין את האחריות המוטלת על ישראל לקיים את הסדר בשטחים. לדעתו, חייבות מדינות אירופה להפנות את מאמציהם לקידום תהליך השלום ע"י ועידה בין לאומית.

● רצועת עזה, — אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, אישר את המלצות הועדה המיעצת לערעורים, שדחתה את ערעורים של ארבעת תושבי הרצועה על צוו האלוף מרדכי לגרשם מהארץ.

הסתדרות אגודת ישראל העולמית
הועד הפועל

ישיבת חברי הנהלת אגודת ישראל העולמית בא"י

תתקיים אי"ה **היום** יום רביעי כ"ג בטבת בשעה 4.30 אחה"צ בבית אגו"י העולמית בירושלים

סדר היום במפורט בהזמנות

הישיבה תתחיל בזמן הנקוב

מספר הטלפון של
הסדנא לשפור הבריאות
02-815961
היום הרצאת מבוא לנושא בנוה חמד, עזרת תורה ב־8 בערב

תלמוד תורה "אמרי חיים" ויזניץ ירושלים
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
נחמיה 14

בכאב עמוק משתתפים אנו בצערכם ומביעים בזה תנחומינו לידידינו החשובים והנעלים

הה"ר **אברהם גפנר** שליט"א
ממנהלי מוסדותינו הק'

הה"ר **משה אהרן גפנר** שליט"א
מצוות העוסקים במלאכת הקודש

ולכל המשפחה הכבודה

בהלקח מהם אביהם איש האשכולות, מיקירי ירושלים

הרה"ח רב' **מנחם מנדל** זצ"ל
מחשובי זקני חסידי ויז'ניץ

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

צוות המלמדים — המנהל הרוחני

בס"ד

ארגון תורה בעל פה ירושלים

כוס תנחומים

שולחים אנו נטפי תנחומים מעומק לבנו לכבוד מנהלינו הדגול איש חי ורב הפעלים המוכתר לשם ולתהילה העושה לילות כימים לקידום וביסוס מוסדותינו, מזכה את הרבים בידע אלפי דפי גפ"ת ומשניות בבחינה בע"פ, רודף צדקה וחסד

הרה"ח ר' **דוד גפנר** שליט"א

בהלקח ממנו אביו הגאון איש האשכולות לתורה להעודה ולכעש עמוד התפילה

הרה"צ רב' **מנחם מענדל** זצללה"ה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד ובהמשך דרכיכם תנוחמו

צוות הרמי"ם

ש. זייבלד — י. לוברבוים — ב. טויסיג — י. פריזנט
ב. גפנר — י. השיל — ז. המבורגר — ח. בירנבוים

רשת מוסדות "מגדל אור"
בנשיאות הרב **יצחק דוד גרוסמן** שליט"א
המרכז: מגדל־אור

קריאת קודש

לכל בוגרי מוסדותינו הק' היקרים השוקדים באהלי התורה והיראה, בישיבות הקדושות והכוללים ברחבי הארץ.

הנכם נקראים בזה לרגל כלות השנה הראשונה להעלותו בסערה השמימה של אבינו רוענו, הוד תפארתנו, מחולל ויוזם הקמת מבצרי התורה

רשת מוסדות החינוך "מגדל אור"

ב"ק אדמו"ר ציס"ע, הרה"ק האדמו"ר מלעלוב זצוק"ל

רבי **משה מרדכי**

בן הרה"ק אדמו"ר רבי **שמעון נתן נטע** זי"ע

ללמוד משניות לזכר נשמתו הטהורה, ולהשתטח על ציונו הקדוש הספון וטמון בהר הזיתים

מחר, יום חמישי, כ"ד טבת בשעה 2.00 אחה"צ

ויהי רצון שימליץ טוב בעדינו ובעד כלל ישראל לישועה בביאת גואל צדק במהרה בימינו

הועד הרוחני

* * * * * *

נ.ב. תחבורה להר הזיתים בשעה 1.30 ממשרדי הופמן—גאולה

היום, בשעה 6.30
הכנסת ספר־תורה
שע"י חסידי לעלוב קארלין
לבית המדרש
תפלה למשה
של כ"ק
מרן אדמו"ר שליט"א
רחי ברויאר 25-27
שכון ה' בני ברק

בשעה 8.00
תפילת מעריב וסעודת הילולא
של כ"ק
מרן אדמו"ר
הקדוה"ט זצוק"ל זיע"א
בהיכל בית המדרש

תחבורה מירושלים
ממשרד "ההופמן"
רחי יונה 1 בשעה 5

מוסדות חסידי ראדזין בארצה"ק
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מזל טוב חמה ולבבית
נשגר מתוך עומק לבנו לראש משביר אדוננו מורנו ורבינו

הרה"צ ר' ***אברהם ישכר אנגלרד*** *שליט"א*
אדמו"ר מראדזין

ולרבנית הכבודה מנב"ת תליט"א

ובנם היקר הרה"ג הרב ***שלמה יוסף אנגלרד*** *הי"ו*
ולנו"ב תחי'

להולדת הנכדה — הבת תחי' בשעטומ"צ

יהי רצון שיזכו לרוות ממנה ומכל יוצ"ח שפע נחת דקדושה ואושר ולגדלה לתורה לחופה ולמעש"ט לתפארת אבוה"ק שלשלת היוחסין
כעתירת וכברכת

אגודת חסידי ראדזין בא"י
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

- כולל אברכים דחסידי ראדזין "עטרת שלמה" בני ברק ההנהלה ראש הכולל והאברכים
- המרכז לצביעת תכלת בא"י שע"י אגודת חסידי ראדזין
- מתפללי בית המדרש ראדזין של כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א
- מתפללי ביהמ"ד חסידי ראדזין חיפה — רח' גאולה
- מתפללי ביהמ"ד חסידי ראדזין רח' התבור ת"א
- מתפללי ביהמ"ד חסידי ראדזין פתח תקוה
- כולל אברכים "זכרון יוסף" דחסידי ראדזין חיפה ההנהלה ראש הכולל והאברכים
- קרנות הגמ"ח שע"י חסידי ראדזין בא"י
- מתפללי ביהמ"ד חסידי ראדזין ירושלים
- מתפללי ביהמ"ד חסידי ראדזין רח' הרצוג ב"ב
- מתפללי ביהמ"ד חסידי ראדזין רח' דיזנגוף ת"א
- מתפללי ביהמ"ד חסידי ראדזין נתניה

גזור ושמור!

עקב הביקוש להסעות מרחובות ומבני ברק

הוחלט להוסיף מספר נסיעות כדלקמן:

מרחובות לבני ברק: 6.50, 14.15, 16.10, 18.05
מבני ברק לרחובות: 8.25, 15.10, 17.10, 19.10

התחנות ברחובות: 1. קרית קרעטשנוף.
2. בעש"ט פינת מנוחה ונחלה.
3. ראשון לציון בתחנת דלק מול תחנה מרכזית (רבע שעה אחרי היציאה מרחובות.

התחנות בבני ברק: 1. רח' חזון איש ליד בנק פא"י.
2. רח' נחמיה פינת רח' עזרא.
3. מול מאפית ויז'ניץ.
4. תחנת דלק ליד קוקה קולה.

קו זה יפעל במשך שבועיים המשך פעילות הקו יהיה בהתאם להענות הנוסעים

לתלמידות בית ספר קבועות תינתן הנחה
כמו"כ ניתן להשיג הסעות לכל חלקי הארץ.
להתקשר לטל. 08-459030 בין השעות 8 בערב עד 11 בלילה

בס"ד

ברכות מאליפות

לידידנו הדגול רב הפעלים ואיש המעש לתורה ולתעודה

הרה"ג הדיין ר' **אליהו אברג'יל** שליט"א

ראש כולל צוף דבש ירושלים ומחבר ספרים דברות אליהו

לרגל התמנותך לדיין בבית הדין הרבני באשקלון

יתן השי"ת שכתי"ר יעלה מעלה ולא תצא תקלה מתחת ידו וחפץ ד' בידו יצלח

כעתירת

הרה"ג שלום משאש הרב הראשי ירושלים
הרה"ג משה מלכה הרב הראשי פ"ת
הרה"ג יוסף שרביט הרב הראשי אשקלון
הרה"ג מישאל דהאן הרב הראשי ב"ש
הרה"ג אברהם אלמליח מנהל בתי הדין
הרה"ג שלמה שלוש אב"ד חיפה
הרה"ג שלמה עמר חבר בי"ד פ"ת
הרה"ג אליהו עצור חבר בי"ד ירושלים
הרה"ג מסעוד אלחדד חבר בי"ד ירושלים
הרה"ג אליהו אבוחצירא הרב הראשי נצרת
הרה"ג משה מימון הרב הראשי ק. אונו
הרה"ג יחיאל בוחבוט הרב הראשי ק. שמונה
הרה"ג יחיאל אבוחצירא הרב הראשי רמלה
הרה"ג שמעון ביטון הרב הראשי בית שמש
הרה"ג אליהו כהן הרב הראשי בית שאן
הרה"ג מרדכי בר מוחא הרב הראשי נשר

הרה"ג מיכאל ועקנין הרב הראשי יקנעם
הרה"ג שמואל צבאח חבר הרבנות עכו
הרה"ג אליהו אבוטבול רב שכונה נהריה
הרה"ג משה אבו רב שכונה ירושלים
הרה"ג אליהו מדינה רב שכונה ירושלים
הרה"ג דוד בוגנים ראש כולל בני ברק
הרה"ג יוסף רווח רב שכונה אשקלון
הרה"ג חיים נחמיאס ראש כולל אשקלון
הרה"ג יצחק פרץ רב שכונה תל אביב
הרה"ג דוד קדוש רב שכונה חיפה
הרה"ג ראובן פרץ רב שכונה חיפה
הרה"ג נסים מלכה רב שכונה חיפה
הרה"ג יהודה גנון רב שכונה חיפה
הרה"ג אליהו דיין רב מושב בורגתא
הרה"ג משה דיין רב מושב אזרת

המרכז לחינוך מקצועי שע"י אגו"י

למנהלנו הנכבד והנמרץ רב הכשרון והמעש מראשי אגו"י

הרה"ח ר' ***שמואל שמעלקא הלפרט*** *נ"י*
מנכ"ל המרכז לחינוך מקצועי של אגו"י

ולחתנו האברך המצויין והמופלג

הרה"ח ר' ***חיים בק*** *נ"י*

ולאמו הרבנית הצדקת

מרת ***פייגא דבורה הלפרט*** *תחי' לאוי"ט*

ולכל המשפחה הכבי

ברכת מזל טוב נאמנה

להולדת הנין־הנכד־הבן *בשעטומ"צ*

יהי"ר שיזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעשי"ט ולרב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח

מאחלים: ***ההנהלה וצוות העובדים***

ברכה מיוחדת מידיד נאמן ש.י. גרוס ומשפ'

שיר ניסן
אצלינו מרוצים
תמיד יוצאים
אולם לבריתות
וארועים
ברמה גבוהה
וסגנון עשיר
עד 120 מקומות
להתראות בשמחות

דרוש תורם דחוף
לספר תורה
לבית מדרש חסידי
בירושלים 02-381902

לצרכניה
דרוש אחראי
למחלקת דגים ועופות
לפרטים 02-531858
(בערב)

למכירה
דירת פאר
5 חדרים + גג

ברח' הרב קוק
פינת ר' עקיבא — בני־ברק

כניסה פסח תשמ"ח

גימור מעולה
מפרט טבני עשיר

טלפון 03-704470

דגי טונה מספרד...
למהדרין מן המהדרין

לאור ההסתייגויות של הג"ר עובדיה יוסף שליט"א בנושא הכשרות סביב דגי הטונה המיובאים, הצלחנו ב"ה לייבא דגי טונה שעמדו במבחני טעימה ע"י גורמים מוסמכים ושחורגו באיכותם ובטעמם המיוחד ברמה גבוהה וע"פ כל כללי הכשרות המחמירים גם אליבא הב"י

— **פרטים יבואו אי"ה** —

עונת המזגנים ומייבשי הכביסה בשיאה

המוצרים הטובים ביותר במחירים הזולים ביותר!!

קנה עכשיו ושלם עד ראש השנה רק ברשת

חילו אלקטרוניקה

ירושלים — מלכי ישראל 7, 383778
בני ברק — ר' עקיבא 28 5708878
רחובות — בית הפועלים
ראשון לציון — הרשילד 93

דרושה מדריכה
עם לינה
למוסד לבנות
לפרטים: 03-5709472

אולם מלכי ישראל
פותח במבצע מיוחד
להשכרת האולם בלבד
לחודשי טבת ושבט
מחירים מיוחדים
פרטים בטל. 02-380016
03-380409

גמ"ח

בגלל ההצלחה הרבה של הסיפות לגמגום ונגד סכרת

החלטנו לפרסם שוב כתובתנו.
חזושי הרי"ם 18 ק"ג ב"ב

هكذا من الأصل

הד היום

שאלה שצריכה עיון

מ/ה. הממשלה לא קבלה עדיין את הצעת חוק ההסכמה כפי שהוגש על ידי שנים מחבריה. כמה מן השרים ביקשו להכניס בו תיקונים שונים, להוציא מתחולת סמכותה העקרונית של הרשות המקומית לאסור פעילות תרבותית וספורטיבית בשבתות. מגמתו של התיקון כפי שהציעו שרים ממפלגות חילוניות פירושו ליצור מצב חדש, שיעניק גושפנקא חוקית לאותן פרצות, שבגללן התעורר הפולמוס הציבורי.

אם יתקבלו התיקונים המוצעים, לפי הנראה בשלב זה יש כל הסיכויים להתקבל, אפשר לומר על הצעת החוק "מוטב שלא נברא משנברא", כיון שיש בה כדי להנציח בחוק, מעין היתר חוק לפעילות הקשורה בחילולי שבת פומביים.

הצעות אלה יש בהן כדי לרוקן את הצעת החוק מכל אותן כוונות טובות שהניעו את שרי הממשלה הדתיים להעלות את ההצעה על שלחן הדיונים.

לצערנו, רוב חברי הממשלה עלולים. עם כל הרצון הטוב שלהם, לקבל את הצעות התיקונים המוציאים מן הכלל אותו סוג פעילות ספורטיבית וכזה שמכונה "תרבותית" שפירושה אינו אלא צורה של הקרנות סרטים, או הצגות תיאטרון, גם אם יגבילו את מכירת הכרטיסים לימי חול. ובאופן כזה. מה הועילו חכמים בתקנתם?

אני רוצים להזכיר בהזדמנות זו, כי לפני שנים רבות הועלתה על הפרק הצעת "חוק שבת". היו תומכים רבים להצעת חוק זו, מר בן גוריון שהיה ראש הממשלה באותה עת, אף התיימר לספר כי הוא וחברו ישראל גלילי, היו יוזמי החוק ולא נציגי המפלגה הדתית הלאומית. הצעת חוק זה נתגלגלה שנים, ובסופו של דבר לא נתקבלה, במקומה קבלה הכנסת את חוק שעות עבודה ומנוחה, שהוא כולל בין היתר מספר הוראות האוסרות עבודה בשבת בכמה ענפי עיסוק. הצעת חוק זו השאירה פרצות, שבגללן אפשר להפעיל בשבתות ענפים שונים, הצעת חוק זו יצרה גם את "ועדת ההיתרים", שבמשך שנים הוציאה אישורים לבתי חרושת לעבוד בשבתות, גם במקרים שאין בהם שום פיקוח נפש.

הצעות החוק המקורית בשם "חוק השבת" נתקלה בהתנגדות חריפה של רבנים, משום שהצעה זו, הוציאה מן הכלל את התחבורה הצבורית שפעלה בשבתות בחיפה. עובדה זו הניעה רבים מבין גדולי התורה להתנגד להצעת חוק, שתטביע חותם חוקי על פירצה שנקבעה בזמנה.

אומנם, ועדת השרים שמונתה על ידי הממשלה להביא הצעת חוק מוסכמת מורכבת מרוב שרים דתיים, אולם, אין כל בטחון שהועדה תוכל להגיע לנוסחא מוסכמת שתתקבל על ידי הממשלה כולה או רובה. אנו מניחים שיש בממשלה, או לפחות בחלקה רצון טוב לתקן את הפירצה שנגרמה בעקבות פסק הדין של השופטת בירושלים, אולם, אם נשפוט על פי הרוח הרווחת כיום בקרב כמה וכמה ראשי עיריות, יש מקום לחשוש אם התיקון בחוק לא יצא שכרו בהפסדו, כיון שקיים חשש שהחוק יוציא מן הכלל פעילות תרבות וספורט, שיש בהן חילול שבת, גם אם יגבילו אותן לסביבה שברובה חילונית.

המאבק על דמותה המיוחדת של שבת קודש בירושלים, לא הגביל את עצמו לשכונות החרדיות בלבד, ויש לשקול היטב אם ראוי וכדאי לקבל חוק שיתיר חילולי שבת. שאלה זו צריך להציע לפני פוסקי ההלכה המקובלים על שומרי שבת, גם אם יש בו בחוק ההסכמה כמה מיגבלות שיצמצמו את ממדי חילולי השבת. מה עוד כאשר החוק יהיה תמיד נתון לפירושים שונים, במצב שנוצר יתקשו נציגי המפלגות הדתיות להביא לאישור חוקי עזר חדשים שיהיה בהם להניח את הדעת.

צריך להזכיר שהנהלת עירית ירושלים אישרה כבר כמה הצעות ברוח זו, שיש בהן להוציא מן הכלל כמה וכמה אזורים שהוגדרו כחילוניים, שבהם יותרו מופעים ופעילות שכרוכים עם חילולי שבת פומביים ופוגעים בדמותה וצביונה של שבת קודש בירושלים.

השאלה אם חוק ההסכמה כפי שינוסח יהיה משום תיקון או משום קלקול, היא שאלה שצריכה עיון על ידי אלה המוסמכים לקבוע אם אפשר להסתפק עם הרע במיעוטו, או שיש בו משום חילול השם, שלא יאמרו כי הותר הדבר על ידי חקיקה.

סוכנות הפליטים של האו"ם קוראת לישראל לחדול משימוש בתחמושת חיה

וינה, ארגון האו"ם המטפל בפליטים פלשתינאים מסר כי הוא שוקל את הרחבת פעילותו בגדה המערבית וברצועת עזה, וקרא לישראל לחדול משימוש בתחמושת חיה כדי להתגבר על התסיסה בשטחים.

סוכנות הסעד של האו"ם (אונר"א) שמרכזה בוינה, גם קראה לישראל לא לגרש תשעה פלשתינים המואשמים בליבוי אלימות בשטחים הכבושים.

מנכ"ל אונר"א, ג'ורג'יו דאקומלי אמר את דבריו במסיבת עתונאים. לאחר שנועץ ב־40 נציגים של ארגוני או"ם שמרכזיהם בוינה, בדבר האפשרות להחזיר סיוע מיוחד לשטחים הכבושים.

סוכנות הפליטים של האו"ם פועלת בשטחים במסגרת הסכם שהושג עם ממשלת ישראל, אחרי מלחמת ששת הימים.

דאקומלי אמר כי הוא גם מעוניין בהקמת פרוייקטים תעסוקתיים חדשים, בשיפור הדיור ובשיתוף גופים בינלאומיים כגון נציבות הפליטים העליונה של האו"ם כדי להגן על פלשתיניים.

דאקומלי, שביקר לאחרונה בשטחים, אמר כי התסיסה היא תוצאה של "תיסכולים של הפליטים, על שהם נמצאים במבוי סתום".

הוא הודיע במסיבת העתונאים, כי הנציגים לא הגיבו מיד על הצעותיו, וכי יהיה צורך בפגישות נוספות.

הוא הודיע כי אונר"א מסרה לישראל שתוכניתה לגרש את הפלשתינים, תהיה הפרה של אמנת ז'נבה 1949, המדברת על הגנה על אזרחים בעיתות מלחמה.

אחד הפלשתינים הצפויים לגירוש, הוא מורה בבית ספר של אונר"א ברצועת עזה.

עוד אמר כי על ישראל לטפל בהפגנות "בצורה שונה, לא תוך שימוש בתחמושת חיה". (רויטר־עתי"ם־וע"צ)

המועצה הצבאית של אש"ף דנה במצב בשטחים

בגדד, המועצה הצבאית של אש"ף התכנסה בבגדד למושב שלא מן המנין, כדי לדון במצב בשטחים הכבושים — נמסר ממקור של אש"ף בבגדד.

בהודעה לעתונות אמר עראפת כי המועצה הצבאית התכנסה, בראשותו, כדי לגבש שורה של צעדים כנגד "הצעדים שנוקטים שלטונות הכיבוש הישראליים כלפי תושבי השטחים הכבושים".

כן אמר עראפת כי הועדה שהוקמה ביום ששי שעבר, בתום הדיונים של המועצה המרכזית של אש"ף, אישרה מספר החלטות "כדי לתמוך בהתקוממות העם הפלשתיני בשטחים הכבושים". הוא לא מסר פרטים על אופי הצעדים הללו".

בסוף השבוע שעבר קרא אחד ממנהיגי אש"ף להקמת כוח בי־נלאומי כדי להגן על תושבי השטחים. (ע"צ)

כתב עת בריטי יוקרתי:

נמלי התעופה נתב"ג, פרנקפורט, לונדון, ציריך וטוקיו - הבטוחים ביותר

לונדון — נמלי תעופה בילאומיים רבים אינם מוציאים די למטרות בטחון החושפים את עצמם לחבלה, ציין כתב העת הבריטי "אקזקוטיב טראוול".

הדו"ח מותח ביקורת על שלטונות של נמלי תעופה הגובים מיסי־נמל גבוהים אך אינם רוכשים מערכות־גילוי מודרניות לבדיקת מזוודות ומטענים.

הוא הוסיף כי למרות שהיו רק שתי חטיפות מטוסים שהוכתרו בהצלחה בשנה שעברה לעומת 36 ב־1985, התחזית לטווח ארוך אינה טובה.

בדו"ח נאמר "נמלי תעופה רבים אמנם משתמשים במתקנים של קרני־רנטגן, אך אינם עורכים חיפושים ידניים במטען יד, ואילו הצוות הכשרה פירושו כי לאנשי בטחון אין כמעט מושג איך נראים חומרי נפץ".

בדו"ח נאמר כי מומחים חוששים שאפריקה תשמש יעד ראשי לטרוריסטים בשנות ה־1990. נשק חם עשוי חומרים פלסטיים בלבד, ישמש כתוספת קטלנית ביותר לציוד של מחבלים.

בסקר שערך כתב העת בסתיו בקרב נוסעי, נבחרו נמלי התעופה נתב"ג, פרנקפורט, לונדון, טוקיו וציריך כבטוחים ביותר. אתונה ורומא תפשו את המקומות האחרונים בדירוג הבטחוני.

בין נמלי התעופה המעוררים את הדאגה החמורה ביותר היו נמלים של מדינות בעולם השלישי, שאינם מסוגלים להרשות לעצמם אמצעי בטחון יקרים. (רויטר עתי"ם)

מיום ליום

☆ מוסקבה אינה יודעת...

דובר רשמי בקרמלין אמר אתמול, כי במוסקבה לא יודעים דבר על אדם בשם שבתי קלמנוביץ, האיש שנמסר על מעצרו בישראל כחשוד בריגול למען בריה"מ. הדובר אמר זאת בתשובה לשאלה של כתב "קול ישראל", כאילו ניתן היה לצפות לתשובה אחרת מדובר רשמי של בריה"מ...

הפרשה עדיין בתחילתה, מעט מאד פרטים ידועים עליה, החוקרים עדיין עסוקים באיסוף הנתונים, בחקירת האיש עצמו ובכל הפרטים העובדתיים מסביב לכל הענין, ובודאי יעבור עוד זמן ניכר עד שיוגש כתב־אישום לבית־המשפט. אלא שגם אם הדברים כבר היו ברורים לגמרי אצלנו, גם אם לא יהיה ספק שישנן ראיות־לכאורה שאכן מדובר במקרה ריגול כה חמור, אין מה לקוות כי דובר במוסקבה יודיע בתשובה טלפונית לכתב רדיו ישראלי, כי האיש מוכר לה וכי אכן עשה למענה שירותים מיוחדים, כדי שתהיה מצוידת במידע שהיא כה מעונינת בו.

עסקי־ריגול, הם "ענף" סמוי ביותר לא רק כאשר הסוכנים עוסקים במלאכה המוטלת עליהם, אלא גם כאשר מישהו נתפס, לעולם לא מודים ולא מאשרים עובדות כאלה בצורה רשמית. נוסף לכך, עניני ריגול נעשים במסגרות סגורות ביותר, ורק מעטים מתוכן יודעים על הנעשה, כך שגם אם אותו דובר רוסי היה רוצה להיות כנה — הוא לא היה יכול למסור משהו על הפרשה, פשוט מחוסר ידיעה. כל הפניה הטלפונית הזו היא, איפוא, מיותרת לחלוטין ואין בה אלא חלק מן הרדיפה אחר עשיית חדשות...

☆ זהו העידוד?

כאשר קרה המקרה הביש שבו ש"ג במחנה צה"ל ברח מעמדתו כאשר ראה את המחבל הערבי פורץ למחנה שלו עם הגלשון ויורה לכל עבר, יצאו כל כלי־התקשורת בהתקפה על מורך־הלב של החייל, שלא עמד על משמרתו ולא עשה את המוטל עליו, היינו להפעיל את נשקו ולירות במחבל בטרם הוא מצליח לבצע את זממו.

והנה, שלשום קרה שראש המועצה האיזורית מטה בנימין הלך בדרך ההפוכה מזו. כי לאחר שהותקף במטר אבנים ע"י אספסוף מתפרע של ערבים ולא הצליח לבלום אותם בירי באוויר, הוא פתח במירדף אחריהם, ירה בתוכם וכתוצאה מכך נהרג נער ערבי. אבל, עתה מתקיפים את האיש שהגן על עצמו, ולא עוד, אלא שטורחים להבליט במהדורות החדשות של הרדיו כמה וכמה פעמים את ה"עוול" שעשתה המשטרה בכך ששיחררה את האיש לאחר חקירה וכן את ה"עוול" שראש הממשלה פנה ותבע את שחרורו.

מה צריך היה האיש לעשות? האמנם צריך היה לשבת בשקט במכוניתו ולחכות שיהרגו אותו? האם זהו העידוד שנותנים לאנשים שיתגוננו כאשר הם מותקפים ולא יתנו לרוצחים השפלים לבצע את מעלליהם? האם לא מבינים שבתגובות כאלה לא רק מרפים ידים של אנשים שנוקטים בצעד הטבעי הזה, אלא גם מחזקים את ידיהם של הפורעים הערביים? הנער הערבי שנהרג הביא עליו את מותו במרידיו. אילו ישב ולמד בבית־ספרו או היה עוסק בעבודתו, איש לא היה פוגע בו. האמנם גם להתגונן כבר אסור עפ"י ה"שלחן ערוך" של כלי־התקשורת הממלכתיים?...

☆ על מה לדבר?

ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, לא יכול היה לנהוג אחרת מכפי שנהג בסגן מזכיר האו"ם, כאשר סירב לקבלו לשיחה בעת שהוא שוהה כאן בימים אלה. ההסבר הוא פשוט: אם מועצת הבטחון כבר קיבלה החלטת־גינוי נגד ישראל, הרי שהאו"ם כבר "יודע" שישראל אשמה בכל, ועל מה עוד נותר לדבר? מה עוד צריך אותו דיפלומט לברר כאן בעת שהותו? לשם מה הוא צריך עוד לסייר באיזורי האירועים, אם מראש נקבע כבר מי כאן אשם?

המענין הוא כי למרות שראש הממשלה סירב לקבלו, וכמוהו גם שר הבטחון, הרי ששר החוץ, מר שמעון פרס, בן גיאות לקבלו, אף כי מיחה מיד באזניו על ההחלטה החד־צדדית של מועצת הבטחון. טוב היה יותר, אילו לפחות בענין זה היה פועל בתיאום עם ראש הממשלה, שהרי למעשה שום תכלית אינה צפויה מפגישה עם הנציג הבכיר של האו"ם. הוא אינו יכול, גם אם ירצה, לתרום תרומה חיובית כלשהי, מפני שכל הארגון האמור הוא חסר־אונים וכבר מזה שנים הנהגה בפשיטת־הרגל המוסרית והמעשית שלו.

ביקורו באיזור רק גורם נזק רב, מפני שארגוני הסיור עלים על המציאות הזו. "לכבודו" משתלהבות הרחובות ועורכים הצגה מיוחדת של התפרעויות וידוי אבנים. כדי שיצא מכאן מחוזק בדעתו שהאיזור סוער ותוסס, ולכן צריכים לשלוח לאיזור כוחות של או"ם כדי לשמור על הסדר, וזהו הדבר האחרון שישראל צריכה להיות מעונינת בו. על מה, איפוא, יש לדבר עם איש האו"ם?

☆ העבודה והתחיה

ליו"ר סיעת מפלגת העבודה בכנסת, ח"כ רפי אדירי, הודיע כי מפלגתו לא תצטרף עתה ליוזמתה של סיעת "התחיה" בהצעתה להקדים את הבחירות לכנסת, וזאת בנימוק כי ההצעה איננה רצינית וכי כל מגמתה אינה אלא לסחוט מן הממשלה עוד כמה התנחלויות בתמורה לכך שתחזור בה מיוזמתה, כפי שכבר קרה הדבר לפני מספר חדשים.

יתכן שהנימוק הזה הוא באמת עניני, אבל אפשר שזו גם התחמקות אלגנטית מכל הענין, שכן מפלגת העבודה מתקשה לראות את עצמה דוקא בשעה זו נאלצת לצאת למסע־בחירות. כאשר עמדותיה לוקות בחוסר בהירות והיא קלועה במבוכה קשה בין היותה בממשלה לבין הנסיון לנקוט בעמדות עצמאיות. עם זאת, ספק אם דבריו של מר אדירי הם "המלה האחרונה" של מפלגת העבודה. שכן אישים אחרים במפלגת העבודה, ובתוכם גם העומד בראשה, מר שמעון פרס דוקא מדברים עתה בחיוב על האפשרות להקדמת הבחירות.

למרות המבוכה הקשה בימים אלה, שאפשר שזהו דוקא מעין "קרש הצלה" למפלגת העבודה. בקרב חוגים רחבים בתוכה גוברת עתה הביקורת על המשך הישיבה בממשלה, אבל מצד שני אין ראשי המפלגה רוצים לפרוש ולוותר על העמדות הבכירות. הקדמת הבחירות יכולה לענות על כל הצרכים. אין היא מחייבת בהכרח פרישה מהממשלה, אבל בכך לבד, בהקדמת הבחירות, כבר ישנה תשובה לאלה המבקרים אותה על המשך הישיבה בממשלה. מטעם זה יתכן שמפלגת העבודה תתמוך בהקדמת הבחירות. אם בהצטרפות ליוזמת "התחיה" ואם ביוזום מהלך עצמי מצדה.

☆ "הקוזק הנגזל"...

שני מנהליו האומנותיים, של "תיאטרון חיפה" הודיעו על התפטרותם מתפקידם. השניים, שעסקו באחרונה, אחד בכתיבה ואחד בבימוי, של מחזה אנטי־ישראלי ארסי, נוהגים עתה במנהג הידוע של "הקוזק הנגזל", הם יוצאים בהאשמות על "הסתה פרועה" ועל "תעמולה שטנית" נגדם, הם, במלה אחת, המסכנים הנוראים, העשוקים והנרדפים...

ההצגה שהעלו עוררה שערוריה גדולה, וכאשר הוצגה לראשונה בתל־אביב היא גררה מחאות חריפות מצד חלק מהקהל, תוך כדי התכתשויות והפרעות קשות. המענין הוא, כי המבקרים המקצועיים אומרים עתה, כי מדובר בסתם זבל ואשפה, דבר שאין לו שום ערך אמנותי ושום טעם, ופשוט לא היה כדאי כל הרעש מסביב לזה. אחד המבקרים האלה קובע, כי בעוד שהמחזה מתבונן לטעון שירושלים מחלה את באיה, הנה "נדמה לנו שהחולה הוא... המחבר".

שני ה"אמנים" המתפטרים מדברים עתה כאילו היו "נרדפים". כשהם מתעלמים לגמרי מהעובדה שמזה כמה שנים הם מסערים את הרוחות במדינה בהעלאת הצגות המציגות את היהודים באור השלילי ביותר, ובו בזמן, כמובן, הערבים הם הטובים. הם הצודקים המהוגנים. חוגי השמאל בודאי ינסו עתה לארגן מסביבם "מסע התעודדות" על "חירופי האמנותי". אך בחוגים רחבים בציבור הישראלי פשוט מריעים ב"ברוך שפטרני" לאחר התפטרותם...

☆ איש לא ישמע שפת רעהו...

באחד העתונים נמסרת ידיעה על כינוס של מנהלי בתי־ס שנערך לא מכבר בבת־ים, אשר היווה "תצוגה מבישה של אלימות מילולית, צעקות והתפרעות". ולא די בכך, אלא שאחד המשתתפים שניסה להשקיט את הצעקות והדבר לא עלה בידו, קיבל באמצע התקף־לב ונפטר ובקושי הצילו את חייו, לאחר שאובחן אצלו פעמיים מוות קליני...

מדובר במורים ממיגזר אחד, בלי חילוקי־דיעות תהומיים על הדרך המקצועית או התוכנית בעבודתם בביה"ס, וקשה להבין כיצד זה אינם מסוגלים בכינוס שהם עורכים להידבר בישוב־הדעת ובמתינות ולשמוע זה את זה, גם אם אין אחד מסכים עם השני. אלא שכנראה כיום המציאות הנוראה בציבור הישראלי. "איש לא ישמע את שפת רעהו", והדבר קיים לא רק בחוגים השוליים, אלא גם בקרב מורים בישראל, שצריכים להיות מופת ודוגמה בהתנהגות נימוסית וחברית. אבל אם כאלה הם המורים, מה כבר יכולים להיות התלמידים המקבלים מהם "חינוך"?

הדור הצעיר, שהוא עד ראיה או עד שמיעה לכל ההתרחשויות הללו, אם בקולות שבאים מהכנסת שם יושבים "נבחרי העם", ואם מהעתונות וכל יתר כלי־התקשורת, הם רק שומעים חירופים וגידופים, התנפלויות וצעקות, הפרעות וכל השאר? מה פלא אם כה מרובים מקרי האלימות בקרב הנוער?

שר החוץ של הולנד:

המצב בשטחים המוחזקים בגלל הקיפאון המדיני

אמסטרדאם, הולנד סבורה, כי הפרות הסדר בשטחים המוחזקים על ידי ישראל מקורן בקיפאון בתהליך השלום הערבי־ישראלי והוי גם הוכחה ברורה לצורך הדחוף בשיחות שלום על בסיס בינלאומי.

שר החוץ הנס ואן דן ברוק שנועד עם שגרירי אלג'יריה, כווית ועיראק, הביע תקוה כי האירועים בגדה המערבית וברצועת עזה יסללו הדרך לכינוסה של ועידת שלום בינלאומית בחסות האו"ם.

דובר משרד החוץ ההולנדי ציטט מדבריו של ואן דן ברוק לפני הדיפלומטים לפיהם הוא מודאג מאד נוכח האירועים האחרונים בשטחים המוחזקים על ידי ישראל.

ואן דן ברוק הזמין בשבוע שעבר את השגריר הישראלי בהאג ומחה בפניו על התוכנית לגרש פלשתינים מן השטחים המוחזקים והוא קרא אל הצבא הישראלי לנהוג באיפוק. גם אז הוא טען כי הפרות הסדר מקורן בחוסר סיכוי ממשי לשלום בין ישראל לבין שכנותיה הערביות.

השיחות התקיימו לבקשת שלושת השגרירים הערבים.

עם הקמת "ליגה למניעת הסתה"

אישים ועתונאים ייתבעו לדין אם יסיתו נגד דת ישראל

מאת סופר "המודיע"

ליגה למניעת הסתה נגד דת ישראל למאבקה הוקמה ע"י קבוצת משפטנים ואישי ציבור מכל חוגי הקשת הדתית.

הגוף החדש מרכז תחת קורת גג אחת את כל הגורמים שפעלו בשטח ללא תיאום. על ראשי הליגה נימנים בין היתר: הרב י. מצגר, ד"ר י. אלפסי, עו"ד מ. סגל, עו"ד פ. מצה עו"ד ד. זעירא עו"ד א. זרין עו"ד י. ויינרוט ועוד.

הפעילות המעשית תשתרע על מגוון תחומים כהסברה באמצעי התקשורת, כנסים, הגשת תביעות דיבה נגד אישי ציבור, עיתונאים וגורמים המסיתים בגלוי ובסתר, תוך מתן פירסום למשפטים אלה, ואף פניה לבג"ץ במידה ולמשמיץ ישנה חסינות פרלמנטרית, כדוגמת הבג"ץ נגד ח"כ ש. אלוני.

כמרכז מתוכנן להקים תשתית למחקר נרחב בנושאי ההסתה באמצעי התקשורת ודרכי הפעולה המשפטיים נגדה, תוך עידוד חוקרים במתן מלגות מיוחדות.

ראשי "הליגה נגד הסתה" יצאו בקריאה לציבור הרחב לדווח מייד על הסתה למשרד הליגה אם בחומר כתוב ובמיוחד בעדויות שמיעה מהתקשורת האלקטרונית.

בדיווח על ההסתה יש להמציא את שם הדובר, רשת רדיו, שעה, שם התוכנית, הקלטה של הדברים במידת האפשר.

עוד האשמה של ערפאת:

ישראל מפעילה גאז מדמיע "בעל פוטנציאל קטלני"

בגדד — ראש אש"ף יאסר ערפאת האשים את ישראל בשימוש בגאז מדמיע מתוצרת אמריקנית "בעל פוטנציאל קטלני" נגד מפירי הסדר הפלשתינים בגדה המערבית וברצועת עזה.

"אנשינו במחנות הפלשתינים מצאו כמה רימוני גאז מדמיע שלא התפוצצו, כל אחד במשקל 15 ק"ג ואשר הוטלו ממסוקים של ישראלים וגרמו לחנק. הם היו מסומנים 'תוצרת ארה"ב — 1988'", הוא אמר לכתבים במשרד אש"ף בבגדד.

ערפאת טען כי המסוקים הטילו עד 300 רימוני גאז מדמיע על מחנה ג'באליה ברצועת עזה בלבד וגרמו לעשרות נפגעים.

עוד טען ערפאת כי 67,000 חיילי צה"ל הוצבו בשטחים המוחזקים מאז החלו הפרות הסדר לפני יותר מחודש.

הוא גם טען כי הצבא הישראלי מפעיל טנקים ורכב משוריין לסיורים באזור ירושלים וביום שני הם ירו על מפגינים.

לפי אותה טענה גם הופעלו טנקים בעיירה בית אל־מאיה על יד שכם נגד מפגינים.

דובר צה"ל הכחיש שימוש בטנקים נגד מפגינים. (ע"ר)

מנהל גנזך המדינה:

אין אפשרות לשמר מסמכים היסטוריים

מנהל גנזך המדינה, פרופ' אברהם אלסברג, הופיע בפני הועדה לענייני ביקורת המדינה, במסגרת דיון בדו"ח מבקר המדינה על גנזך המדינה.

המבקר קובע כי במשך שנים לא העמיד משרד ראש הממשלה לרשות הגנזך משאבים בהיקף הדרוש למילוי תפקידו.

פרופ' אלסברג התריע בועדה, כי מצב הגנזך קטסטרופלי וכי לא ניתן לשמר כראוי מסמכים היסטוריים בעלי חשיבות. גובר החשש שמסמכים יאבדו בשל הצפיפות הרבה השוררת בחדרי האחסנה. פרופ' אלסברג מציע להקצות קרקע שתעמוד לרשות גנזך המדינה, בקרית משרדי הממשלה או בסמוך לארכיון הציוני, בקרבת בנייני האומה.

מבקר המדינה, מר יעקב מלץ, אמר כי יש להבטיח שמסמכים בעלי חשיבות היסטורית, כמו מגילת העצמאות והסכם השלום עם מצרים, יישמרו היטב ויוצגו לציבור כערך חינוכי ותרבותי לאומי.

יו"ר הועדה, פרופ' דוד ליבאי, אמר כי ראשי ממשלת ישראל לא ייחסו את החשיבות הראויה לטיפוח הארכיון הלאומי. לשימור התעודות והמסמכים נודעת חשיבות היסטורית ותרבותית ויש להקצות לכך את המשאבים הנדרשים, למרות המצוקה התקציבית.

על־פי החלטת הוועדה, יפנה פרופ' ליבאי לראש הממשלה ויתבע ממנו, בשם הוועדה, להקצות קרקע ומשאבים לבניית ארכיון לאומי ראוי לשמו.

חדשות חוץ

בסיורו במדינות המפרץ:

מובארק משבח את סוריה במאמציה לסיום המלחמה

כווית — נשיא מצרים חוסני מובארק יצא לקטאר לאחר ביקור בכווית בו מתח ביקורת על חוזה ההגנה הערבי ושיבח את סוריה על מאמציה לשים קץ למלחמת איראן־עיראק.

יחד עם השבחים לסוריה השמיע מובארק גם ביקורת חריפה עליה. הוא אמר במסיבת־עיתונאים כי הוא מקדם בברכה את מאמצי התיווך של סוריה בהוסיפו כי אם המאמץ הזה יצליח "אני מוכן לשאת את הסורים על הכתפים ולשוטט אתם ברחובות".

במותחו ביקורת עקיפה על סוריה לאחר מכן הוא אמר: "מדוע אינכם שואלים את המדינות האלה המספקות נשק וטילים לאיראן במלחמתה נגד עיראק. האם גם מדינות אלה מחוייבות למה שנאמר בחוזה ההגנה הערבי?

במותחו ביקורת על חוזה ההגנה הוא אמר כי אין זה אלא "דיו על נייר" והדגיש כי מדינות ערב אינן מכבדות את ההתחייבויות שלהן לפי החוזה. הוא לא אמר מי הן המדינות הערביות האלה אבל ידוע כי סוריה היא התומכת הנאמנה ביותר של איראן במלחמתה נגד עיראק.

עוד אמר מובארק כי מצרים מחוייבת על הגנת שש המדינות הערביות במפרץ הפרסי הכוללות את סעודיה, כווית, עומאן, קטאר, בחריין והנסיכויות המאוחדות. כל אלה תומכות בעיראק, במלחמתה נגד איראן.

מקור מצרי:

אסד מוכן להיפגש עם בכיר מצרי

ביירות — מקור מצרי מסר ל"ראי ואמן אל־ערבי" כי אסאד הביע את נכונותו להיפגש עם בכיר מצרי בדמשק ללא כל תנאים מוקדמים.

הוא הביע בפני שליח ערבי רם דרג את רצונו להשגת פיוס קרוב עם מצרים ותיאום העמדות בין קהיר לדמשק לשם עריכת ועידה בינלאומית לשלום במזה"ת. עתה מנסים להכשיר את הקרקע לפגישה בין פארוק אלשרע לאוסאמה אלבאז בחסותו של המלך חוסיין ויש לצפות שפגישה זו תיערך בעמאן תוך זמן קצר. (ע"מ)

תחזית קודרת של האו"ם למצב הפיננסי הבינלאומי ב־1988

מרכז האו"ם — האו"ם פירסם תחזית שלפיה המערך הפיננסי הבינלאומי יישאר בשנת 1988 במצב משברי, והוא קרא לפעולה מתואמת כדי למנוע מיתון עולמי.

בתחזית קודרת למסחר ולתפוקה בעולם בשנה הבאה, ציין האו"ם: "בתנאים אלה, יישאר המערך הפיננסי הבינלאומי במצב רופף והסיכונים הן למערך זה והן לכלכלה הגלובלית יהיו גדולים. הסכנה שהלם חדש יגרום למיתון נרחב בעולם התעשייתי, תהיה קיימת בחודשים הקרובים".

התחזית מבוססת על הערכות של ועדות כלכליות של האו"ם באזורים שונים בעולם. (רויטר עתי"ם)

● פקינג — שלטונות סין חיסלו כנופיה שצדה באורח קבוע את דובי פאנדה הענקיים בשמורות טבע וכמה מחבריה נדונו למאסר עולם.

הציידים הפעילו רובים, חרבות ומלכודות ללכידת דובי הפאנדה הם מכרו לפחות עורות של 19 דובים. (ע"ר)

קלושים הסיכויים שסין תסכים לוועידת פיסגה עם הסובייטים

פקין, קלושים הסיכויים שסין תיענה בחיוב להצעתו של מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב לקיום ועידת פיסגה סינית־סובייטית ראשונה מזה 29 שנים — זאת אמרו דיפלומטים מערביים.

מיכאיל גורבאצ'וב השמיע את הקריאה לועידה מעין זו בראיון שפורסם בשבועון סיני "ליאוואנג" (תצפית).

סוכנות הידיעות הסובייטית טא"ס דיווחה שגורבאצ'וב רמז במהלך הראיון שהסינים עשויים להיענות להזמנתו ולבוא לשיחות בין ראשי שתי המדינות.

דיפלומט מערבי בפקין אמר כי אין הוא מאמין שהסינים יסכימו לועידת פיסגה בשעה זו.

"איני חושב שיחול שינוי בעמדתם הפומבית" אמר דיפלומט זה. סין, ציין, סבורה שעל מוסקבה לסלק תחילה שלושה מכשולים ראשיים בשורה מדיניות החוץ לפני שתוכל להסכים לפגש מעין זה. הדרישה העיקרית המוצגת על ידי סין היא שעל בריה"מ לקרוא לוויטנאם לפנות את כוחותיה מקאמבודיה. סין דורשת גם נסיגה סובייטית מאפגאניסטאן והיא הביעה במהלך השנים האחרונות התנגדות נמרצת לריכוז חיילים סובייטים לאורך גבולותיה.

בחודש שעבר דחה המנהיג הסיני דאנג קסיאופינג הצעה קודמת של גורבאצ'וב להיפגש עימו, באומרו שעל מוסקבה לקרוא תחילה לוויטנאם לפנות את קאמבודיה לפני ששיחות מעין אלה תוכלנה להיערך. (רויטר עתי"ם)

הסכם בין שוודיה ובריה"מ בסיכסוך על הניצול הכלכלי של הים הבלטי

שטוקהולם, שוודיה ובריה"מ הגיעו להסכם על סיכסוך ארוך בינהן בדבר הניצול הכלכלי של הים הבלטי — אמרו פקידים בכירים בממשלת שוודיה.

היה זה ראש הממשלה הסובייטית ניקולאי רישקוב אשר בביקורו בשטוקהולם הגיע להסכם בדיון של 4 שעות שקיים עם ראש ממשלת שוודיה אינגוואר קרלסון, אמר המקור.

"קיים הסכם אבל איני יכול למסור פרטים", אמר המקור לסוכנות רויטרס.

ראש ממשלת שוודיה קרלסון אמר: "משמח אותי לציין, כי בשיחות שקיימנו יכולנו כבר להסכים לעשות מאמץ משותף לפתור את כל חילוקי הדעות שנותרו בסיכסוך זה".

באותו באותה הזדמנות הזמין רישקוב נציגים ממדינות סקנדינביה להיות נוכחים בתמרוני הצי הסובייטי במשך השנה.

זו הפעם הראשונה שהשלטונות הסובייטים עשו מחווה כזה והזמינו נציגים מבחוץ לתימרון כזה.

"מבחינתנו צעד כזה ידגיש את השלב הראשון בדרך להתגבר על חוסר האימון בקשר למים הצפוניים", הוא אמר.

שאלת זכות ניצול המשאבים

שוודיה ובריה"מ מקיימות מו"מ בהפסקות מאז 1969 בשאלת הזכות לנצל את משאבי הטבע של שטח ים בגודל 8,500 מיל מרובע בים הבלטי בין האי השוודי גוטלנד לבין חוף לטביה הסובייטית.

השוודים טוענים, כי הקו שחייב לעבור בין האיזור הכלכלי הסובייטי לבין האיזור שלה צריך לעבור במחצית המרחק בין האי השוודי לבין החוף הסובייטי. לעומת זאת טענה מוסקבה, כי יש למדוד המרחק לא מן האי אלא מן החוף השוודי עצמו. מדובר בשדות דייג עשירים ביותר וסיכוי להמצאותם של שדות נפט מתחת בקרקע הים באותו איזור.

הסיכסוך ודרכי פתרונו ניראו בשוודיה כמבחן לשאיפתה המוצהרת של ברית המועצות לשפר היחסים עם שוודיה הניטרלית. מאידך חוסר האימון לגבי הכוונה הסובייטית לבין האיזור שלהם צריך רתוגת נוכח חדירות מיסתוריות של צוללות, ככל הניראה מברית המועצות למים הטריטוריאליים השוודים.

הסובייטים מצידם מסירים כל אחריות לנוכחות הצוללות האלה ואמרו, כי תקרית אחת ב־1981 מקורה בטעות של ניווט. המדובר בצוללת סובייטית שעלתה על שרטון ליד בסיס ימי שוודי.

העיראקים העלו באש אונית צובר במפרץ

דובאי, מטוסי חיל האויר העיראקי העלו באש אונית צובר נושאת דגל סינגפור מול חוף איראן במפרץ הפרסי ועד כה נודע, כי שמונה ימאים נעדרים — מסרו מקורות חברות הספנות בדובאי.

המקורות אמרו, כי ההתקפה אונית הצובר "יוניטד ונצר" במעמסס 74,000 טון כשהיתה בדרכה למסוף האיראני באי לאראק במרכז המפרץ הפרסי עם מטען של מוצרי נפט מזוקקים.

נמסר, כי לאחר ההתקפה פרצה דליקה באוניה והיא בוערת כולה.

האוניה הותקפה בשעה 1600 לפי שעון גריניץ' ביום שני. זו האוניה השניה שתקפו העיראקים במפרץ הפרסי ב־24 השעות האחרונות.

מנכ"ל אונסק"ו: אחזיר לארגון את ארה"ב, בריטניה וסינגפור

ניו יורק — המנכ"ל החדש של אונסק"ו פדריקו מאיור מקווה שיעלה בידו להחזיר לארגון הבינלאומי את ארה"ב, בריטניה וסינגפור.

בראיון שהעניק לכתב העת "ניוזוויק" אמר מאיור, שנבחר לתפקידו בחודש נובמבר שבדעתו להחיל שינויים מרחיקי לכת בארגון תוך כדי שיתוף פעולה עם סוכנויות אחרות של האו"ם.

מאיור, ספרדי בן 53 ופרופסור לביאוכימיה, קיבל לידיו את אונסק"ו מאמאדו מוקטאר מבאו מסנגל, שעליו נמתחה ביקורת חריפה על ידי ארה"ב, בריטניה וסינגפור, שהאשימו אותו בניהול כושל ובגיבוש תוכניות מעוותות מבחינה אידיאולוגית.

אחת מבין התוכניות של אונסק"ו, שנתקלו בביקורת חריפה ביותר היא "הסדר חדש למידע", שבמסגרתו תהיינה ממשלות רשאיות להעניק רשיונות לעיתונאים לעסוק במקצועם.

כהביעו התנגדות לתוכנית זו אמר מאיור לכתב העת: "לעולם לא אנקוט בצעד כלשהו כדי לצמצם את החינוך לשלום או להגביל את הזרימה החופשית של מידע. לא אסכים לעולם לכך שממשלות יעניקו רשיונות לפעילות יוצרת".

עוד אמר כי הוא מבקש לשוב לחיזוק "עמודי התווך של אונסק"ו" על ידי התמקדות על המטרות שהציב לעצמו ארגון זה — קידום השלום על ידי חינוך, מידע, תרבות ותקשורת. (רויטר עתי"ם)

סין מסרבת לקיים ועידת פיסגה עם בריה"מ

ללא פינוי קמבודיה על ידי ויאטנאם

פקין — מנהיג סין דנג קסיאופינג הצהיר כי לא תהיה ועידת פיסגה סינית־סובייטית כל עוד לא תוציא ויאטנאם את כל חייליה מקמבודיה — על כך מסרה סוכנות הידיעות הסינית הרשמית.

סוכנות זו ציטטה דובר של משרד החוץ הסיני, שאמר כי דנג קסיאופינג "הבהיר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים" כי זה התנאי לועידת פיסגה עם המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב.

דנג, בן ה־83, אמר למבקר יפאני בתחילת חודש דצמבר "ללא סיוע סובייטי, לא יכלה ויאטנאם להלחם אפילו יום אחד בקמבודיה".

סין הודיעה כי בעיית קמבודיה היא אחת מבין 3 מיכשולים, המפריעים לשיפור היחסים עם מוסקבה. שני המיכשולים הנוספים הם — הנוכחות הסובייטית באפגניסטאן והריכוז הגדול של כוחות סובייטיים לאורך הגבול הצפוני של סין.

יורש העצר הסעודי:

"איראן אינה מסוגלת לפלוש למדינות המפרץ"

כווית — יורש העצר הסעודי עבדאללה, אמר, שאיראן אינה מסוגלת לפלוש לטריטוריה של המדינות הערביות במפרץ, כך דווח בבירתה של עירק. הוא הביע את הדעה שהמלחמה בין איראן ועירק תבוא לקיצה במהלך שנה זו.

"איראן אינה מסוגלת לפלוש לטריטוריה של מדינה כלשהי במפרץ... המדינות המאוחדות במועצת שיתוף הפעולה של המפרץ מסוגלות להגן על עצמן" הטעים יורש העצר עבדאללה בראיון שהעניק לעתון הכוויתי "אל סיאסה".

הנסיך הסעודי, העורך עתה ביקור פרטי במרוקו, השיב על שאלה שהציג לו כתב של העיתון. שביקש לדעת אם מסוגלת איראן לפלוש צבאית לבאחריין, ערב הסעודית, עומאן, קאטר ואיחוד הנסיכויות הערביות.

הנסיך הביע את דעתו שבמהלך שנה זו יבוא הקץ למלחמה בין עירק לאיראן. "אני חושב שהמלחמה מתקרבת לסיומה... אם היא לא תסתיים באורח פורמאלי ב־1988. הרי יושם לה קץ מכל הבחינות המציאותיות".

"כל הסימנים מעידים על כך שהמלחמה מתקרבת לשלב של הקפאה וכיבוי". הטעים. (רויטר עתי"ם)

סוכנות החלל עדיין אינה מסוגלת להבטיח טיסת המעבורת

אטלנטה - דו"ח פנימי שהוציאה ועדת הבטיחות של סוכנות החלל האמריקנית קבע כי הסוכנות עדיין אינה מסוגלת להבטיח את שלום טיסת המעבורת החלל — מסר העתון "אטלנטה קונסטיטושן".

כמעט שנתיים לאחר התפוצצות מעבורת החלל "צ'לנג'ר" הסיקה הועדה כי "המודעות לבטיחות ירדה והדבר מתבטא ביחסם של העובדים. המהנדסים והמפקחים שחזרו לשיטה של עסקים כרגיל", כותב העתון בציטוט מן הדו"ח.

"קיימים סימנים מדאיגים כי כמה בעיות בטיחות שזוהו ב"צ'לנג'ר" לאחר האסון, קיימות", נאמר בדו"ח.

כידוע בניסוי שנערך ב־23 בדצמבר התברר כי קיימת תקלה בטיל האצה המעלה את המעבורת לחלל.

בעקבות זאת נאלצה סוכנות החלל לדחות למועד לא ידוע טיסת ניסוי של המעבורת שנקבעה לחודש יוני הקרוב.

נפתחה חנות תכשיטים
(להחזקת "כולל נחום יואל הלפרין")
HB BERTI ברטי
בני־ברק, רח' ר' עקיבא 92 טל' 5791517
מבחר ענק 3000 דגמים ישר מהיצרן
זהב, כסף, תכשיטים מלאכותיים
המכירה ליחידים, לחנויות וסוכנים

כוס מלא תנחומים

לאחים

ר' דוד ושלמה טחן הי"ו

לפטירת אביהם היקר באדם

הרב אברהם טחן זצ"ל

המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

ולא יוסיפו לדאבה עוד

חוג בעלי תשובה

שע"י כנוך צא"י פתח תקוה

הרהורים / ר. יואלזון

ההסברה הישראלית

בימים טרופים אלו, כאשר בין בקבוקי התבערה, האבנים, הצמיגים הבוערים והסכינים הקפיציות, מוצאים להם הפוליטיקאים הישראלים את הזמן והמקום להשתעשע בהבהרת מונחים ובשחקי לשון. כאשר מעל גלי האתר מנהלים הם משחקי סמנטיקה אודות הגבולות הדקים בין "מרי אזרחי", ו"גלי התפרעויות". "הפגנות אלימות" וכו' וכו'.

כאשר תת־שר־החוץ הבריטי והח"כ שריד מתחרים ביניהם מי מטיב יותר לפגוע בתדמיתו של צה"ל. כאשר צבא העם, על חייליו ואלופיו, עומד חסר אונים מול שטיפת המוסר, להן הוא זוכה חדשים לבקרים מ"שפוטי" דורנו.

בימים קשים אלו, נזכר מאן דהו לזרוק לחלל העולם את השאלה המתבקשת מאליה: היכן היא ההסברה הישראלית?!...

והשאלה אכן קשה ונוקבת. וכגודל רצינותה כך, בסבעיות האלגנטית האופיינית כ"כ, באה מיד התשובה: "יש לשלוח בהקדם את השרים וחברי הכנסת לחוצי ארה"ב, כדי שיסבירו לצבור האמריקאי את עמדתה של ישראל (!!!)

ואתה, האזרח הקטן, יושב ותוהה: מי "עובד" כאן על מי?! האמנם עד כדי כך חושבים הם אותנו, אותם פוליטיקאים, לשוטים?!...

חסידים מספרים: כי כשנגזרה, בשעתו, על אחב"י באירופה "גזירת הלבוש" התכנסו גדולי הדור דאז, לדון בחומרת הבעיה. והיו מביניהם שהציעו לנצל את קשריו הטובים של השר משה מונטיפיורי עם חצר הצאר, ולנסות באמצעותם לבטל את הגזירה.

היה זה בעל "החדושי הרי"ם" זצ"ל שהתנגד לרעיון, בטענה: כי אדם שהוא עצמו, בתוכי תוכו, אינו משוכנע באמיתות העניין, הרי אין כל סיכוי שהוא זה אשר יעלה בידו לשכנע את האחרים.

והמציאות, הוכיחה כי הצדק היה עמו.

קוראי היקרים! כאשר תחפשו בקרב כל שרי ממשלת ישראל גם יחד, מסופקני אם תצליחו להעלות בחכתכם מספר שרים העולה על מנין אצבעותיה של יד אחת, המאמינים באמונה שלמה בצדקת המצאותנו באותם שטחים "כבושים" "מוחזקים" או "משוחררים".

וכותב אני שורותי אלו בבטחון מלא, לא מתוך ראיונות אישיים שערכתי עמם. ואף לא לאחר "שיחות בארבע עיניים שנמשכו אל תוך הלילה", כי אם פשוט כתוצאה ממסקנתו המתבקשת של ההגיון הצרוף.

למיטב הכרתי, לא תתכן שום מציאות שבעולם שאדם אשר איננו מאמין בכל ישותו ונשמתו, באמרתו המפורסמת של רבי יצחק, בתחילת פירוש רש"י על התורה: "כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו"! לא יתכן שאדם שאינו מאמין בקדושתם ואמיתותם של דברים אלו, יצליח, בדרך כלשהיא, לשכנע את עצמו או את האחרים, בצדק וביושר המלווים את עצם הבצאותנו ופעולותינו באותם חבלי ארץ — נחלת אבותינו.

ויהא זה האדם בעל הכשרון הרטורי הגדול בעל המח החריף ביותר, אם אין הוא משקיף על הנושא מהפרוספקטיבה הדתית אם אין הוא גם הוא לא יוכל לשכנעני במהות ההבדל הדק שבין מעמדו של מפקד מחתרת ישראלית לשעבר, לבין אלו של יאסר ערפאת ג'ורג' חבש וחבריהם. מדוע בעוד הראשון זוכה לתואר ההרואי: "לוחם חרות ישראל". הרי אלו האחרונים מואשמים כאן בארץ כרוצחים.

וכאמור, לחוסר יכולת הסברתית זו, בטוחני כי שותפים לה שני עברי המתרס: ידידיו כידידיו, של אותו מפקד מחתרת, משכבר הימים.

לאור זאת, תמהני: האמנם באמת ובתמים ישנם הסבורים כי ניתן לשכנע פוליטיקאי גוי בארה"ב או באירופה, בצדקת המפעל הציוני הנרקם ביהודה שומרון או חבל עזה — בשעה שחלק נכבד משרי ישראל אינו מאמין בכך?!

האמנם יש מי המצפה שדוקא ג'ורג' שולץ יהיה מלא אהדה והערצה לתופעה הסטורית זו של שיבת בנים לגבולם, בה בשעה שכאן בארץ, שרים: כצור ויעקובי, חכיים: כשריד ונרנות, אינם פוסקים מלחרף ולגדף, להשמיד ולהטיל שקצים בתופעה זו, אשר ירצו או לא ירצו. אולם היא הינה בבואתה האחרונה והבלעדית של תנועת הציונות ההסטורית.

וכי באמת ישנם המצפים כי "ציונותם" של פוליטיקאים נוכרים בחו"ל, תעלה על זאת של חבריהם בישראל?!

לבעיה קשה וסבוכה זו, דומני כי קיים פתרון אחד ויחיד: במקום אותה קדחת נסיעות נלהבת שאחזה בחלק משרינו וח"כינו, אשר מיהרו ועטו על הרעיון של טיולים בחו"ל במסווה של הסברה ישראלית; במקום כל אותן הוצאות ענק של נסיעות ואש"ל במיטב מלונות תבל. (על חשבוננו, משלמי המסים, כמובן!...) במקום כל זאת הייתי מציע, אני הקטן, לשרי הממשלה ולחברי הכנסת ארוחה צנוע יותר, זול יותר — ארוחה בבית מלון ישראלי "כזול לבך", ואת, במסגרת סמינריון (ללא שקיפות מה!...) של אחד הארגונים העוסקים במחשבת ישראל. ואשר משאו יהיה: "זכותנו על ארץ ישראל"!

בהכירי את רמתם ורוחב ידיעתם של פוליטיקאינו המכובדים, בטוחני, כי סמנריון מעין זה יעניק פרק מאלף ומועיל לכושר ההסברה, אותו הם כה חסרים.

עד אז, אם אכן מעוניינים בשגור שליחי הסברה לחו"ל, חושבני כי מוטב ויעשו זאת באמצעות קשריהם הטובים של הרב לרינגר וחבריו, אשר גם אם אינני מסכים לכל תורתם ודרכם, אולם הללו לפחות מאמינים במה שהם אומרים!...

י. שפיגל

מה "החדשות"?...

אין עתה יום אה" בלי שישראלים לא יתקלו בידוי אבנים של מתפרעים ערביים, במקום זה או אחר. הדבר קורה בדרכים לישובים הישראלים באיזורי יהודה ושומרון ועזה, וזה גם קורה במזרח ירושלים ליד שער שכם. ברוב המקרים, מדווחים רק על הברנזיים שבהם, ואילו מקרים שאין בהם הרג או משהו חריג אחר — בכלל לא זוכים כבר לתשומת־לב.

אלא גם כאשר מדווחים ומודיעים, בולט העיוות וצורמת הצורה המשונה שבה מוסרים את החדשות. כאשר יו"ר המועצה האיזורית משה בנימין נתקל בדרכו במטר אבנים, הוא יורד מרכבו ויורה באוויר פעם ופעמיים ולמרות זאת נקהלים מסביבו כמה עשרות מיידי אבנים ואז הוא נאלץ לרדוף אחריהם בירויות, שכתוצאה מהן נהרג נער ערבי, ה"חדשות" אינן שישראלי הותקף בצורה קשה ע"י מתפרעים ערביים ה"חדשה" אפילו איננה שנער ערבי נהרג, אלא שראש המועצה האיזורית משה בנימין הרג נער ערבי.

ובנוסף לכך, לאחר שנעצר ונחקר — הוא שוחרר, וזאת, שומו שמים; "בהתערבותם של ראש הממשלה והשרים המר ושפי־רא"!...

הרבה מאוד מסתתר מאחורי מסירה מע־וותת ובמצעט־מפלצתית זו של "חדשות", והמדובר איננו באיזו רשת טלוויזיה אמריקאית או תחנת רדיו בריטית, גם לא ב"קול קהיר" "קול דמשק" או רדיו המחבלים, אלא ב"קול ישראל" וגלי צה"ל, שתי תחנות הרדיו הממלכתיות של מדינת ישראל, המ־דינה המותקפת עתה בצורה הקשה ביותר מצד האוכלוסיה הערבית, משני עברי המתרס שלה, הן מעבר ל"קו הירוק" והן בתוך "הקו הירוק". הבעיה איננה שערבים מתקיפים, שנערים ערביים עשו להם מנהג לצאת מדי יום ביומו עם ערימות אבנים כדי להתקיף כהן כלי־רכב ישראליים או לפגוע ביהודים שנוסעים לבתיהם בישובים השונים או אפילו נוסעים להר־הזיתים כדי להשתטח שם על קברי יקיריהם; "הבעיה" היא שיהודי יצא והתגונן, יצא תקט בכל אמצעי־ההגנה הדרושים, בתחילה ירה באויר, פעם ופעמיים, ורק לאחר שלא היתה לו כל ברירה הוא נאלץ לירות ונער ערבי נהרג. זו הבעיה האחת. והבעיה השניה, שראש הממשלה ושנים משריו העיזו "להתערב", פנו למ־שטרה ולמערכת הבטחון וביקשו לשחרר את האיש הנצור לאחר שהוחקר על המקרה.

*

מה כאן הכניע לצורה מעוותת זו של פרסום? אכנם, אנחנו יודעים כי לח"כים כמו אבא אבן ויוסי שריד יש תשובות מוכנות. אבא אבן, הדיפלומט המהוקצע, הזוכה להכרה גדולה בעולם בזכות כשרון הריטורי ואחד הנואמים הגדולים, הידוע לדבר בני־מוס, באלגנטיות, בכלל לא ניכר בתבונותיו אלה כשהוא פוצה את פיו בישיבה חסויה של ועדה חוץ ובטחון. ואגב, איזה מין "ישיבה חסויה" היא זו, שקטע שלם מדבריו של מר אבן, העומד בראש הועדה, מגיע לעמודי העתונות, כצוטט במרכאות כפולות, ובין השאר כתוב בו: "ראש הממשלה כמו לוקח חבית של דלק בידיו כדי לשפוך על המדורה". כלומר, מר שמיר הוא, בעצם, הנאשם הראשי, ובמילא בודאי גם ראש המועצה של מטה בנימין גם הוא אשם בכך שערבים מתקיפים אותו במטר אבנים, ולכן, לפי הגיון גדול זה, הוא חייב לשבת במעצר על כך שהתגונן וירה, ולכן צריכים גם להתקיף את ראש הממשלה והשרים שהת־ערבו למען שחרורו.

הדבר "מוסבר" באותה מידה גם על פי הקביעה הנחרצת של בעל הפה הגדול, ח"כ יוסי שריד, שגם הוא קובע באותה "ישיבה חסויה", כי "ראש הממשלה מבעיר בערות בכל מקום". לפי דברי שנים אלה, אין שום מקום להיסוסים וספיקות בדבר אשמת היהודים בכך שערבים עוסקים מזה כמה שבועות ברציפות בידוי אבנים, ולכן כל יהודי שמגיע לא לספוג את האבנים בשקט ועוד יוצא להתגונן — אחד דינו להשמצה, לגינוי ולמעצר ארוך, גם בלי גינונים משפטיים. מעצרים מינהלים הם דבר מגונה, אבל רק כאשר הם מבוצעים נגד ערבים. נגד יהודים זה משהו אחר...

אבל אנו שואלים את השאלה לא לדידם של שנים אלו וכל יתר חבריהם מן השמאל, החוגגים בימים אלה את חגם הגדול, כאשר סוף־סוף מגשימים הערבים את מה שציפו מהם והם פתחו ב"מלחמת העצמאות" שלהם. השאלה שלנו היא בכל זאת לגבי רשות השידור וכלי־התקשורת האלקטרוניים, הנמצאים בבעלות ממלכתית. איך הם מרשים לעצמם לחטוא בצורה כה נוראה במסירה מעוותת של ידיעות, כאשר החדשה האמתית של התפרעות או מותו של נער ערבי במהל־כה — נדחקת לשוליים כדי להבליט את העובדה שיהודי הרג נער ערבי, או שראש הממשלה ושנים משריו התערבו למען שח־רורו של אותו יהודי? זהו קודם כל חטא במובן המקצועי הצרוף, המחייב הבלטת החדשה האמתית ולא את הדבר השולי, אבל זהו במיוחד חטא במובן הציבורי והלאומי. כי בסופו של דבר, גם אם כתבים ועורכים נגועים בחיידקים שמאלניים, עדיין אי־אפשר להפוך על פיהם כל כללי־הגיון אלמנטריים וצדקים של מסירת ידיעות, לפיהן הפושעים האמתיים הם ה"נפגעים" בעוד שהמתגוננים הם ה"פושעים".

"יהיו אשר יהיו העמדות הפוליטיות, בעד או נגד שטחים, בעד או נגד כיבוש, הרי מקרה שבו ערבים רוגמים באבנים נוסע בודד או שני נוסעים במכונית פרטית — הוא מעשה פשע ברברי ואנטי־אנושי, והאדם היוצא להתגונן נגד רוגמיו, ואפילו שבמהלך התגוננותו נהרג אחד הפושעים־המתפרעים — הוא אדם שעשה צדק מוחלט, כי אין לך דבר יותר צודק מאשר התגוננות אדם על חייו. אפילו במחיר של "הבא להרגך השכם להרגו". איך, איפוא, יכולים בצורה כה קשה לעוות מסירה של ידיעות וחדשות, להציג את הטפל לעיקר ואת העיקר לטפל?

*

יש בודאי מי שיראה בעצם הצגת השאלות הללו איזו "תמימות". באיזורות קרתנית, לאחר שמזה שנים אנחנו מכירים כבר את הנפשות הפועלות ואת כל מי שעושים לנו את החדשות בארץ. אבל, אנחנו בכל זאת מציגים את השאלות הללו פעם נוספת מפני שבדמיון הפרוע ביותר לא ניתן היה לשער שעד כדי כך ידרדרו אלה, בלי להירתע מלשמש כלי־שרת בידיהם של האויבים הקשים ביותר שיש לנו כיום.

פעם נתנו השמאלנים להבין, כי עמדתם נובעת מהתנגדות עקרונית לכך שמדינת ישראל תהיה מדינה ש"על חרבה תחיה", כי צריכים לעשות הכל כדי לקדם את השלום וכי אסור לה למדינה להסתבך במלחמות יזומות, שאינן צודקות. מטעם זה, טענו, נובעת שלילתם את מלחמת לבנון, מפני ששום דבר לא חייב מלחמה בהיקף כזה, בקנה־מידה כזה, להיכנס למדינה שכנה ול־כובשה למעשה, כי הכיבוש מעיד שאין אמת בטענה שהמלחמה נובעת ממניעי הת־גוננות גרידא, אלא מתאוות־כיבוש.

והנה עתה, כאשר אין עוד שום ספק כי הערבים הם שמתקיפים, הם שיוזמים את ההתפרעויות, הם שגמרו אומר להתארגן ולא את הגורמים הערביים מחוללי ומלבי עוד יכול להיות בפיהם של השמאלנים לנוכח אמצעי־התגוננות שננקטים כדי לסכל את הפרעות הללו? איזה "אי־צדק" יש כאן? איזו "תאוות־כיבוש" קיימת פה? ובמיוחד, מה פסול יש בכך שאדם מותקף קם ויוצא להתגונן? מדוע אסור לו? ואם זוהי המגמה, להציג את המותקף כתוקף וכפושע ב"מלחמה הקטנה" הזו של האבנים, מה כבר יהיה אם, חלילה, תפרוץ מלחמה גדולה באמת של צבאות ערב נגדנו? האמנם גם אז מי שידה בחורה לעבר מקורות הירי יחשב פושע?

לאן השמאל מידרדר, או לאן הוא מדרדר את המדינה כולה? ואין המדובר כבר רק בתעפיק טובי או במחמד מיערי, אלא גם בח"כ בשמאל היותר מרכזי, ח"כ אבן אבן, העומד בראש ועדת החוץ והבטחון של הכנסת. שבעיצומם של המאורעות הקשים כל כך במיגזר הערבי, כאשר שר הבטחון מודה שהמדובר במצב הרבה יותר חמור מכפי שניתן היה לתארו בעבר — הוא מוצא לנכון להאשים את ראש הממשלה, ולא את הגורמים הערבים מחוללי ומלבי המהומות.

הנה כי כן, השאלה "מה החדשות"? היא כיום שאלת־מפתח מאוד קשה ומאוד יסו־דית...

צוותי תקשורת זרה מתקבלים ע"י מקומיים בעזה (שריג)

מזוית אחרת / מ. שלום

חפרפרות אוכלות פטפטת

ידיעה אשר הופיעה בעתונות הישראלית ציטטה מקורות מידע אמריקאים: "חפרפרת סובייטית בין בכירי המוסד הישראלי".

הידיעה הלקונית שעיטרה כמה עתונים, ביניהם "המודיע" לפני כמה שבועות, לא זכתה משום מה לתגובה. איש לא הרים גבה ותמה: "האמנם יכול לקרות דבר כזה?"

אבל כתב ה"ניו יורק טיימס" ידע לספר על כך. הוא הסתמך, בין היתר, על מקורות ב"פ. בי. איי. האמריקני, אשר הוכיחו מעבר לכל ספק, כי מידע מודיעיני חסוי ביותר זרם בצינורות ריגול לקרמלין שבמוסקבה. ה"פאנטגון" של ממשל ארה"ב קיבל ב"מעגל חוזר"... מידע סודי של הערכות מודיעי־ניות שמומחים אמריקנים העבירו למוסדות הכת־אימים בישראל ומכאן, מישראל, זרם המידע הזה לברית המועצות, ומשם — חוזרה לארה"ב, וחוזר חלילה.

בעולם הריגול מסתובבים טיפוסים רבים, שהם למעשה "כפילים" של עצמם, כלומר, הם — מה שהם נראים כלפי־חוץ, אינם בדיוק מה שהם... אבל שירותי הבין הנגדי שבכל מדינה נורמלית, מחפשים את הכפילים האלה. השיטה הבדוקה למצוא את מקור הדליפה, היא השתלת מידע נחב ומכוון לאיש אליו העלה חשד כ"חפרפרת", ול־המתין עד שהמידע הזה ידלוף חזרה לשירותי הביון.

מתוך הסיפור של ה"ניו יורק טיימס" משתמע כי שירותי הביון של אמריקה גילו הדלפה של מידע מודיעיני. הם, כנראה, נקטו בשיטה הפשוטה — השתלת מידע באותם מקומות מהם יכול לדלוף החוצה.

אם אמנם צדק ה"ניו יורק טיימס" בסיפורו על חפרפרת אשר שתולה עמוק ב"מוסד" של ישראל, ניתן להניח כי קטעי מידע בנושא זה הגיעו לאזניו. סיפור כזה אינו יכול להיות מצוץ מן האצבע, ללא שיהא איזשהו רמז במערכת של הקהיליה המו־דיעינית, על משהו המתבשל בעולם החשיפות של הריגול והריגול הנגדי.

* *
*

לא נערוך ספקולציות ולא נקבור את האמור לעיל עם עליו של קלמנוביץ, כחשוד בריגול לטובת ברית המועצות. אבל כאשר הסיפור פורסם — לא יכולנו להימנע מהקשר הדברים.

קלמנוביץ, עולה אשר עלה מרוסיה לפני שבע עשרה שנה ועלה במהירות מסחררת בעולם העס־קים ברחבי תבל. הוא סיפור דומיננטי לעולם הריגול. ועלינו להדגיש, כי האיש טרם עמד למשפט ועדיין לא הוכחה האשמה נגדו.

אין זה סוד שמדינת ישראל בכל שנות העליה מרוסיה הסובייטית, לא העלימה את הסברה כי בדרך זו יהא בקל לביון הסובייטי לשתול חפרפרות במרכזי המודיעין הישראלי. רבים מבין עולי רוסיה סיפרו בעלותם ארצה כיצד רוסיה "בישלה" אותם למשימות ריגול. לא ימלט שחלק מהם אכן יכלו לעסוק בריגול. ולא בטוח שכל העולם הם אמנם יהודים.

שירותי הריגול של רוסיה הגיעו לאבדן מקורות מידע ראשוניים ומקוריים מיד לאחר מלחמת ששת הימים. כאשר זו ניתקה את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל. עובדי שגרירות רבים, תחת כיסוי סתמי, היו גם סוכני מודיעין. ישראל השקיעה כוחות לא מעטים כדי לעקוב ולבלוש אחר סוכנים כאלה.

ניתוק היחסים בין ישראל לברית המועצות אילץ את הביון הרוסי למצוא דרכים חליפיות לשאיבת מידע מודיעני. יש לזכור כי רוסיה מעניקה שירותי ביון, מידע צבאי, הערכות צבאיות ומדיניות, גם לארצות ערב אשר הם בעימות גלוי עם ישראל.

לא פחות מכך חשוב לרוסיה לדעת על התעשיה הצבאית והבטחונית של ישראל כאשר ישראל חייבת להתמודד עם מיטב התוצרת הצבאית של רוסיה, באויר בים וביבשה. ישראל היא איפוא מדינת יעד מדרגה ראשונה לביון הסובייטי. גם קשריה ההדוקים של ישראל עם ארה"ב בתחומים רגישים ביותר מאלצת את רוסיה לחפש בישראל מידע רב גווני.

הביון הרוסי הוא אחד הטובים ביותר בעולם בעיקר בתחום ה"השתלות". סוכן הפועל במרכז המידע כ"שתול בעל פרצוף כפול" אין ערוך לערכו ביחס למרגלים מלקטי מידע, העוקבים ובולשים כבהוק. קלמנוביץ אינו הסוכן הסובייטי הראשון — אם יתברר שאכנם כן — לאחר כמה וכמה סוכנים. מהם שהובאו לידיעת הציבור וכהם שעדיין חסוים.

השתלת סוכן־ריגול במעמדו של קלמנוביץ הוא הישג נכבד לביון הסובייטי. פרשה זו וודאי תוסיף להכות גלים במשך תקופה ארוכה ואין ספק כי פרטיה לא יוודעו ימים רבים. אבל גם עם מעצרו ו"שריפתו" לא ירדמו הסובייטים ידים. קלמנוביצים אחרים ישנם בעולם והם ימשיכו לשתול ולהישתל בקהיליות המודיעיניות של כל המדינות, הידידותיות והפחות ידידותיות.

* *
*

מבחינת יודעי הביון הטלמי — ישראל היא מדינה המבקרת מדינות רבות בעולם, לא כאן המקום לעמוד על הסיבות הגלויות והנסתרות לפקרותה זו.

אבל הישראלים אינם מודעים כל כך לעובדה שכמעט כל אחד מאזרחי המדינה יודע כמה וכמה דברים שהשריקה יפה להם. המעורבות של אזרחי ישראל בנעשה מאחורי הקלעים. בצבא. בתעשיה הבטחונית, בתעשיה המתוחכמת, בקשרי חוץ. בסחר עם מדינות שאין להם קשרים גלויים עם ישראל, בעוד כמה וכמה נושאים שמדינות אחרות מעוניינות לדעת עליהם מה שיותר — כמעט כל ישראלי יודע פרטים עליהם.

התחום הפורץ ביותר הוא התחום הצבאי. מטבע הדברים — הצבא הוא צבא העם. הארץ היא ארץ קטנה, התחומים הרגישים הם רבים, והנפשות הפועלות סביבם — גם הם רבים.

הישראלי המצוי הוא פטפטן מקצועי. קולו רם ומתנשא, מטבעו אינו שומר סוד, ואדרבה, הוא הולך רכיל ו"צבור רברבן". הטיפוס הישראלי מערב שחצנות בתוכמולוגיה ובקולניות גברתנית. טיפוס זה הוא האנטי־תיזה לנצירת לשון ושמירת סודות.

מי שעוקב אחר הפטפטנות הישראלית יווכח עד כמה ניתן ללקט מידע חסוי רק מנסיעה, למשל, באוטובוס ציבורי. אם ישב ליד חיילים בסדיר ובמילואים. כי שרוצה יכול לשמוע במסדרונות הכנסת ובמזנונים. פה ושם, סודות מסווגים ביותר. לא צריך להיות כאזן או בכל אמצעים אלקטרוניים מתוחכמים כדי ללמוד על דברים רבים הקורים במדינת ישראל — נושאים שאין ישראל חפצה לגלותם.

לא צריך להיות "חפרפרת" כדי להעביר לרשות האויב אוצרות מידע שלא יסולאו בפז. הפטפטנות הישר־ראלית מספקת כמויות מידע עצומות. קל וחומר את הסוכן — קרוב "קצת" יותר להתחככות עם אישי ציבור וצבא. החפרפרות בישראל אינן חייבות לעמול קשה כדי לספק את תיאבונם, הישראלים יודעים להאכיל מידע מבלי שישימו לב מי אוכל את הפירורים הזרוקים כלאחר־יד.

רעה חולה זו היא חלק מההוי הישראלי, אותה פטפטנות הנמצאת גם בעתונות הכללית שאינה יודעת גבולות ומעצרים ביצר הגילוי והדברות.

בטחון שדה של צה"ל גילגל שנים רבות את הסיסמה: "שמעת — ראית — הלכת — שכחת!". אבל איזה ישראלי, מקטן ועד גדול, לקח זאת לתשומת ליבו. כל אחד, גם אם אינה קשובה בדבקות, שומעת הכל ויודעת הרבה.

על רקע זה אל נתפלא אם ישנם הרבה קלמנוביצים...

לה־קורינה, ספרד. על החוף של מונטה דֶל דוסטרו, מונחות ללא סדר חביות מלאות בחומרים טוקסידים רעילים, (62 במספר), לאחר שאלו נשטפו מעל סיפונה של ספינת המסחר "קאזון".

כאשר בפקוח נפש ממש עסקינן:

מצוקת הדיור הולכת ומחריפה, חייב לבוא פתרון יסודי שישנה כמה נורמות התנהגות

מי שלקחו משכנתאות לפני שנתיים — אינם מסוגלים לעמוד בתנאי ההחזר הצמודים ונושאי הריבית ★ מי שיקחו היום — ממתינה להם ריבית גבוהה יותר ★ מעבר לכך: מנין ילקחו הסכומים להשלים את הפער שבין המשכנתאות וההלוואות המשלימות לבין מחיר הדירה

מאת ש. א. אשל

יעקב שלמה, יהודי ירושלמי מן השורה. זכה ובשעה טובה ומוצלחת אירש את בנו למזל־טוב. זה היה עוד בשנת תשמ"ה. שמח היה רבי יעקב שלמה, הודה להשי"ת בעומק לבו על כל הטוב אשר גמלו, שהחיה אותו ואת זוגתו תחי', שניהם בריאים ושלמים וזיכם להגיע ליום כלולות הבן יקיר.

למען האמת, רבי יעקב שלמה שמח עד עצם היום בזיווג ההגון שהמציא הבורא יתברך לבנו. הוא אינו מתרעם חלילה, אינו בא בטענות. הוא רק מקדיש את הספור האישי שלו, שיש בו אקורד מאד לא נעים — למען נוכל לשטח את בעייתו של "די ישראל" בתוך "כלל ישראל". כן, שוב פעם נוספת: בעיית הדיור.

בנו של רבי יעקב שלמה קיבל ב־1 יולי 1985 הלוואה ממשרד הבינוי והשיכון. "משכנתא" בלשון העם. לא זו בלבד, אלא גם הוא מימש את זכאותו וקיבל את ההלוואה המשלימה ובסך הכל, קיבל כסיוע לרכישת דירה בשכונת רמות בירושלים 19,000 שקלים. 13 אלף דולר נכון לימים ההם.

ההחזר החודשי ההתחלתי שנקבע לבני־הזוג עבור המשכנתאות הכוללות בסך 19 אלף שקלים (סכום נמוך זה בגלל שבנו של רבי יעקב שלמה לומד בישיבה ותורתו אומנותו וכידוע מציאות זו שווה קנס) — היה 140 שקלים. הוא היינו: 93 דולר לחודש נכון לימים ההם.

בנו של רבי יעקב שלמה — המשיך לאחר חתונתו להיות בגדר "תורתו אומנותו". לאברך זה כשרונות מבורכים והוא עמל ומתייגע בעולמה של תורה ועבודת השי"ת. בעת כתיבת התנאים, התחייב רבי יעקב שלמה שהוא עצמו ישא בעול פרעון המשכנתא, ענין מקובל למדי.

מני אז נתקבלו המשכנתאות ועד היום הזקין רבי יעקב שלמה בשנתיים. גם בנו בגר בשנתיים אף ברכו השי"ת והרחיב גבולו כאשר זיכהו בבנים. ו...גם המשכנתאות הרחיבו גבולן. לא סתם, אלא... ברווח גדול מאד.

שימו לב, מה קורה היום עם המשכנתא שקיבל הבן "הזכאי" של רבי יעקב שלמה ב־1 יולי 1985: ההחזר החודשי הוא כבר לא 140 ש"ח, אלא 340 ש"ח. (שלוש מאות וארבעים שקלים חדשים). לא 93 דולר לחודש, אלא 217 לחודש. בשפת הסט־טיסטיקאים: עליה של 133 אחוזים ביחס לדולר.

בכך לא סיימנו. אתם זוכרים כמה היה רשום בספר החובות של הבן של רבי יעקב שלמה ביולי 85? — 19 אלף שקלים. היום, בדצמבר 1987 רשומים לחובתו בספרי החובות: 47 אלף שקלים. כן, 47 אלף שקלים — וזה לאחר ניכוי התשלומים החודשיים ששילם במשך 30 החודשים האחרונים (!).

רוצים תרגום לדולרים? — הנה בבקשה: במקום חוב של 13 אלף דולר שהיה רשום לחובתו ביולי 85, רשום היום חוב של 23,370 דולר (!)...

זה מה שיצטרך רבי יעקב שלמה לשלם היום אם רצונו להפטר מן המשכנתא הטורדת. קוראים לזה, ב"שפת אנשי": ריבית והצמדה.

רבי יעקב שלמה ובנו — הם בסך הכל דוגמא אחת מני רבות.

מה קורה היום

מי ששמע את ספורם של רבי יעקב שלמה ובנו, יכול, בטעות, לטעון: נו, זה אירע ב־85, אז חגגה אינפלציה מטורפת, כל מערכות המשק היו משובשות. כיום, המצב הרי שונה. אין אינפלציה. העניינים מתונים ורגועים...

בכן, דבריו של זה — אינם מדוייקים כלל ועיקר. קודם כל העובדות, לאחר מכן גם מה שמסתתר מתחתיהן. הגעתי למסלול תשלומים של אדם שקיבל משכנתא בינואר 1987. הלה לקח רק את המשכנתא, זו הצמודה אחת לשלושה חודשים ונושאת ריבית של 6 אחוזים לשנה — ולא לקח את ההלוואה המשלימה. יצאתי לבדוק מה אירע עמו.

ב־1 ינואר 87, קיבל מיודענו כמי "שלא שרת בצה"ל ורצה לקנות דירה בירושלים", סך של 13,000 שקלים, שהם 8,300 דולר. ההחזר החודשי ההתחלתי שנקבע לו: 96 ש"ח לחודש, הוא היינו: 60 דולרים. ב־1 ינואר 88, מופיע לחובתו בספרי הבנק סך: 15,300 שקלים, שהם: 9,560 דולר. ההחזר החודשי שהוא משלם היום: 115 ש"ח, שהם 72 דולרים. כל זאת, לאחר 12 חודשי תשלום של 1987.

הוי אומר: האדם בראשית הדרך, עוד 20 שנה לפניו. האינפלציה די־כבושה וגם די־מתונה יחסית — ובמשך שנה אחת בלבד תפח ועלה חובו בסך אלפיים דולרים (!). המצב יהיה גרוע יותר כאשר נביא בחשבון את מצבו של זה אשר לקח או יקח גם את ההלוואה המשלימה. זו צמודה מידי חודש וכיום הועלתה הריבית עליה והיא עומדת על סך: 9 אחוזים (!) לשנה...

אולם, מעבר לכך. את הבחינה האמיתית של המצב יש לערוך בהתאם לנתון המרכזי דלקמן: כמה כסף צריך אדם להשיג, מיד ובמזומן, כדי להשלים את הסך החסר למימון הדירה מעבר למשכנתא וההלוואה המשלימה? זו — ובעיקר זו — היא כיום השאלה המרכזית.

להלן הנתונים המתייחסים לצעיר חרדי שקט־גוריית הסיוע שלו נמוכה ובהתאם לתעריפי הסיוע הקניה בירושלים:

ההלוואה שיקבל זוג צעיר זה לקניית דירה בירושלים היא בסך: 17 אלף שקלים, שהם: 10,625 דולר. ההחזר החודשי ההתחלתי: 122 ש"ח, שהם 76 דולר לחודש. הלוואה זו היא צמודה אחת לשלושה חודשים ונושאת ריבית של 6 אחוזים לשנה.

הזוג הצעיר זכאי לקבל הלוואה נוספת. זו נקראת: "הלוואה משלימה". הסכום: 13 אלף שקלים, שהם: 8,125 דולר. ההחזר החודשי ההתחלתי: 117 ש"ח שהם 73 דולר לחודש. הלוואה זו צמודה מידי חודש ונושאת ריבית של (!) 9 אחוז לשנה.

סיים הזוג הנ"ל לקבל הלוואותיו והנה מצבו: סך כל ההלוואות — 30 אלף שקלים, שהם: 18,750 דולר. בחודש הראשון שלאחר קבלת ההלוואות, יהיה הלווה חייב לשלם סך: 239 ש"ח שהם: 150 דולר לחודש. מכאן ואילך, למן החודש הראשון והלאה, התשלום החודשי ילך ויתפח ויחד עמו החוב הכללי. יש כאן הצמדה חודשית ויש כאן ריבית. של 6 אחוז לשנה וגם של 9 אחוז לשנה.

כיצד קונים דירה

דירה סטנדרטית ומטה באחת מפרברי ירושלים תעלה היום לקונה, במקרה הטוב, אם הרחיק נדוד לשכונה מאד מאד מרוחקת לכה"פ 50 אלף דולרים. ככל שיתקרב לעיר, לא יוכל למצוא דירה בפחות מ־60 או 70 אלף דולרים.

במלים אחרות, בהתייחס למה שאנו מגדירים "המקרה הטוב": מקבל המשכנתאות שנטל לעצמו חוב לשלם מכאן ולהבא משך עשרים שנה 150 דולר ומעלה לחודש, צריך להשיג ממקורות פרטיים שלו עוד: 31,250 דולר (!)

ואתם רבותי, אנא מכם, השיבו לי ולעוד אלפים רבים: מאיפוא לוקחים את הסכום הזה? וכל זה, כאשר מדובר בילד הראשון. מה קורה כאשר מדובר בילד השני בע"ה? צריכים כבר עול של 300 דולר לחודש ומימון עצמי לכ־60 אלף דולר...

מי שעדיין לא תופס שמדובר בבעיה ההולכת ומחריפה — בידוע שלא הניח את ידו על דופק הציבור. בידוע שהוא אינו חש את המצוקה הסוחפת, ההולכת וגוברת — ומטילה מועקה ודאגה באין פתרון.

התייחסנו אמנם בנתונים ירושלמיים. אמת יש בדבר שמחוץ לירושלים או בני־ברק ניתן להשיג דירות במחירים נוחים יותר. אך המצאי הקיים והעונה על דרישות הצבור החרדי באזור המרכז אינו פחות בממוצע מסך: 40 אלף דולר (לדירה עם מרפסת סוכה ו־2 כיורים וכו'). גם המשכנתאות נמוכות באזורים אלו במידה מסויימת.

הזדמן לי להציץ ברישומים המצויים ב"אגודת משכנות ירושלים". ראיתי לשם משל, שללא כל פרסום וללא כל הכונה, נרשמו יותר מ־450 איש למקרה שבו יאפשר משרד הבינוי והשיכון מכירת דירות לצבור החרדי בנוה־יעקב, מתוך תקוה שיהא מדובר במחירים מבוקרים ונוחים — יחסית.

אין בנתון הזה כדי להקיף את כל המחסור, אבל בהחלט שיש בו כדי לשקף.

נתקלנו, במערכת "המודיע", בזמן האחרון ברבים ששאלו מדוע פסקנו מלהתריע על נושא הדיור באותו גודש שבו נהגה המערכת לתקוף את הנושא בשנים האחרונות. האמת שאין לכך תשובה ברורה, גם המציאות איננה כפי שהיא מתוארת.

ההתמודדות שהוחמצה

למעשה, על בעיית הדיור אין צורך להתריע. רוב־רובו של הצבור החרדי, בפרט אלו שהגיעו אצל בניהם ובנותיהם לפרק "האיש מקדש", חשים בבעיה הזו, חיים אותה, נושמים אותה 24 שעות ביממה.

רק באחרונה ממש — בגלל התבטאות מסויימת היה פרץ רגשות של אלו מעל גביו של מדור "המכתבים למערכת". ומה שפורסם במדור זה הוא חלק ממה שהגיע אלינו. כך שאין כאן ענין של הפסקת ההתרעה, אלא אולי סימפטום לעובדה שאנשים מתרגלים לסבול. הם ניצבים חסרי אונים ולא מסוגלים בכוחות עצמם להושיט יד־מסייעת שתפתור את המצוקה הלזו.

בלי לפגוע באיש, דומה הדבר שהיהדות החר־דית החמיצה הזדמנויות לרוב כדי לבוא חשבון עם פתרון הבעיה המחריפה וההולכת של מצוקת הדיור. זו בעיית־הבעיות, היא לא פוסחת על איש היא חוצה חוגים, עדות, מפלגות, אינטרסים ומ־שאלות לב. היא שייכת לכולנו, לכל אותם אנשים אשר בשמחה ובטוב לבב הם מערימים על עצמם את עול חיתון בניהם ובנותיהם למען עתיד כלל ישראל והמשך טווית רצף דורותיו בקדושה ובט־הרה.

בצבור החילוני, אובייקטיבית, יתכן שהבעיה פחותה במדת מה. בצבור החרדי מקובל יותר שאב מחתן את בניו, שלושה וארבעה וחמישה ושבעה — כך ירבו בלי עין הרע. בצבור החילוני זה מקובל הרבה פחות. לכן, אולי, כאשר מדברים מאתנו אל הגורמים האחראים — הטיעון לא מובן, והמצוקה אינה בדיוק נתפסת.

הוסיף על כך את העובדה שאין לה, ליהדות החרדית, לגווניה ועדותיה, די אוהדים במשרדים השונים — ואזי הנה המתכון הבדוק שיבהיר מדוע מאום לא זז ומאום לא נשתנה עד היום.

כל הסיבות שמנינו לא יכולות להיות עילה לרפיון ידים. להיפך, הם מחייבות משנה תוקף של עשיה, של מאמצי הסברה ושיכנוע, של מאמצי חשיבה כללית ועניינית עד אשר נוכל להגיע לפתרון כל־שהוא לבני היהדות החרדית.

פתרון שיוכל להקראות בשם פתרון חייב לתת תשובה למאות רבות, אולי לאלפי יחידות דיור בתנאים נוחים.

תנאים נוחים, תנאים סבירים, תנאים שיצפנו במובן את הפתרון המיוחל והנכסף ע"י אלפי הורים דואגים בישראל — יכולים לבוא למעשה רק בדמות אחת: דירות להשכרה.

בואו נכה על חטא על מה שלא פעלנו בעבר כשהיו תנאים נוחים יותר. בואו ונרתם כולנו לפתור מה שניתן לפתור לקראת העתיד.

מכתבים למערכת

בקורת ספרים

מתוך מעקב אישי נוכחתי לדעת כי יש צורך חיוני בבקורת נוקבת של הספרים והספרונים היוצאים לאחרונה בשפע עבור הנוער.

אני מציע שצריך להקים "ועד פיקוח" על ספרים ולצאת בפרסום והסבר להורים שלא יקנו שום ספר עם ציורים בלי הכשר של אותו "ועד" שבו ישתתפו כמה מבחירי המחנכים החרדיים בראשותם של גדולי תורה.

הרב י.ח. הכהן
ירושלים

אל המפרסמים ב"לוח המודיע"

בדעתי להציע שהמפרסמים דירות ב"לוח המודיע" שיואילו לפרסם גם פרטים על הדירה כגון: מס' חדרים, קומה, כיוונים ומחיר. כדי שכ"א יוכל לראות בעצמו אם הוא מעוניין בדירה כזו אם לאו ותחסך טירחה מרובה.

חיים זילבר
ירושלים

עוד על מוניות גדולות

קראתי פנייתו של אחד הקוראים למשרד התחבורה, לאשר תמריץ לבעלי מוניות גדולות כשהם מסיעים יותר מארבעה נוסעים. אני בא בזה להזדהות עם הכותב ולהצטרף לפנייתו החשובה, כי המוניות הקטנות הם באמת בעיה גדו־לה, ולאו דוקא תקציבית, לבעלי משפחות (ולזכור שמשפחה לענין זה היא בת שלושה ילדים).

קראתי, גם, אחד הקוראים כותב ומתקיף פנייה זו, בנימוק שאין לעודד מתן תמריצים לנהגי מוניות שבלא הכי דוא־גים לתמריצים לעצמם באמ־תלאות שונות. עובדתית הוא צודק. אך הקשר בין בעיה זו, לבין התמריץ אינני מבין. ואם כל המוניות יהפכו לקטנות תיפתר הבעיה?

אלימלך דיצטברג
ירושלים

מזון באויר

רציתי להתריע על כך שבחברת "אל־על" לא ניתן להשיג מזון כמו "מזון מיל־מארש" של סאטמר. גם לא בבקשה מראש.

הייתי מציע שיוקם שוב גוף כ"מטעם חפץ־חיים" שיספק "גלאט" לכל דורש.

י. כהן
תל־אביב

משנה יומית בטלפון

כבר 5 חודשים שאני מצלצל לירושלים אל המספר: (02)247789, ואני שומע שי־עור יומי ב"משנה היומית".

רעיון נפלא ותענוג רוחני. כך גם שרות הטלפון ללמוד דף היומי וכך גם "ש"ס בקל־טות" — שהוא דבר נפלא ומועיל.

תחזקנה ידי כל העושים במצוה.

עמוס רונן
ת"א

משהו על "הכפיה" הדתית...

בשעתו יצאו שדרני "קול ישראל" למאבק נגד החלטת הועד המנהל לשדר בכל יום ששי במהדורת החדשות של השעה 3 את זמני כניסת השבת. לבסוף "הסכימו" לשדר זאת מיד לאחר החדשות ולא במסגרתן.

לפני חודשים הם הפסיקו בכלל לשדר זמני כניסת השבת. לשאלת הח"מ מדוע, סירבו עורכי החדשות "הנאורים" להתייחס.

יעקב לוי
ת"א

זכרון לעד ולנצח

רצינו להודות ע"ג העתון לאברכים הנמרצים "מורשת בית פילץ" אשר הציבו לעצמם יעד להנציח את אדמו"רי פילץ.

כ"כ ברצוננו לפנות לקהל הרחב מכיון שברצונם להוציא לאור ספר תולדות ומכתבים מזקננו בעל ה"שפתי צדיק" זצ"ל נבקש ממי שיש לו תחת ידו צילום או כת"י או שידוע איזה סיפור או הנהגה מזקננו זיע"א שיואיל בטובו לצלם ולשלוח אליהם לכתובת מורשת בית פילץ ת.ד. 5161 ירושלים או יואיל להתקשר עמנו לפי הטלפונים 02־862183 או 02־380693 ותודה לו על עזרתו.

מ.ג.
נכד בעל ה"שפתי צדיק" זי"ע

هكذا من الأصل

הד היום

שאלה שצריכה עיון

מ/ה. הממשלה לא קבלה עדיין את הצעת חוק ההסכמה כפי שהוגש על ידי שנים מהבריה. כמה מן השרים ביקשו להכניס בו תיקונים שעמדו, להוציא מתחולת ספר בותה הקרקעות של הרשות המקומית לאסור פעילות תרבותית וספורטיבית בשבתות. מגמתו של התיקון כפי שהציעו שרים ממפלגות חילוניות פירושו ליצור מצב חדש, שיביא, בישפנקא חוקית לאותן פרצות, שבגללן התריק הפולמוס הצבורי.

אם יתקבלו התיקונים המוצעים, לפי הנראה בשלב זה יש כל הסיכויים להתקבל, אפשר לומר על הצעת החוק "מוטב שלא נברא משנברא", כיון שיש בה כדי להנציח בחוק, כעין היתר חוק לפעילות הקשורה בחילולי שבת פומביים.

הצעות אלה יש בהן כדי לרוקן את הצעת החוק מכל אותן כוונות טובות שהניעו את שרי הממשלה הדתיים להעלות את ההצעה על שולחן הדיונים.

לצערנו, רוב חברי הממשלה עלולים. עם כל הרצון הטוב שלהם, לקבל את הצעות התיקונים המוציאים מן הכלל אותו סוג פעילות ספורטיבית וכה שכמכנה "תרבותית" שפירושה אינו אלא צורה של הקרנות סרטים, או הצגות תיאטרון, גם אם יגבילו את מכירת הכרטיסים לימי חול. ובאופן כזה. מה הועילו חכמים בתקנתם?

אני רוצים להזכיר בהזדמנות זו, כי לפני שנים רבות הועלתה על הפרק הצעת "חוק שבת". היו תומכים רבים להצעת חוק זו, מר בן גוריון שהיה ראש הממשלה באותה עת, אף התיפר לספר כי הוא וחברו ישראל גלילי, היו יוזמי החוק ולא נציגי המפלגה הדתית הלאומית. הצעת חוק זה נתגלגלה שנים, ובסופו של דבר לא נתקבלה, במקומה קבלה הכנסת את חוק שעות עבודה ומנוחה, שהוא כולל בין היתר מספר הוראות האוסרות עבודה בשבת בכמה ענפי עיסוק. הצעת חוק זו השאירה פרצות, שבגללן אפשר להפעיל בשבתות ענפים שונים, הצעת חוק זו יצרה גם את "ועדת ההיתרים", שבמשך שנים הוציאה אישורים לבתי חרושת לעבוד בשבתות, גם במקרים שאין בהם שום פיקוח נפש.

הצעות החוק המקורית בשם "חוק השבת" נתקלה בהתנגדות חריפה של רבנים, משום שהצעה זו, הוציאה מן הכלל את ההחבורה הצבורית שפעלה בשבתות בחיפה. עובדה זו הניעה רבים מבין גדולי התורה להתנגד להצעת חוק, שתטביע חותם חוקי על פירצה שנקבעה בזמנה.

אומנם, ועדת השרים שמונתה על ידי הממשלה להביא הצעת חוק מוסכמת מורכבת מרוב שרים דתיים, אולם, אין כל בטחון שהועדה תוכל להגיע לנוסחא מוסכמת שתתקבל על ידי הממשלה כולה או רובה. אנו מניחים שיש בממשלה, או לפחות בחלקה רצון טוב לתקן את הפירצה שנגרמה בעקבות פסק הדין של השופטת בירושלים, אולם, אם נשפוט על פי הרוח הרווחת כיום בקרב כמה וכמה ראשי ציבור, יש מקום לחשוש אם התיקון בחוק לא יצא שכרו בהפסדו, כיון שקיים חשש שהחוק יוציא מן הכלל פעילות תרבות ופסורים, שיש בהן חילול שבת, גם אם יגבילו אותן לסביבה שברובה חילונית.

המאבק על דמותה המיוחדת של שבת קודש בירושלים, לא הגביל את עצמו לשכונות החרדיות בלבד, ויש לשקול היטב אם ראוי וכדאי לקבל חוק שיתיר חילולי שבת. שאלה זו צריך להציע לפני פוסקי ההלכה המקובלים על שומרי שבת, גם אם יש בו בחוק ההסכמה כמה מיגבלות שיצמצמו את ממדי חילולי השבת. מה עוד כאשר החוק יהיה תמיד נתון לפירושים שונים, במצב שנוצר יתקשו נציגי המפלגות הדתיות להביא לאישור חוקי עזר חדשים שיהיה בהם להניח את הדעת.

צריך להזכיר שהנהלת עיריית ירושלים אישרה כבר כמה הצעות ברוח זו, שיש בהן להוציא מן הכלל כמה וכמה אזורים שהוגדרו כחילוניים, שבהם יותרו מופעים ופעילות שכרוכים עם חילולי שבת פומביים ופוגעים בקדושתה וצביונה של שבת קודש בירושלים.

השאלה אם חוק ההסכמה כפי שינוסח יהיה משום תיקון או משום קלקול, היא שאלה שצריכה עיון על ידי אלה המוסמכים לקבוע אם אפשר להסתפק עם הרע במיעוטו, או שיש בו משום חילול השם, שלא יאמרו כי הותר הדבר על ידי חקיקה.

יורש העצר הסעודי:

"איראן אינה מסוגלת לפלוש למדינות המפרץ"

כווית — יורש העצר הסעודי עבדאללה, אמר, שאיראן אינה מסוגלת לפלוש לטריטוריה של המדינות הערביות במפרץ, כשבזה בריתה של עירק. הוא הביע את ההנחה שהמלחמה בין איראן ועירק תבוא לקיצה במהלך שנה זו.

"איראן אינה מסוגלת לפלוש לטריטוריה של מדינה כלשהי במפרץ... הכוחות המאוחדות בגיבוש שיתוף הפעולה של המפרץ מסוגלות להגן על עצמן" הטעים יורש העצר עבדאללה אבן עבדול עזיז בראיון שהעניק לעתון הכוויתי "אל קאבס".

הנסיך הסעודי, הנערך עתה ביקור פרטי במרוקו, השיב על שאלה שהציג לו כתב של העתון. שביקש לדעת אם מסוגלת איראן לפלוש צבאית לבחריין, ערב הסעודית, כווית, קאטר ואיחוד האמירויות הערביות.

הנסיך הביע את דעתו שבמהלך שנה זו יבוא הקץ למלחמה בין עירק לאיראן. "אני חושב שהמלחמה מתקרבת לסיומה... אם היא לא תסתיים באורח פורמאלי ב-1988. הרי ייעשה לה קץ מכל הבחינות המעשיות".

"כל הסימנים מעידים על כך שהמלחמה מתקרבת לשלב של הקפאה וכיבוי". הטעים. (רויטר עתי"ם)

סוכנות החלל עדיין אינה מסוגלת להבטיח טיסת המעבורת

אטלנטה - דו"ח פנימי שהוציאה ועדת הבטיחות של סוכנות החלל האמריקנית קבע כי הסוכנות עדיין אינה מסוגלת להבטיח את שלום מעבורת החלל — מסר העתון "אטלנטה קונסטיטושן".

כמעט שנתיים לאחר התפוצצות מעבורת החלל "צ'לנג'ר" הסיקה הועדה כי "המודעות לבטיחות ירדה והדבר מתבטא ביחס של העובדים, המהנדסים והמפקחים שחזרו לשיטה של 'עסקים כרגיל'", כותב העתון בציטוט מן הדו"ח.

"קיימים סימנים מדאיגים כי כמה בעיות בטיחות שזוהו ב'צ'לנג'ר' לאחר האסון, קיימות", נאמר בדו"ח.

כידוע בניסוי שנערך ב-23 בדצמבר התברר כי קיימת תקלה בטיל האצה המעלה את המעבורת לחלל.

בעקבות זאת נאלצה סוכנות החלל לדחות למועד לא ידוע טיסת ניסוי של המעבורת שנקבעה לחודש יוני הקרוב.

נפתחה חנות תכשיטים
(להחזקת "כולל בתים יואל-הלפרין")
HB BERTI ברטי
בני-ברק, רח' ר' עקיבא 54 5791517
מבחר ענק 3000 דגמים ישר מהיצרן
זהב, כסף, תכשיטים מלאכותיים
המכירה ליחידים, לחנויות וסוכנים

כוס מלא תנחומים

לאחים ר' דוד ושלמה טחן הי"ו

לפטירת אביהם היקר באדם

הרב אברהם טחן זצ"ל

המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

ולא יוספו לדאבה עוד

חוג בעלי תשובה

שע"י כניף צא"י פתח תקוה

סוכנות הפליטים של האו"ם קוראת לישראל לחדול משימוש בתחמושת חיה

וינה, ארגון האו"ם המטפל בפליטים פלשתינאים מסר כי הוא שוקל את הרחבת פעילותו בגדה המערבית וברצועת עזה, וקרא לישראל לחדול משימוש בתחמושת חיה כדי להתגבר על התסיסה בשטחים.

סוכנות הסעד של האו"ם (אונר"א) שמרכזה בוינה, גם קראה לישראל לא לגרש תשעה פלשתינים המואשמים בליבוי אלימות בשטחים הכבושים.

מנכ"ל אונר"א, ג'ורג'יו דאקומלי אמר את דבריו במסיבת עתונאים. לאחר שנועץ ב-40 נציגים של ארגוני או"ם שמרכזיהם בוינה, בדבר האפשרות להחדים סיוע מיוחד לשטחים הכבושים.

סוכנות הפליטים של האו"ם פועלת בשטחים במסגרת הסכם שהושג עם ממשלת ישראל, אחרי מלחמת ששת הימים.

דאקומלי אמר כי הוא גם מעוניין בהקמת פרוייקטים תעסוקתיים חדשים, בשיפור הדיור ובשיתוף גופים בינלאומיים כגון נציבות הפליטים העליונה של האו"ם כדי להגן על פלשתינים.

דאקומלי, שביקר לאחרונה בשטחים, אמר כי התסיסה היא תוצאה של "תיסכולים של הפליטים, על שהם נמצאים במבוי סתום".

הוא הודיע במסיבת העתונאים, כי הנציגים לא הגיבו מיד על הצעותיו, וכי יהיה צורך בפגישות נוספות.

הוא הודיע כי אונר"א מסרה לישראל שתוכניתה לגרש את הפלשתינים, תהיה הפרה של אמנת ז'נווה 1949, המדברת על הגנה על אזרחים בעיתות מלחמה.

אחד הפלשתינים הצפויים לגירוש, הוא מורה בבית ספר של אונר"א ברצועת עזה.

עוד אמר כי על ישראל לטפל בהפגנות "בצורה שונה, לא תוך שימוש בתחמושת חיה". (רויטר־עתי"ם־וע"צ)

המועצה הצבאית של אש"ף דנה במצב בשטחים

בגדד, המועצה הצבאית של אש"ף התכנסה בבגדד למושב שלא מן המנין, כדי לדון במצב בשטחים הכבושים — נמסר ממקור של אש"ף בבגדד.

בהודעה לעתונות אמר ערפאת כי המועצה הצבאית התכנסה, בראשותו, כדי לגבש שורה של צעדים כנגד "הצעדים שנוקטים שלטונות הכיבוש הישראליים כלפי תושבי השטחים הכבושים".

כן אמר ערפאת כי הועדה שהוקמה ביום ששי שעבר, בתום הדיונים של המועצה המרכזית של אש"ף, אישרה מספר החלטות "כדי לתמוך בהתקוממות העם הפלשתיני בשטחים הכבושים. הוא לא מסר פרטים על אופי הצעדים הללו".

בסוף השבוע שעבר קרא אחד ממנהיגי אש"ף להקמת כוח בי־נלאומי כדי להגן על תושבי השטחים. (ע"צ)

כתב עת בריטי יוקרתי:

נמלי התעופה נתב"ג, פרנקפורט, לונדון, ציריך וטוקיו - הבטוחים ביותר

לונדון — נמלי תעופה בילאומיים רבים אינם מוציאים די למטרות בטחון וחושפים את עצמם לחבלה, ציין כתב העת הבריטי "אקזקיוטיב טראוול".

הדו"ח מותח ביקורת על שלטונות של נמלי תעופה הגובים מיסי־נמל גבוהים אך אינם רוכשים מערכות־גילוי מודרניות לבדיקת מזוודות ומטענים.

הוא הוסיף כי למרות שהיו רק שתי חטיפות מטוסים שהוכתרו בהצלחה בשנה שעברה לעומת 36 ב-1985, התחזית לטווח ארוך אינה טובה.

בדו"ח נאמר "נמלי תעופה רבים אמנם משתמשים במתקנים של קרני־רנטגן, אך אינם עורכים חיפושים ידניים במטען יד, ואילו העדר הכשרה פירושו כי לאנשי בטחון אין כמעט מושג איך נראים חומרי נפץ".

בדו"ח נאמר כי מומחים חוששים שאפריקה תשמש יעד ראשי לטרוריסטים בשנות ה-1990. תנשק חם עשוי חומרים פלסטיים בלבד, ישמש כתוספת קטלנית ביותר לציוד של מחבלים.

בסקר שערך כתב העת בסתיו בקרב נוסעים, נבחרו נמלי התעופה נתב"ג, פרנקפורט, לונדון, טוקיו וציריך כבטוחים ביותר. אתונה ורומא תפשו את המקומות האחרונים בדירוג הבטחוני.

בין נמלי התעופה המעוררים את הדאגה החמורה ביותר היו נמלים של מדינות בעולם השלישי, שאינם מסוגלים להרשות לעצמם אמצעי בטחון יקרים. (רויטר עתי"ם)

שר החוץ של הולנד:

המצב בשטחים המוחזקים בגלל הקיפאון המדיני

אמסטרדאם, הולנד סבורה, כי הפרות הסדר בשטחים המוחזקים על ידי ישראל מקורן בקיפאון בתהליך השלום הערבי־ישראלי והדבר גם הוכחה ברורה לצורך הדחוף בשיחות שלום על בסיס בינלאומי.

שר החוץ הנס ואן דן ברוק שנועד עם שגרירי אלג'יריה, כווית ועיראק, הביע תקוה כי האירועים בגדה המערבית וברצועת עזה יסללו הדרך לכינוסה של ועידת שלום בינלאומית בחסות האו"ם.

דובר משרד החוץ ההולנדי ציטט מדבריו של ואן דן ברוק לפני הדיפלומטים לפיהם הוא מודאג מאד נוכח האירועים האחרונים בשטחים המוחזקים על ידי ישראל.

ואן דן ברוק הזמין בשבוע שעבר את השגריר הישראלי בהאג ומחה בפניו על התוכנית לגרש פלשתינים מן השטחים המוחזקים והוא קרא אל הצבא הישראלי לנהוג באיפוק. גם אז הוא טען כי הפרות הסדר מקורן בחוסר סיכוי ממשי לשלום בין ישראל לבין שכנותיה הערביות.

השיחות התקיימו לבקשת שלושת השגרירים הערבים.

עם הקמת "ליגה למניעת הסתה"

אישים ועתונאים ייתבעו לדין אם יסיתו נגד דת ישראל

מאת סופר "המודיע"

ליגה למניעת הסתה נגד דת ישראל ולמאבק בה הוקמה ע"י קבוצת משפטנים ואישי ציבור מכל חוגי הקשת הדתית.

הגוף החדש מרכז תחת קורת גג אחת את כל הגורמים שפעלו בשטח ללא תיאום. על ראשי הליגה נימנים בין היתר: הרב י. מצגר, ד"ר י. אלפסי, עו"ד מ. סגל, עו"ד פ. מענו, עו"ד ד. זעירא עו"ד א. זרין עו"ד י. ויינרוט ועוד.

הפעילות המעשית תשתרע על מגוון תחומים כהסברה באמצעי התקשורת, כנסים, הגשת תביעות דיבה נגד אישי ציבור, עיתונאים וגורמים המסיתים בגלוי ובסתר, תוך מתן פירסום למשפטים אלה, ואף פניה לבג"ץ במידה ולמשמיץ ישנה חסינות פרלמנטרית, כדוגמת הבג"ץ נגד ח"כ ש. אלוני.

כמרכז מתוכנן להקים תשתית למחקר נרחב בנושאי ההסתה באמצעי התקשורת ודרכי הפעולה המשפטיים נגדה, תוך עידוד חוקרים במתן מלגות מיוחדות.

ראשי "הליגה נגד הסתה" יצאו בקריאה לציבור הרחב לדווח מייד על הסתה למשרד הליגה אם בחומר כתוב ובמיוחד בעדויות שמיעה מהתקשורת האלקטרונית.

בדיווח על ההסתה יש להמציא את שם הדובר, רשת רדיו, שעה, שם התוכנית, הקלטה של הדברים במידת האפשר.

עוד האשמה של ערפאת:

ישראל מפעילה גאז מדמיע "בעל פוטנציאל קטלני"

בגדד — ראש אש"ף יאסר ערפאת האשים את ישראל בשימוש בגאז מדמיע מתוצרת אמריקנית "בעל פוטנציאל קטלני" נגד מפירי הסדר הפלשתינים בגדה המערבית וברצועת עזה.

"אנשינו במחנות הפלשתינים מצאו כמה רימוני גאז מדמיע שלא התפוצצו, כל אחד במשקל 15 ק"ג ואשר הוטלו ממסוקים של ישראלים וגרמו לחנק. הם היו מסומנים 'תוצרת ארה"ב — 1988'", הוא אמר לכתבים במשרד אש"ף בבגדד.

ערפאת טען כי המסוקים הטילו עד 300 רימוני גאז מדמיע על מחנה ג'באליה ברצועת עזה בלבד וגרמו לעשרות נפגעים.

עוד טען ערפאת כי 67,000 חיילי צה"ל הוצבו בשטחים המוחזקים מאז החלו הפרות הסדר לפני יותר מחודש.

הוא גם טען כי הצבא הישראלי מפעיל טנקים ורכב משוריין לסיורים באזור ירושלים וביום שני הם ירו על מפגינים.

לפי אותה טענה גם הופעלו טנקים בעיירה בית אל־מאיה על יד שכם נגד מפגינים.

דובר צה"ל הכחיש שימוש בטנקים נגד מפגינים. (ע"ר)

מנהל גנזך המדינה:

אין אפשרות לשמר מסמכים היסטוריים

מנהל גנזך המדינה, פרופ' אברהם אלסברג, הופיע בפני הועדה לעניני ביקורת המדינה, במסגרת דיון בדו"ח מבקר המדינה על גנזך המדינה.

המבקר קובע כי במשך שנים לא העמיד משרד ראש הממשלה לרשות הגנזך משאבים בהיקף הדרוש למילוי תפקידו.

פרופ' אלסברג התריע בועדה, כי מצב הגנזך קטסטרופלי וכי לא ניתן לשמר כראוי מסמכים היסטוריים בעלי חשיבות. גובר החשש שמסמכים יאבדו בשל הצפיפות הרבה השוררת בחדרי האחסנה. פרופ' אלסברג מציע להקצות קרקע שתעמוד לרשות גנזך המדינה, בקרית משרדי הממשלה או סמוך לארכיון הציוני, בקרבת בנייני האומה.

מבקר המדינה, מר יעקב מלץ, אמר כי יש להבטיח שמסמכים בעלי חשיבות היסטורית, כמו מגילת העצמאות והסכם השלום עם מצרים, יישמרו היטב ויוצגו לציבור כערך חינוכי ותרבותי לאומי.

יו"ר הועדה, פרופ' דוד ליבאי, אמר כי ראשי ממשלת ישראל לא ייחסו את החשיבות הראויה לטיפוח הארכיון הלאומי. לשימור התעודות והמסמכים נודעת חשיבות היסטורית ותרבותית ויש להקצות לכך את המשאבים הנדרשים, למרות המצוקה התקציבית.

על־פי החלטת הועדה, יפנה פרופ' ליבאי לראש הממשלה ויתבע ממנו, בשם הועדה, להקצות קרקע ומשאבים לבניית ארכיון לאומי ראוי לשמו.

חדשות חוץ

בסיורו במדינות המפרץ:

מובארק משבח את סוריה במאמציה לסיום המלחמה

כווית — נשיא מצרים חוסני מובארק יצא לקטאר לאחר ביקור בכווית בו מתח ביקורת על חוזה ההגנה הערבי ושיבח את סוריה על מאמציה לשים קץ למלחמת איראן־עיראק.

יחד עם השבחים לסוריה השמיע מובארק גם ביקורת חריפה עליה. הוא אמר במסיבת־עיתונאים כי הוא מקדם בברכה את מאמצי התיווך של סוריה בהוסיפו כי אם המאמץ הזה יצליח "אני מוכן לשאת את הסורים על הכתפים ולשוטט אתם ברחובות".

במותחו ביקורת עקיפה על סוריה לאחר מכן הוא אמר: "מדוע אינכם שואלים את המדינות האלה המספקות נשק וטילים לאיראן במלחמתה נגד עיראק. האם גם מדינות אלה מחוייבות למה שנאמר בחוזה ההגנה הערבי?

במותחו ביקורת על חוזה ההגנה הוא אמר כי אין זה אלא "דיו על נייר" והדגיש כי מדינות ערב אינן מכבדות את ההתחייבויות שלהן לפי החוזה. הוא לא אמר מי הן המדינות הערביות האלה אבל ידוע כי סוריה היא התומכת הנאמנה ביותר של איראן במלחמתה נגד עיראק.

עוד אמר מובארק כי מצרים מחוייבת על הגנת שש המדינות הערביות במפרץ הפרסי הכוללות את סעודיה, כווית, עומאן, קטאר, בחריין והנסיכויות המאוחדות. כל אלה תומכות בעיראק, במלחמתה נגד איראן.

סין מסרבת לקיים ועידת פיסגה עם בריה"מ

ללא פינוי קמבודיה על ידי ויאטנאם

פקין — מנהיג סין דנג קסיאופינג הצהיר כי לא תהיה ועידת פיסגה סינית־סובייטית כל עוד לא תוציא ויאטנאם את כל חייליה מקמבודיה — על כך מסרה סוכנות הידיעות הסינית הרשמית.

סוכנות זו ציטטה דובר של משרד החוץ הסיני, שאמר כי דנג קסיאופינג "הבהיר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים" כי זה התנאי לועידת פיסגה עם המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב.

דנג, בן ה-83, אמר למבקר יפאני בתחילת חודש דצמבר "ללא סיוע סובייטי, לא יכלה ויאטנאם להלחם אפילו יום אחד בקמבודיה".

סין הודיעה כי בעיית קמבודיה היא אחת מבין 3 מיכשולים, המפריעים לשיפור היחסים עם מוסקבה. שני המיכשולים הנוספים הם — הנוכחות הסובייטית באפגניסטאן והריכוז הגדול של כוחות סובייטיים לאורך הגבול הצפוני של סין.

מנכ"ל אונסק"ו: אחזיר לארגון את ארה"ב, בריטניה וסינגפור

ניו יורק — המנכ"ל החדש של אונסק"ו פדריקו מאיור מקווה שיעלה בידו להחזיר לארגון הבינלאומי את ארה"ב, בריטניה וסינגפור.

בראיון שהעניק לכתב העת "ניוזוויק" אמר מאיור, שנבחר לתפקידו בחודש נובמבר שבדעתו לחולל שינויים מרחיקי לכת בארגון תוך כדי שיתוף פעולה עם סוכנויות אחרות של האו"ם.

מאיור, ספרדי בן 53 ופרופסור לביאוכימיה, קיבל לידיו את אונסק"ו מאמאדו מוקטאר מבאו מסנגל, שעליו נמתחה ביקורת חריפה על ידי ארה"ב, בריטניה וסינגפור, שהאשימו אותו בניהול כושל ובגיבוש תוכניות מעוותות מבחינה אידיאולוגית.

אחת מבין התוכניות של אונסק"ו, שנתקלו בביקורת חריפה ביותר היא "הסדר חדש למידע", שבמסגרתו תהיינה ממשלות רשאיות להעניק רשיונות לעיתונאים לעסוק במקצועם.

בהביעו התנגדות לתוכנית זו אמר מאיור לכתב העת: "לעולם לא אנקוט בצעד כלשהו כדי לצמצם את החינוך לשלום או להגביל את הזרימה החופשית של מידע. לא אסכים לעולם לכך שממשלות יעניקו רשיונות לפעילות יוצרת".

עוד אמר כי הוא מבקש לשוב לחיזוק "עמודי התווך של אונסק"ו" על ידי התמקדות על המטרות שהציב לעצמו ארגון זה — קידום השלום על ידי חינוך, מידע, תרבות ותקשורת. (רויטר עתי"ם)

מקור מצרי:

אסד מוכן להיפגש עם בכיר מצרי

ביירות — מקור מצרי מסר ל"ראי ואמן אל־ערבי" כי אסאד הביע את נכונותו להיפגש עם בכיר מצרי בדמשק ללא כל תנאים מוקדמים.

הוא הביע בפני שליח ערבי רם דרג את רצונו להשגת פיוס קרוב עם מצרים ותיאום העמדות בין קהיר לדמשק לשם עריכת ועידה בינלאומית לשלום במזה"ת. עתה מנסים להכשיר את הקרקע לפגישה בין פארוק אלשרע לאוסאמה אלבאז בחסותו של המלך חוסיין ויש לצפות שפגישה זו תיערך בעמאן תוך זמן קצר. (ע"מ)

תחזית קודרת של האו"ם למצב הפיננסי הבינלאומי ב-1988

מרכז האו"ם — האו"ם פירסם תחזית שלפיה המערך הפיננסי הבינלאומי יישאר בשנת 1988 במצב משוער, והוא קרא לפעולה מתואמת כדי למנוע מיתון עולמי.

בתחזית קודרת למסחר ולתפוקה בעולם בשנה הבאה, ציין האו"ם: "בתנאים אלה, יישאר המערך הפיננסי הבינלאומי במצב רופף והסיכונים הן למערך זה והן לכלכלה הגלובלית יהיו גדולים. הסכנה שהלם חדש יגרום למיתון נרחב בעולם התעשייתי, תהיה קיימת בחודשים הקרובים".

התחזית מבוססת על הערכות של ועדות כלכליות של האו"ם באזורים שונים בעולם. (רויטר עתי"ם)

● פקינג — שלטונות סין חיסלו כנופיה שצדה באורח קבוע את דובי פאנדה, העצקים בשמורות טבע וכמה מחבריה נדונו למאסר עולם.

הציידים הפעילו רובים, חרבות ומלכודות ללכידת דובי הפאנדה, הם מכרו לפחות עורות של 19 דובים. (ע"ר)

הסכם בין שוודיה ובריה"מ בסיכסוך על הניצול הכלכלי של הים הבלטי

שטוקהולם, שוודיה ובריה"מ הגיעו להסכם על סיכסוך ארוך בינהן בדבר הניצול הכלכלי של הים הבלטי — אמרו פקידים בכירים בממשלת שוודיה.

היה זה ראש הממשלה הסובייטית ניקולאי רישקוב אשר בביקורו בשטוקהולם הגיע להסכם בדיון של 4 שעות שקיים עם ראש ממשלת שוודיה אינגוואר קרלסון, אמר המקור.

"קיים הסכם אבל אינני יכול למסור פרטים", אמר המקור לסוכנות רויטרס.

ראש ממשלת שוודיה קרלסון אמר: "משמח אותי לציין, כי בשיחות שקיימנו יכולנו כבר להסכים לעשות מאמץ משותף לפתור את כל חילוקי הדעות שנותרו בסיכסוך זה".

באותו באותה הזדמנות הזמין רישקוב נציגים ממדינות סקנדינביה להיות נוכחים בתמרוני הצי הסובייטי במשך השנה.

זו הפעם הראשונה שהשלטונות הסובייטים עשו מחווה כזה והזמינו נציגים מבחוץ לתמרון כזה.

"מבחינתנו צעד כזה ידגיש את השלב הראשון בדרך להתגבר על חוסר האימון בקשר למים הצפוניים", הוא אמר.

שאלת זכות ניצול המשאבים

שוודיה ובריה"מ מקיימות מו"מ בהפסקות מאז 1969 בשאלת הזכות לנצל את משאבי הטבע של שטח ים בגודל 8,500 מיל מרובע בים הבלטי בין האי השוודי גוטלנד לבין חוף לטביה הסובייטית.

השוודים טוענים, כי הקו שחייב לעבור בין האיזור הכלכלי הסובייטי לבין האיזור שלה צריך לעבור במחצית המרחק בין האי לבין החוף הסובייטי. לעומת זאת טענה מוסקבה, כי יש למדוד המרחק לא מן האי אלא מן החוף השוודי עצמו. מדובר בשדות דייג עשירים ביותר וסיכוי להמצאותם של שדות נפט מתחת בקרקע הים באותו איזור.

הסיכסוך ודרכי פתרונו ניראו בשוודיה כמבחן לשאיפתה המוצהרת של ברית המועצות לשפר היחסים עם שוודיה הניטרלית. מאידך חוסר האימון לגבי הכוונה הסובייטית לבין האיזור שלהם צריך רתות נוכח חדירות מיסתוריות של צוללות, ככל הניראה מבריה"מ המועצות למים הטריטוריאליים השוודים.

הסובייטים מצידם הסירו כל אחריות לנוכחות הצוללות האלה ואמרו, כי תקרית אחת ב-1981 מקורה בטעות של ניווט. המדובר בצוללת סובייטית שעלתה על שרטון ליד בסיס ימי שוודי.

העיראקים העלו באש אונית צובר במפרץ

דובאי, מטוסי חיל האויר העיראקי העלו באש אונית צובר שנושאת דגל סינגפור מול חוף איראן במפרץ הפרסי ועד כה נודע, כי שמונה ימאים נעדרים — מסרו מקורות חברות הספנות בדובאי.

המקורות אמרו, כי הותקפה אונית הצובר "יונייטד ונצ'ר" במעמס 74,000 טון כשהיתה בדרכה למסוף האיראני באי לאראן במרכז המפרץ הפרסי עם מטען של מוצרי נפט מזוקקים.

נמסר, כי לאחר ההתקפה פרצה דליקה באוניה והיא בוערת כולה.

האוניה הותקפה בשעה 1600 לפי שעון גריניץ' ביום שני, זו האניה השניה שתקפו העיראקים במפרץ הפרסי ב-24 השעות האחרונות.

קלושים הסיכויים שסין תסכים לוועידת פיסגה עם הסובייטים

פקין, קלושים הסיכויים שסין תיענה בחיוב להצעתו של מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב לקיום ועידת פיסגה סינית־סובייטית ראשונה מזה 29 שנים — זאת אומרים דיפלומטים מערביים.

מיכאיל גורבאצ'וב השמיע את הקריאה לועידה מעין זו בראיון שפורסם בשבועון סיני "ליאואנג" (תצפית).

סוכנות הידיעות הסובייטית טא"ס דיווחה שגורבאצ'וב רמז בראיון שהסינים עשויים להיענות להזמנתו ולבוא לשיחות בין ראשי שתי המדינות.

דיפלומט מערבי בפקין אמר כי אין הוא מאמין שהסינים יסכימו לועידת פיסגה בשעה זו.

"אינני חושב שיחול שינוי בעמדתם המוצהרת" אמר דיפלומט זה. סין ציינה, סבורה שעל מוסקבה לסלק תחילה שלושה מיכשולים ראשיים בשטח מדיניות החוץ לפני שתוכל להסכים למפגש מעין זה. הדרישה העיקרית המוצגת על ידי סין היא שעל בריה"מ לקרוא לוויטנאם לפנות את כוחותיה מקאמבודיה. סין דורשת גם נסיגה סובייטית מאפגאניסטאן והיא הביעה במהלך השנים האחרונות התנגדות נמרצת לריכוז חיילים סובייטים לאורך גבולותיה.

בחודש שעבר דחה המנהיג הסיני דאנג קסיאופינג הצעה קודמת של גורבאצ'וב להיפגש עימו, באומרו שעל מוסקבה לקרוא תחילה לוויטנאם לפנות את קאמבודיה לפני ששיחות מעין אלה תוכלנה להיערך. (רויטר עתי"ם)

מיום ליום

☆ מוסקבה אינה יודעת...

דובר רשמי בקרמלין אמר אתמול, כי במוסקבה לא יודעים דבר על אדם בשם שבתי קלמנוביץ, האיש שנמסר על מעצרו בישראל כחשוד בריגול למען בריה"מ. הדובר אמר זאת בתשובה לשאלה של כתב "קול ישראל", כאילו ניתן היה לצפות לתשובה אחרת מדובר רשמי של בריה"מ...

הפרשה עדיין בתחילתה, מעט מאד פרטים ידועים עליה, החוקרים עדיין עסוקים באיסוף הנתונים, בחקירת האיש עצמו ובכל הפרטים העובדתיים מסביב לכל הענין, ובודאי יעבור עוד זמן ניכר עד שיוגש כתב־אישום לבית־המשפט. אלא שגם אם הדברים כבר היו ברורים לגמרי אצלנו, גם אם לא יהיה ספק שישנן ראיות־לכאורה שאכן מדובר במקרה ריגול כה חמור, אין מה לקוות כי דובר במוסקבה יודיע בתשובה טלפונית לכתב רדיו ישראלי, כי האיש מוכר לה וכי אכן עשה למענה שירותים מיוחדים, כדי שתהיה מצויידת במידע שהיא כה מעוניינת בו.

עסקי־ריגול, הם "ענף" סמוי ביותר לא רק כאשר הסוכנים עוסקים במלאכה המוטלת עליהם, אלא גם כאשר מישהו נתפס, לעולם לא מודים ולא מאשרים עובדות כאלה בצורה רשמית. נוסף לכך, עניני ריגול נעשים במסגרות סגורות ביותר, ורק מעטים מתוכן יודעים על הנעשה, כך שגם אם אותו דובר רוסי היה רוצה להיות כנה — הוא לא היה יכול למסור משהו על הפרשה, פשוט מחוסר ידיעה. כל הפניה הטלפונית הזו היא, איפוא, מיותרת לחלוטין ואין בה אלא חלק מן הרדיפה אחר עשיית חדשות...

☆ זהו העידוד?

כאשר קרה המקרה הביש שבו ש"ג במחנה צה"ל ברח מעמדתו כאשר ראה את המחבל הערבי פורץ למחנה שלו עם הגלשון וזורה לכל עבר, יצאו כל כלי־התקשורת בהתקפה על מורך־הלב של החייל, שלא עמד על משמרתו ולא עשה את המוטל עליו, היינו להפעיל את נשקו ולירות במחבל בטרם הוא מצליח לבצע את זממו.

והנה, שלשום קרה שראש המועצה האיזורית מטה בנימין הלך בדרך ההפוכה מזו. כי לאחר שהותקף במטר אבנים ע"י אספסוף מתפרע של ערבים ולא הצליח לבלום אותם ביריות באוויר, הוא פתח במירדף אחריהם, ירה בתוכם וכתוצאה מכך נהרג נער ערבי. אבל, עתה מתקיפים את האיש שהגן על עצמו, ולא עוד, אלא שטורחים להבליט במהדורות החדשות של הרדיו כמה וכמה פעמים את ה"עוול" שעשתה המשטרה בכך ששיחררה את האיש לאחר חקירה וכן את ה"עוול" שראש הממשלה פנה ותבע את שחרורו.

מה צריך היה האיש לעשות? האמנם צריך היה לשבת בשקט במכוניתו ולחכות שיהרגו אותו? האם זהו העידוד שנותנים לאנשים שיתגוננו כאשר הם מותקפים ולא יתנו לרוצחים השפלים לבצע את מעלליהם? האם לא מבינים שבתגובות כאלה לא רק מרפים ידים של אנשים שנוקטים בצעד הטבעי הזה, אלא גם מחזקים את ידיהם של הפורעים הערביים? הנער הערבי שנהרג הביא עליו את מותו במרידיו. אילו ישב ולמד בבית־ספרו או היה עוסק בעבודתו, איש לא היה פוגע בו. האמנם גם להתגונן כבר אסור עפ"י ה"שלחן ערוך" של כלי־התקשורת הממלכתיים?...

☆ על מה לדבר?

ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, לא יכול היה לנהוג אחרת מכפי שנהג בסגן מזכיר האו"ם, כאשר סירב לקבלו לשיחה בעת שהוא שוהה כאן בימים אלה. ההסבר הוא פשוט: אם מועצת הבטחון כבר קיבלה החלטת־גינוי נגד ישראל, הרי שהאו"ם כבר "יודע" שישראל אשמה בכל, ועל מה עוד נותר לדבר? מה עוד צריך אותו דיפלומט לברר כאן בעת שהותו? לשם מה הוא צריך עוד לסייר באיזורי האירועים, אם מראש נקבע כבר מי כאן אשם?

המענין הוא כי למרות שראש הממשלה סירב לקבלו, וכמוהו גם שר הבטחון, הרי ששר החוץ, מר שמעון פרס, כן ניאות לקבלו, אף כי מיחה מיד באוזניו על ההחלטה החד־צדדית של מועצת הבטחון. טוב היה יותר, אילו לפחות בענין זה היה פועל בתיאום עם ראש הממשלה, שהרי למעשה שום תכלית אינה צפויה מפגישה עם הנציג הבכיר של האו"ם. הוא אינו יכול, גם אם ירצה, לתרום תרומה חיובית כלשהי, מפני שכל הארגון האמור הוא חסר־אונים וכבר מזה שנים התגלה בפשיטות־הרגל המוסרית והמעשית שלו.

ביקורו באיזור רק גורם נזק רב, מפני שארגוני הסירוב עלו על המציאות הזו. "לכבודו" משתלהבות הרוחות ועורכים הצגה מיוחדת של התפרעויות ויידוי אבנים. כדי שיצא מכאן מחוזק בדעתו שהאיזור סוער ותוסס, ולכן צריכים לשלוח לאיזור כוחות של או"ם כדי לשמור על הסדר, וזהו הדבר האחרון שישראל צריכה להיות מעוניינת בו. על מה, איפוא, יש לדבר עם איש האו"ם?

☆ העבודה והתחיה

יו"ר סיעת מפלגת העבודה בכנסת, ח"כ רפי אדרי, הודיע כי מפלגתו לא תצטרף עתה ליוזמתה של סיעת "התחיה" בהצעתה להקדים את הבחירות לכנסת, זאת בנימוק כי ההצעה אינה רצינית וכי כל מגמתה אינה אלא לסחוט מן הממשלה עוד כמה התנחלויות בתמורה לכך שתחזור בה מיוזמתה, כפי שכבר קרה הדבר לפני מספר חודשים.

יתכן שהנימוק הזה הוא באמת נימוקו, אבל אפשר שזו גם התחמקות אלגנטית מכל הענין, שכן מפלגת העבודה מתקשה לראות את עצמה דוקא בשעה זו נאלצת לצאת למסע־בחירות. כאשר עמדותיה לוקות בחוסר בהירות והיא קלועה במבוכה קשה בין היותה בממשלה לבין הנסיון לנקוט בעמדות עצמאיות. עם זאת, ספק אם דבריו של מר אדרי הם "המלה האחרונה" של מפלגת העבודה, שכן אישים אחרים במפלגת העבודה, ובתוכם גם העומד בראשה, מר שמעון פרס דוקא מדברים עתה בחיוב על האפשרות להקדמת הבחירות.

למרות המבוכה הקשה בימים אלה, שאפשר שזהו דוקא מעין "קרש הצלה" למפלגת העבודה. בקרב חוגים רחבים בתוכה גוברת עתה הביקורת על המשך הישיבה בממשלה, אבל מצד שני אין ראשי המפלגה רוצים לפרוש ולוותר על העמדות הבכירות. הקדמת הבחירות יכולה לענות על כל הצרכים. אין היא מחייבת בהכרח פרישה מהממשלה, אבל בכך לבד, בהקדמת הבחירות, כבר ישנה תשובה לאלה המבקרים אותה על המשך הישיבה בממשלה. מטעם זה יתכן שמפלגת העבודה תתמוך בהקדמת הבחירות, אם בהצטרפות ליוזמת "התחיה" ואם ביוזום מהלך עצמי מצדה.

☆ "הקוזק הנגזל"...

שני מנהליו האומנותיים, של "תיאטרון חיפה" הודיעו על התפטרותם מתפקידם. השניים, שעסקו באחרונה, אחד בכתיבה ואחד בבימוי, של מחזה אנטי־ישראלי ארסי, נוהגים עתה במנהג הידוע של "הקוזק הנגזל", הם יוצאים בהאשמות על "הסתה פרועה" ועל "תעמולה שטנית" נגדם, הם, במלה אחת, המסכנים הנוראים, העשוקים והנרדפים...

ההצגה שהעלו עוררה שערוריה גדולה, וכאשר הוצגה לראשונה בתל־אביב היא גררה מחאות חריפות מצד חלק מהקהל, תוך כדי התכתשויות והפרעות קשות. המענין הוא, כי המבקרים המקצועיים אומרים עתה, כי מדובר בסתם זבל ואשפה, דבר שאין לו שום ערך אמנותי ושום טעם, ופשוט לא היה כדאי כל הרעש מסביב לזה. אחד המבקרים האלה קובע, כי בעוד שהמחזה מתכוון לטעון שירושלים מחולה את באיה, הנה "נדמה לנו שהחולה הוא... המחבר".

שני ה"אמנים" המתפטרים מרבים עתה כאילו היו "נרדפים". בשהם מתעלמים לגמרי מהעובדה שמזה כמה שנים הם מסעירים את הרוחות במדינה בהעלאת הצגות המציגות את היהודים באור השלילי ביותר, ובו בזמן, כמובן, הערבים הם הטובים, הם הצודקים המהוגנים. חוגי השמאל בודאי ינסו עתה לארגן מסביבם "מסע התעודדות" על "הרדיפה האמנותית", אך בחוגים רחבים בציבור הישראלי פשוט מריעים ב"ברוך שפטרנו" לאחר התפטרותם...

☆ איש לא ישמע שפת רעהו...

באחד העתונים נמסרת ידיעה על כינוס של מנהלי בתי"ס שנערך לא מכבר בבת־ים, אשר היווה "תצוגה מבישה של אלימות מילולית, צעקות והתפרצויות", ולא די בכך, אלא שאחד המשתתפים שניסה להשקיט את הצעקות והדבר לא עלה בידו, קיבל באמצע התקף־לב חמור ובקושי הצילו את חייו, לאחר שאובחן אצלו פעמיים מוות קליני...

מדובר במורים ממגזר אחד, בלי חילוקי־דיעות תהומיים על הדרך המקצועית או התוכנית בעבודתם בביה"ס, וקשה להבין כיצד זה אינם מסוגלים בכינוס שהם עורכים להידבר ביישוב הדעת ובמתינות ולשמוע זה את זה, גם אם אין אחד מסכים עם השני. אלא שכזוהי כיום המציאות הנוראה בציבור הישראלי. "איש לא ישמע את שפת רעהו", והדבר קיים לא רק בחוגים השוליים, אלא גם בקרב מורים בישראל, שצריכים להיות מופת ודוגמה בהתנהגות נימוסית ותרבותית. אבל אם כאלה הם המורים, מה כבר יכולים להיות התלמידים המקבלים מהם "חינוך"?

הדור הצעיר, שהוא עד ראיה או עד שמיעה לכל ההתרחשויות הללו, אם בקולות שבאים מהכנסת שם יושבים "נבחרי העם", ואם מהעתונות וכל יתר כלי־התקשורת, הם רק שומעים חירופים וגידופים, התנפלויות וצעקות, הפרעות וכל השאר? מה פלא אם כה מרובים מקרי העבריינות בקרב הנוער?

זכרון להולכים

מרת חיה רבקה חושע ע"ה

שלושים לפטירתה

"זה ספר תולדות אדם" — מסבירים על כך: כל אדם רושם ספר משלו, כל יום דף חדש וכל שנה פרק חדש, ביום הבר הזה נבהר כי כלו תשמיה של"מה לדאבוננו מסכת חייה המופלאים של דודתנו האהובה והגדולה, ע"ה.

מעתה לא נותר לנו אלא לדפדף באותו ספר נדיר וגדוש וללמוד התוכו. והנה מוצאים אנו רשימה רוויה יסורים, צער ומכאוב. ואנו נכנסים למצוא לשונה זאת, תנובות של עצבות או מרירות, אך לשוא! כזאת לא נקרא גם מבין השורות. מכל דף וכבל פרק בוקע אור גנוז של שמחה, של אהבת הבורא ובוראיו. לנגד עיני רוחנו מרחפת דמותך — דודתינו היקרה — והנה כולך אושר, את פעילה, יוצרת ובונה, מחייכת ומיטיבה לכל נצרך.

ואנו משתוממים ושואלים: כיצד לצד רשימות שחורות שכאלו, כגון: יתמות, אושבין לבסוף חולי כבאיר, עגומות רשימות זוהרות של חדוה, יצירה, ומעשים טובים כחול אשר על שפת הים, הלא מטבע הדברים הוא שהאדם המיוסר — מסתגר ומתנכר. ואת — היית תמיד שופעת אוצרות של חסד! מנין שאבת כוחות נשגבים כאלו??

התשובה לזה נמצא בדברי המנהל הגדול הרב וולף זצ"ל: "זכרו, אושר אינו מצב אלא מדה טובה!" אכן, לא הנתונים הגשמיים הסבו לך את רינת הנעורים שליוותה אותך עד גיל השמונים, אלא מידותיך התרומיות גרמו לך!

ראשית, אמונה תמימה, זכה וצרופה קנתה משכן בלבבך, ידעת את בוראך ובטחת בו. גם כשהלכת בגיא צלמות. שלושה ימים לפני פטירתך ואני לצד מיטתך. ממך כבר נשלה אפשרות הדבור, אבל את — כתמיד — מבקשת לשמוע דברי אלוקים. "א גוט ווארט" בלשונך. ואני אומרת לך ברגשות הומים, שהנה קרובים ובאים ימי החנוכה, הלא הוא חג האמונה. נצחנו את היונים אשר בקשו "כתבו לכם על קרן השור וכו'". ואת, עם אותו חיוך כמו בימים הטובים, רמזת כלפי עצמך כן, אמונה, זהו חלקך. ראיתו במרווח ובמציאויות מה היא קבלת יסורים בשלוה — בהכנעה — מעולם לא בעטת בהם, בבחינת "דרך אמונה בחרתי" ואז ממילא "משפטיך שיויתי", הן החסד והן הדין שרים בעיניך.

שנית, הרגשת את עצמך תמיד בתפקיד של "עבד לפני רבו". כל מצוה נעשתה בדבקות ובהקפדה. לא עברה שבת בלי תפילה בצבור, ומבלי לשמוע שעור בפרשת השבוע. בשנים האחרונות כשה התגוררת מול ישיבת "קול תורה," התלוית אליהם בשלושת התפילות גם ביום חול: שחרית מנחה וער־בית. עניית אמן אחרי קדיש וכו'. ברכת המזון עדיין חקוקה בזכרוני: מלה במלה מתוך הסידור, כילד המתחטא לפני אביו. איזו תמימות, איזו פשטות! ללא התחכמויות, וללא התחסדויות. ואת לא רק עלית בעצמך, אלא נתעלו כל רד איך. היית מורת דרך לרבים, ידעת לחזור על ספרי צדיקים ולשנן "ווערטער" עסיסיים משובבי נפש וכל שומעיך ספגו בדרכי נועם אמונת חכמים ולא רק ממתק שפתותיך אלא בעקר ממעשיך, שהלא "לא המדרש עקר אלא המעשה". הכנסת חיות וטעם ערב לכל מצוה, וכולם מסביב הושפעו, עובדה קטנה, תלמד על הכלל. בתי תחי', בת הארבע זוכרת שדודה רבקה ע"ה ענתה "א־מן" בהדגשה, בקול רם, דוגמא זו נחרתה במח הקטן.

שלישית, אהבת הבריות, מקטנם ועד זקניהם. הענקת מלוא חופניים לכל דכפין. תנוקות בני יומם זכו לקבל ממך — ידעה כל שכנה יולדת ש"דודה רבקה" (כך קראו לה כל מכריה כי היתה דודה וקרובה לכולם) בודאי לא תשכח לבא ולעשות את האמבטיה הראשונה לרך הנולד. ובבית וגן בעוד בית ההחלמה היה פעיל במקום הלכת כל ליל שבת להיטיב ולשפר את התנוקות, חוקת שכיבי אור סביבך, לכל אמא מצאת את המלה הנכונה והחמה. גם חולים זכו לבקוריך. במשך עשר שנים עברת בבתי־החולים: שערי צדק, בקור חולים הדסה, וסעדת והמכת והאכלת כל חולה וכל תשושה. גלמודים שדלת ביתם מעולם לא סבה על צירה, זכו לבקורים תכופים, כשיחד עם מלת הנחום את מוסיפה דברי מוסר בערבות ובנועם, בתוספת ספור בבחינת "יתול כטל אמרתי". גם ילודות שאין להם מכר ומודע זכו למשך תקופה ממושכת לארוחות חמות מבושלות בטוב טעם, כיד המלך. והבית, הל תלפיות של חסד. מי שעבר את מפתן ביתך לא זז משם עד שיצא שבע. מזון מבושל היה תמיד מצוי. והכל הונח תוך דיקות על השולחן, בפשטות כזאת: הרי־זו חובתך (כביכול) ולאחר מכן, הס מלהזכיר "תודה" "את המלה הזו איני אוהבת", היית נוהגת לומר בפסקנות, שלא כטבעך.

דודתינו היקרה! מי יתן לנו תמורתך? כמה חולים נאנחים ומחכים לבואך, כמה נזקקים לא יקבלו מעתה תמיכתך הכספית. כמה רעבים יכשילו לחפש את מתנך החם — תרתי משמע. וכלפינו, בני אחיך, כמה את חסרה לנו. מי כמוך ידעת לשכוח בשמ־חתנו וכמה הבנת לנפש הנדכאים — דוקא את ששתית את כוס התרעלה מיד ד', ואמרת — גם זו לטובה.

אכן. לא זכית להשאיר אחריך צאצאים בגשמיות, אך בהחלט היית "אם כל חי" בהיסיבך להם בגשמיות וברוחניות.

בחנוכה, בו אנו חוגגים את נצחון האמונה והדבקות בד', דבקת בקונך עד כלות נפשך. ואנו נותרנו ולבנו דואב, והחלל גדול, ומתחננים: אנא ד' יבא גואלנו, ויקיצו וירננו כל שוכני עפר ובלע המות לנצח.

ת.נ.צ.ב.ה.

במשק ובכלכלה

קרנות פנסיה תחוייבנה לפרסם בציבור את מאזנן האקטוארי

"קרן פנסיה חייבת להגיש כל שנה למפקח על שוק ההון מאזן אקטוארי ותחזית זרמי כספים למשך של 35 שנה. כמו כן חייבת הקרן לפרסם בציבור את מאזנה האקטוארי בשני עתונים יומיים". זוהי אחת מהתקנות החדשות שר הלו כשהה על קופות הפנסיה, ואשר התקבלו ע"י שר האוצר ופורסמו בקובץ התקנות מס' 5072.

התקנות החדשות הן כתוצאה מביקורות שערך אגף שוק ההון של האוצר בקרנות, במסגרת הפקת לקחים מהביקורות, החליט על גיבוש תקנות חדשות, אשר תטלנה על הקרנות חובות מכח חוק, ובכך תבאנה לשינוי ושיפור דרכי עבודתן.

בנוסף לתקנה דלעיל, נקבעו, בין היתר, התקנות הבאות:

★ "קרן פנסיה תהיה חייבת בנ־אמנות לעמיתיה. הקרן תפעל לטובת עמיתיה בלבד ולא תעדיף כל עניין וכל שיקול על־פני טובה העמיתים".

★ "קרן פנסיה תוכל לקבל עמי־תים חדשים רק לאחר שקיבלה חוות דעת אקטוארית בדבר יכולתה לקיים ההתחייבויות שהיא נוטלת כלפי העמיתים החדשים והדבר השפעת צרופם על מצבה האקטוארי של הקופה".

סעיף זה בא להבטיח שהקרן תהא מודעת להשלכות של צירוף עמיתים המשפיעים לשלילה על מצבה האקטוארי.

צירוף עמיתים כאלה גם נוגד לאינטרסים של החברים הקיימים בקרן. יחד עם זאת יש לציין כי לעיתים הקרן תצרף גם עמיתים כאלה, מכח התחייבויות במסגרת הסכמים קיבוציים.

★ קרן הפנסיה לא תקנה לעמיתיה זכויות שתחולתן למפרע, אלא אם כן התשלומים עבור הזכויות מס־פיקים למילוי ההתחייבות. כלומר, חברים חדשים המצטרפים למפרע או חברים המבקשים תוספות שלא היו מובטחות קודם לכן — שומה עליהם לשלם ריאלית עבור קבלת הזכויות הללו. בנוסף לכך רשאי הממונה על שוק ההון להורות על ביטולו למפרע של הסכם, אם יתברר שנתתם בניגוד לחישוב האקטוארי של הזכויות המוקנות.

★ זכויות וחובות העמיתים יי־קבעו רק בתקנון: הוראה זו שמה קץ לתופעת הסכמים סודיים בין קרנות לקבוצות עובדים ותמנע אפליה בין חברים בקרן.

מעדיפים אבטלה על הסבה

"מאות ישראלים ממאנים לאחרונה לעבור קורסי הסבה במקצועות שרותים לענפי היצור השונים ומעדיפים לזכות בדמי אבטלה על כל המשתמע מכך מבחינה חברתית, סוציאלית ונפשית". זאת גילה רון גולדמן, מנהל השיווק של קבוצת "חבר", המתמחה באספקת כוח־אדם מקצועי למקומות עבודה.

גולדמן אמר, כי "חבר" משקיעה לאחרונה מאמצים נואשים לשכנע מאות בעלי־מקצועות, שאינם מבוקשים כיום במשק — בהם פקידים, שרטטים ומנהלי־חשבונות מדרג נמוך — לעבור הסבה למקצועות נדרשים ביצור, כגון רתכים ומלחימים, אך לשוא.

"המאמצים לא נושאים פרי. האנשים האלה מעדיפים לזכות בדמי אבטלה, למרות שבמקצועות הנדרשים ניתן להשתכר כיום בצורה נאה ביותר", מגלה גולדמן, המזהיר מפני אפשרות שמפעלים הזוקקים לעובדים מקצועיים מסוג זה יאלצו ליבאם בקרוב מאחורות מארצות אירופה "ותהיה בזה בכיה לדורות".

מנהל השיווק של "חבר" מעלה הצעה לבטל כליל את תשלום דמי האבטלה לכל מי שיסרב בתום שלושה חודשי היותו מובטל לעבור הסבה למקצוע הנדרש במשק. "כך יחסכו כספים למדינה והדבר גם ישמש תמריץ לחלק מהמסרבים לעשות בכל זאת הסבה, שאחר־כך רובם לא יצטערו עליה", אמר גולדמן.

חברות זרות מתעניינות באפשרות להשלים את התחנה המרכזית בת"א

חברות זרות, המייצגות שלוש קבוצות משקיעים, בודקות את האפשרות להשקיע בהשלמת פרוייקט התחנה המרכזית בתל אביב, העבודות בבה שנים כבר במוך שבך ללא ניצה"ל עסקי.

מגעים אינטנסיביים על כך התקיימו בעיקר עם קבוצת מש־קיעים מאיטליה, ששהתה בארץ בתחילת השבוע, בין השאר במטרה לבחון אפשרות להשתתף בהקמת הפרוייקט.

שלוש הקבוצות הבודקות אפשרות להצטרף לפרוייקט התחנה המרכזית הן:

• קבוצה איטלקית — קבוצת משקיעים מאיטליה, הכוללת בעלי הון השולטים בבנקים פרטיים. נציגי הקבוצה ביקרו בארץ בסוף 1987 וכן בתחילת השבוע, לבחי־נת הפרוייקט.

• קבוצה דרום אפריקנית — ממשלת דרום אפריקה מתירה להוציא כל שנה לצורך השקעה בישראל, בנכסי נדל"ן. סכום של עד 40 מיליון דולר. קבוצת מש־קיעים מדרום אפריקה בודקת עתה אפשרות לנצל מצב זה ולהשקיע מיליוני דולרים בפרוייקט האמור. נציגי הקבוצה ביקרו באחור לפני כחצי שנה.

• קבוצה קנדית — קבוצת מש־קיעים מקנדה, המכירה את האר־כיטקט של פרוייקט התחנה המר־כזית, שמוצאו מקנדה. נציגי הקבוצה ביקרו באחור לפני שלושה חודשים והיו בארץ גם לפני חודש.

מנכ"ל חברת התחנה המרכזית החדשה, אודי בן־נון, גם נפגש עם נציגי הקבוצה לפני כחודשים בטורנטו שבקנדה.

נודע כי יונה מרדכי קיים מגעים גם עם בעלי הון בישראל, אולם ללא תוצאות.

יונה מרדכי השקיע עד כה, ישירות ובעקיפין, דרך חברת מר־לז שבשליטתו, סכום של כ־10 מיליון דולר, מזה כ־5.5 מיליון דולר ברכישה וכ־4.5 מיליון דולר השקעות נוספות. 25 מיליון דולר נוספים מתכנן יונה מרדכי להשקיע ממקורות עצמיים ומגיוס הון בבורסה.

עלות השלמת הפרוייקט כולו תגיע על פי אומדנים שונים לכ־85 מיליון דולר. 50 מיליון דולר נוס־פים מתכוון יונה מרדכי להשיג ממשקיעים נוספים.

לקראת ט"ו בשבט הבעל"ט:

700 טון פירות יבשים הובא ארצה מחוץ לארץ

לקראת ט"ו בשבט הבעל"ט, יביאו רשתות השיווק הגדולות ויבואנים פרטיים 700 טון פירות יבשים.

כמות זו היא גבוהה ביותר ועולה בחמישים אחוז על כמות הפירות המיובשים שהובאו ארצה בשנה שעברה.

הגידול בביקוש נובע מהעלייה ברמת החיים, והמעבר המוגבר למזון טבעי. הלהיטים השנה בחנויות הם הפירות היבשים האק־זוטיים, כמו הפאפאיה והאננס מארה"ב, או הפירות החתוכים לקוביות קטנות מדרום אפריקה, שמחירם לצרכן מגיע ל־13 שקל לק"ג.

מחירים לדוגמא: פאפאיה ואננס יבשים — 7.40 שקל לק"ג; שזיפים שחורים גדולים — 9.90 שקל לק"ג; פקאן מקולף — 21.90 שקל.

החלטה על דרוג מחדש של בתי המלון בישראל

שר התיירות מר אברהם שריר הבריז על דרוג מחודש של בתי המלון בישראל.

הדירוג מהדש יכנס לתוקף החל ב־1 במרץ שנה זו. נמסר כי הדירוג מחודש בא לאחר שבשנים האחרונות הורגש הצורך לשנות את הדירוג לבתי המלון בישראל, לאור שינוי אמות המידה של בתי המלון.

אנשי משרד התיירות עבדו בחודשים האחרונים בין כל בתי המלון בארץ מבלי שיזדהו כאנשי משרד התיירות ודרגו את המלון על פי אמות מידה שנקבעו במכון לייעול בתי מלון, המסונף למכון לפירון העבודה והייצור. את כל אחד מבתי המלון פקדו שניים עד שלושה עובדי משרד התיירות, כל פוקד בנפרד שהה כיממה במ־לון מבלי להזדהות.

57 מלונות שהם כ־20 אחוזים מכלל המלונות בארץ ירדו בדרגה, בדירוג החדש. 37 מלונות שהם כ־13 אחוזים מכלל המלונות בארץ, עלו בדרגה.

מלונות שהשתנה דרגתם יכו־לים להגיש, תוך 21 יום, השגות לוועדה מיוחדת שמתנה על־ידי שר התיירות. ועדה זו תדון שנית בשינוי בדירוג המלון.

שר התיירות, שהציג את התוכנית החדשה במסיבת ע־תונאים שנערכה בבית אגרון בי־רושלים, אמר כי לאחר עשרות שנים שבהם נצברו הבדלים בין בתי המלון השונים, שלא התאימו לדרגות שניתנו בעבר, נוצר הצורך בדירוג מחדש. כל זאת, לדעת השר, יביא את המלונות להעניק מוצר טוב יותר עם "תעודת זיהוי אמיתה יותר".

במסיבת העיתונאים השתתף גם נשיא התאחדות המלונות, מר אלי פאפושדו, שאמר כי נפשו חצויה ביחס לדירוג מחדש. מחד הוא "יום עצוב למלונאות בישר־אל", מאחר וכה רבים המלונות היורדים בדרגה ומאידך הדבר מביא לשינוי טוב למלונות בי־שראל.

מר פאפושדו קרא לשר התי־רות לדאוג להלוואות בתנאים נו־חים לבעלי בתי המלונות, כדי שיוכלו לשפר ולהעלות את דרג־תם.

יצויין כי הדרגה החדשה מו־ענקת לתקופה של שלוש שנים בלבד, שבסיומם תערך בדיקה מחודשת של דרגת כל מלון ומלון בארץ. (עתי"ם)

שר האנרגיה מ. שחל

היקף הפעילות של משק הדלק פחת בהרבה בשנים האחרונות

יוגברו ההשקעות בניצול מקורות אנרגיה חליפיים

שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, אמר ביום ב', כי היקף פעילות משק הדלק בשנת 1987 נאמד בכמיליארד דולר, בעוד שבתחילת שנות השמונים היה היקפו למעלה מ־3 מיליארד דולר.

בהרצאתו, שנערכה במרכז גורדון ללימודי אנרגיה בתל אביב, במסגרת יום עיון בנושא משק האנרגיה בישראל, הוא מסר, כי משרדו יקים בקרוב מרכז סולרי באילת, וכן מתוכננת הקמתו של מרכז מחקר אנרגי בקאהיר.

"את גולת הכותרת שלי כשר אנרגיה ראיתי בביצוע רפורמה במיבנה הענפי של משק הדלק", סיפר שחל, והתווה בהמשך הר־צאתו הארוכה את כל מרכיביה של הרפורמה בשוק הדלק.

בין המרכיבים שציין השר: הוספת אתרי פריקה למוצרי נפט (האתר שנבחר — אשדוד) ובחינת האפשרות להפריד בין שני בתי הזיקוק כדי לפתוח את זיקוק הדלק לתחרות. הממשלה תפסיק לשמש כיום בתחום חיפושי הנפט ותחדל מהתמיכה התקציבית הישירה במשקיעים זרים בחיפושי נפט, למעט התחייבויות קודמות (כגון "עיסקת הנגב" עם המיליונר ארמנד האמר).

הוא סיפר כי יוגברו ההשקעות התמריצים בפיתוח וקליטת טכ־נולוגיות העשויות לתרום לניצולם של מקורות של אנרגיה מקומיים, כגון רוח, שמש, פצלי שמן, פסו־לת, אנרגיה הידרו אלקטרית ועוד. אנרגיות אלה עשויות, לדבריו, לספק כ־8 אחוזים מצריכת החשמל בישראל בשנת 2000, כשכ־50 אחוזים מכך יופקו מפצלי השמן, 36 אחוזים מטורבינות רוח ומתקנים סולריים וכ־14 אחוזים ממקורות נוספים. יחד עם זאת ציין השר כי בשל נפילת מחירי הדלק, הוחלט להקפיא — בשלב זה — את מתקן ההדגמה החצי חרושתי לניצול פצלי שמן.

בתחום איכות הסביבה סיפר השר כי משרדו החליט לצמצם את תכולת הגופרית המותרת במ־זוט, ולהעמידה על ממוצע של 2.7 אחוזים. תכולת האספלטינים לא תחרוג ממוצע של 8 אחוזים ולא יותר מ־10 אחוזים. כמו כן הוכנה תכנית למהילת בנזין בתוספות (כגון מתנול) לשם הקטנת תכולת העופרת מ־0.4 קילוגרם לכ־0.15. בשלב הראשון, אשר הופעל ב־1.1.88 הורדה תכולת העופרת לרמה של 0.3 גרם לליטר. (עתי"ם)

ועדת הכנסת הנליצה להסיר את חסינות ח"כ שלמה עמר

ועדת הכנסת החליטה פה אחד על המלצה להסיר את חסי־נותו של ח"כ שלמה עמר מסיעת "יחד" כדי שיוכל לעמוד לדין על עבירות שהוא מואשם בהן.

עתה צריכה מליאת הכנסת להצביע ולאשר את המלצת הוע־דה. קודם לישיבת הועדה אתמול הודיע ח"כ עמר ליו"ר הועדה, כי הוא מסכים להסרת חסינותו.

משרד האנרגיה בוחן אפשרות:

הפרדה בין שני בתי הזיקוק בחיפה ובאשדוד

כדי לעודד את התחרות במשק הדלק בוחן משרד האנר־גיה את האפשרות להפריד בין שני בתי הזיקוק הגדולים בארץ, בחיפה ובאשדוד, ואת הכדאיות הכלכלית שבהפרדה זו — כך גילה שר האנרגיה מר משה שחל.

את הרצאתו הקדיש שר האנר־גיה לרפורמות הארגוניות והמיב־ניות שבוצעו במשרד האנרגיה לאור ההתפתחויות במשק הדלק העולמי. הוא הדגיש את מחוי־בותו לביצוע הרפורמה במשק הדלק, שהיקף פעילותו יגיע ב־1988 למיליארד ד', כאמצעי ליי־עול ולחסכון למשק, הנאמד ב־100 עד 150 מיליון דולר לשנה.

השר גילה כי הסיבנה הנוכחי גורם לתשלום רנטות במיליוני דולרים לגופים שונים, כולל בתי הזיקוק. בנושא זה אמר כי החליט להקים מיתקן פיצוח, המפרק דלק כבד למוצרי דלק קל בבית הזיקוק באשדוד ולא בחיפה, כפי שהמל־יצו לו, מתוך מגמה לאפשר הפרדה בין שני בתי הזיקוק, כדי להבטיח תחרות חופשית.

עוד אמר כי הממשלה לא תשקיע עוד בחיפושי נפט מכספי התקציב ותשאיר זאת לגופים מסחריים וכי הוא מקווה להגיע היום להסכם העסקתו של אלוף עמנואל סקל כמנכ"ל חברות התשתית הממשלתיות בענף חי־פושי הנפט. כן סיפר כי הוא מקווה להודיע בתוך חודשים על הסכם ישראלי־מצרי, לפיו תוקם באילת תחנת כח סולרית של חברת לוז. בהספק של 30 מגוואט ובמקביל יוקם מרכז מחקר לאנרגיה סולרית בקהיר בתמיכת משרד החשמל המצרי.

שרידי העיר מגידו

(המשך מעמוד ד')

שתואר לעיל, דרומית־מערבית לאורוות הצפוניות. מבניין זה לא נותרו אלא שרידי יסודות ופינות של כמה מן החדרים. אלה בנויים בשיטת הבניה הישראלית הטיפוסית, שבה תוקנו פינות הבניין באבני־גזית המונחות בדבבים של ראשים ופתי־נים, ובין קטעי אבני־הגזית מצויים קטעי־קיר הבנויים אבני־גויל. חלק מן האבנים מסותתות סיתות שוליים כשלוש פאות האבן, דבר שגם הוא אופייני לבניה הישראלית מימי מלכי ישראל ונראה גם בחצור ובשומרון. סביב הבניין נתגלו חמש כותרות פרוטו־איאוליות, שהציבו על מזוזות פתחי־הבניין.

האסם. מתקן זה שוכן בלב העיר המתוכננת, המיוחסת לתקופה שלאחר הכיבוש האשורי של צפון ארץ־ישראל, בשנת 732 לפני הספירה. מבנה עגול זה בנוי אבני־גויל ויש לו (בצפון ובדרום) מערכות של מדרגות נפרדות לירידה ולעליה. קוטרו של האסם — 11 מ' בשפתו ו־7 מ' בתחתיתו. עומקו היה לפחות 7 מ', ותכולתו כ־450 מ"ק. בסדקים שבין נדבכי־האבן נתגלו שרידי תבן וקש, ומכאן שמבנה זה לא היה מטויח ושימש ללא ספק אסם לתבואה. (כמות התבואה שאפשר לאגור בו היא כמחצית התבואה שאסף, לדבריו, תחותמס השלישי בשדות מגידו).

ארמון 1723. בניין זה שוכן במרכז פאתו הדרומית של התל. בניין גדול זה ניצב בדרומה של חצר רחבת־ידיים, ששער מוגן במגדלים מוליך אליה במערב. סביב אולם גדול — היא החצר הפנימית — מצויים חדרים רבים; אלה שבעבר המערבי של החצר הם קטנים ואילו מדרום וממזרח מצויים חדרים גדולים יותר. באחד החדרים האלה, בפינה הדרומית־מזרחית, נראה מסד של מגדל־מדרגות, שהוליך אל הקומה העל־יונה של הבית.

החצר הגדולה היתה מוקפת חומה, שנבנתה אומנות גזית, וקטעים הבנויים אבני־גויל בין האומנות. בקרבת השער נתגלו שתי כותרות פרוטו־איאוליות גדולות, השייכות כנראה למזוזות שער־הכניסה. על מספר רב של אבני־גזית הבחינו החופרים בתווי־סתתים, ובהם 24 סימנים שונים.

האורוות הדרומיות. במרחק מועט מארמון 1723 מערבה, נבנה באותו זמן עצמו בניין נוסף, 1482. גם זה היה מבנה ציבורי, ששני אולמות גדולים באגפו המערבי ואולמות וחדרים קטנים יותר באגפו המזרחי. בניין זה נהרס בחלקו, כאשר נבנו על־פני חלקו המערבי האורוות הד־רומיות הגדולות. אין ספק שהחופרים טעו בייחסם את האורוות לימי שלמה; כיום מסכימים כל החוקרים שהן שייכות לימי אחאב.

על־פי שיחזור החופרים מורכבות האורוות הדרומיות משלושה גושים: האורוות לסוסים בדרום, "מוסכים" למרכבות במזרח, וחצר גדולה שאגן־מים במרכזה.

בתי החצר האשוריים. בשכבה זו, השייכת לתקופה שלאחר הכיבוש האשורי, נחפרו שני שטחי־חפירה עיקריים. הראשון, ששטחו 130 מ' × 130 מ' בקירוב, נמצא במרכז חלקו הדרומי של התל והשני נמצא ממערב לשער הראשי של העיר.

בשטח הראשון נחשף קטע גדול של רובע מגורים, שבתכנונו ניכרת השפעה אשורית. פה מצויים שישה רחובות שכיוונם צפון־דרום, ושני רחובות שכיוונם מזרח־מערב. הרחובות ישרים, מקבילים וחוצים זה את זה בזוויות ישרות. זוהי דוגמה נדירה של תכנון־ערים סדיר בתקופה הטרום־קלאסית. בכל רובע הנוצר מהצטלבותם של ארבעה רחובות מצויים שני בתי מגורים, אשר לא תמיד הם שווים זה לזה בגודלם. האסם שתואר לעיל מצוי בחלק הצפוני־מזרחי של הרובע הזה.

עניין מיוחד יש כשני הבניינים הגדולים, 1369 ו־1052, שליד שער העיר. בחזיתו, בצפון, מצוי אולם־כניסה רחב, שממנו באים אל חצר נרחבת, פתוח מתומנסאלי רחב הוליך אל החלק המקורה, הצד הארוך של החצר. מכאן באים אל אולם קבלת־הפנים הרחב. לאורך הצד המזרחי והצד המערבי של החצר מצויים אולמות וחדרים נוס־פים. על־פי ממדיו והדבותו אפשר לראות בבניין זה את ארמונו של המושל. הבניין השני, אף כי אינו זהה לראשון, דומה לו בפרטי תבנותו ובדוד בותו.

מפעל אספקת המים הגדול של מגידו נתגלה בחלקו הדרומי־מערבי של התל. שואבי המים יכלו להגיע אל המעיין, המצוי בשיפולי התל, בשתי דרכים. הדרך האחת מימי בית שלמה היא מבנה בעל שני קירות גבוהים, מקבילים, וביניהם מעבר ברוחב מטר אחד, ובהמשך מדרגות שירדו אל המעיין. הדרך השניה היא מימי בית אחאב והיא מורכבת מפיר אנכי, מנהרה משופעת ומנהרה אפקית.

מפעל־מים גדול זה, כמוהו כמפעל־המים האדיר שבחצור, מעיד על היקף הידע ההנדסי שהושקע בתכנון מפעלי־המים בממלכת ישראל בימי בית עמרי.

עכו

30 משפחות עולים השתקעו בשלושת החודשים האחרונים בעכו זאת במסגרת המאמצים הנעשים לקלוט עולים ותושבים ממרכז הארץ בישובי הגליל.

כתב עתי"ם, מוסר כי העולים הם מארגנטינה, רומניה, בריה"מ ומקצתם הינם תושבים חוזרים.

יוקמו סככות אוטובוסים נוספות בירושלים

בכמה תחנות אוטובוסים נוספות בירושלים, בשכונות חרדיות, יוצבו סככות המתנה מרווחות, ובין היתר גם בתחנת האוטובוסים ליד הכותל המערבי. כך אמר דובר ארגון פע"ה שהוסיף כי ביצוע הדבר ייעשה בעקבות פניית הארגון.

תל־אביב

מרכז הבריאות "פרוקדיה", המשמש גם כמרכז החלמה לחולי לב בת"א, חתם הסכם עם ארגון רפע"ה על קליטת מטופלים שיופנו למרכז ע"י ארגון רפע"ה.

על ההסכם חתמו הרב ברוך יהושע שיינברגר יו"ר רפע"ה והד"ר ישראל רותם יו"ר המרכז הרפואי. במרכז נערכות בדיקות תפקוד הלב ע"י מחשב, בדיקות מאמץ, בדיקות אולטרא־סאונד ועוד.

במסגרת ההסכם יכובדו "התחייבויות" של שלושה קופות החולים: "מכבי", "לאומית" ו"מאוחדת".

טלוויזיה בכבלים לאירוע בטחוני

ועדה משותפת "צה"ל, משרד הביטחון וישובי קו העימות, מגבשת המלצות להפעלת מער־כת טלוויזיה בכבלים לישובי גבול הצפון בעת אירוע ביטחוני.

כתב עתי"ם בצפון מוסר, כי לאחרונה, נערך בקיבוץ יפתח תרגיל מיוחד של הפעלת מערכת טלוויזיה בכבלים בעת אירוע ביטחוני. בתרגיל השתתפו קציני צה"ל, אנשי משרד הביטחון ונ־ציגי ישובים, שחזו בתרגיל כדי ללמוד ולהפעיל מתכונת דומה בישוביהם. בין השאר, שידרה מערכת הטלוויזיה בכבלים לוח מודעות אלקטרוני בו צופו החברים בבתיהם וקיבלו מידע שוטף על המתרחש.

בקיבוץ הוקם אולפן טלוויזיה מחוז, ששימש כמרכז לקבלת מידע והעביר את כל המתרחש בשידור חי לבתי החברים.

עלות מערכת כזו בכל ישוב העימות מוערכת ב־4 מיליון ש"ח.

הצעות להקדמת הבחירות לכנסת

מספר חכי"ם העלו בכנסת הצעות להקדמת הבחירות.

ראשונה העלתה זאת סיעת ה"תחיה" שהודיע כי היא מניחה את הצעת החוק בנושא על שולחן הכנסת לקראת הצבעה.

בישיבת סיעת הליכוד הד־מערך לא ניכרה תמיכה רבה בהצעות אלה. ח"כ מיכאל איתן תמך בהצעה בישיבת סיעת הלי־כוד בהצעה, אולם לא זכה לשתף את חבריו בדעתו. גם מטעם המערך הודיע ח"כ רפי אדרי, כי הוא יביא את ההצעה לדיון רק לאחר שהליכוד יודיע כי הוא תומך בהקדמת הבחירות.

ממשלת ארה"ב גורסת:

משטרו של קדאפי הוחלש לאחרונה

וושינגטון, — ממשלת ארה"ב גורסת כי משטרו של הקולונל קדאפי עבר כדי כך הוחלש בעקבות שורה של כשלונות בשנה שעברה, שאין הוא מהווה עוד סכנה ממשית למדינות השכנות באיזור הים התיכון, מסר הניו יורק טיימס.

העתון, המסתמך על מקורות בבית הלבן ובמשרד החוץ, הדגיש כי כתוצאה מכך מטרתה של המ־דיניות האמריקנית כלפי לוב היא מעתה להמשיך ולבודד את קדאפי מבחינה מדינית וכלכלית באיזור, וכי וושינגטון פחות שמה את הדגש בנסיונות לערער את משטרו או להפילו.

אם כי התפתחות זו נבשלה כבר מספר חודשים, היא אושרה בועידה בין־ממשלתית לרגל יום השנה השני לאמברגו המסחרי עליו הכריזה ארצות הברית נגד לוב בינואר 1986.

פקיד בבית הלבן אמר "הגענו בסופו של דבר למסקנה, כי אין אנו יכולים להפיל את קדאפי באמצעים צבאיים".

דובר של משרד החוץ האמ־ריקני אמר "אנו סבורים כי קדאפי לא יוכל עוד לחדש את אמינותו, וכי הזמן פועל לטובתנו".

העתון מציין כי ארה"ב חדלה מלנהל תמרונים ימיים במפרץ סירטה ודיככה את התקפותיה נגד משטרו של קדאפי.

המקורות האמריקנים מערי־כים, כי ההתקפה האווירית האמ־ריקנית על לוב בשנת 1986, כייל־אה הפקיד בהחלשתו של המנהיג הלובי, אך מודים בכך שהעיצומים הכלכליים האמריקנים השפיעו אך מעט על לוב.

אולם, מדגיש העתון, כשלו־נותיו הצבאיים בצ'אד הם שהנ־חיתו את המהלומה הקשה ביותר על אמינותו של הקולונל קדאפי. לפי אומדנים אמריקנים, מלחמה צ'אד עלתה אשתקד ללוב יותר ממיליארד דולר. (ע"צ)

● האג — המוזהן ההולנדי ליי־אונרד וולכר, בן ה־85, הוריש את אוסף "יצירות האומנות ואת הספ־ריה שלו לובה אלפי ספרים נד־רים, לקרן תרבות פלשתינית.

הקרן תנוהל במשותף על ידי אישים הולנדיים ונציגי המכון ללימודים פלשתיניים.

לוח המודיע

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

דירות ובתים

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

ירושלים

למכירה

★ למהיר החלטה 3 ברמות ג' משופצת + מחסן, כיוונים, בהד דמנות 4 ברמות ד' מטופחת 80,000, 4 בסורוצקין משופצת (02)287886 ,(02)287174

★ 3 בצפניה ק"ב משופצת שי־רותים כפולים 88,000 "המתווך" מלכי ישראל 6 (02)273355

★ בבניה ע"י עזרת־תורה דירות פאר ומעלית 3★ גדולים קומה אחרונה 90,000 ★3 וחצר גדולה $95,000 ★3 ק"ג ומרפסת גדולה $100,000 "המתווך" מלכי ישראל (02)273355 6

★ בבגרש לבניה עצמית בתל־ארזה מתפנה מקום אחד לדירה בת 4 חדרים, חסכון גדול! (02)380003 (02)382102

★ במקור ברוך 3 + גג לבניה (02)286355 ,(02)382102 $95,000

★ למהיר החלטה 3 ק"א משופ־צת בגאולה 50 מ"ר $55,000 (02)812079

★ 3 והול ליד שכן הרבנים. חדיש. $75,000 "מן" (02)272433 ,(02)286355

להשכרה

★ לתיירים, 3, בגאולה ק"ב נהדרת קומפלט + הסקה לתקופות קצרות (02)824876

★ ברמות ד', 3 ח' + 2 חברות פרטיות. ק"ק גבוהה + ארונות לתקופה. (02)820134 בשעות הצהריים ובערב (לא לתיווך)

★ בגאולה דירת 2 חדרים להשכרה (02)828741

כלי־מטה

★ פוך פולני — "מקור השמי־כות" קליין רבינא 3. (03)776896, אחה"צ והערב

הסעות

★ הסעות והובלות ברכב חדש 12 מקומות (מבוגרים) תנאים נוחים: (02)827579

בני ברק

למכירה

★ ברמב"ם 7, 3 מפוארת מטבח אמריקאי ענק + פ"א ק"ג הדרת (03)704673 885,000

★ בבניה ברח' בן זכאי 5 חדרים + פ"א ק"ג בביצוע מעולה פרט"ב (03)783360

ביקוש דירות

★ דרושה לקניה אפשר מקבלן/ פרטי כ־דירת דירה 3־2 חדרים עד ק"ב רכת אלחנן/ רכת אהרון/ הרצל (03)5792614

מטפלות

★ באונסדורף דרושה מטפלה רצינית ומסורה להתינוקת + עבר דוה. הנאים כ־יוהדים לפני צהרים 383797

מכירות

★ מכירה אקסלוסיבית הוצאת הרן של בגדי תינוקות מקסימים עד גיל שנתיים. בין גרז מקסיפה. שמלות לילדות התקיים היום מ־א — 10 בערב ברחוב סורוצקין 33/ב כניסה ב' דירה 12

★ מבחר מעילי גשם מקסימים לנשים ושמלות לילדות במיכל 3 סנהדריה ביום שני ורביעי 7־10

הצעות עבודה

★ דרושה מוכרת מנוסה לחנות ברכות — לשכות אחה"צ (02)868830

שמלות חופה

★ הגיעו שמלות אקסלוסיביות מקסימות מאירופה כ"כ נמשך מבצע שמלות חופה ב־280 ש"ח (03)785363

הודעות

עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)

בנ/87/999

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר עפרים בנימין בשם הדיירים הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הבליטה כרפסה בבנין ברחוב יואל זהבי בירושלים. הדיון: בניה במרפסת ברוחב של 1.75 ו־2.00 מ' במקום 1.50 מ' המותרים.

את ההתנגדויות להתרת בניה כרפסה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבעיים בתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200-1400.

אברהם כהילה, מ"מ ראש העיר

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)

בנ/87/437

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר חכם קרשי הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 123 חלקה 218 ברחוב רבי טרפון בירושלים. הדיון: הקלה באחוזי הבניה בשיעור של 1.249% כעל 74.76% הקיימים.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבעיים בתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23 ירושלים.

ניתן לעיין בתכניה המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200-1400.

אברהם כהילה, מ"מ ראש העיר

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה בקשה לפתן אישור להקלה על חלקה מס': 47 בגוש: 10009 ברחוב: שכ' ויצמן הדיון: תוספה של 6% בניה נוספים לשטח הרצפה הכולל.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

תיק 5246

איתן י. כהנא, ראש העיר

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

מרחב תכנון מקומי זבולון

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מודיעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי לועדה המקומית הוגשה בקשה להיתר בניה הכוללת בקשה להקלה בגוש 10460 חלקה 35 זבולון.

מהות ההקלה: תוספת מקו הבנין בחזיתות הצדדי.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית ביה"ס ובשעות שמשרד זה פתוח לקהל.

התנגדות מנומקת לבקשה זו להקלה, אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית תוך 10 ימים מיום פרסום הודעה זו.

בכבוד רב,

משה נצר

יו"ר הועדה

נישואין

בלשכת הרבנות מעלות

אדרי שמעון בן דוד רווק מעלות עם ישראל — מלכה מגלית בת דוד רווקה מעלות.

חזות תמן בן מכלוף גרוש הרצליה ישראל — עמר רחל בת דוד רווקה מעלות מעלות.

קדוש דניאל בן יעקב רווק מעלות ישראל — סוגלו יהודית בת מרדכי רווקה מעלות חיפה.

בלשכת הרבנות ראש־העין

מוסא (חיים) אבנר בן אברהם מראש העין רווק ישראל — צברים עדנה בת יחיא רווקה ראש העין ישראל.

ערכובי שמעיהו בן יחיא רווק ראש העין ישראל — כאסל רחל בת סאלם רווקה ראש עין ישראל.

רדה זכאי בן ישראל רווק ראש העין ישראל — לוי גילה בת דוד רווקה ראש העין ישראל.

יחידת המטבע	השער בשקלים
סל	1.7161
דולר ארה"ב	1.5621
ליש"ט	2.8412
מר"ג	0.9542
פר"ש	0.2826
ין יפני (100)	1.2197
פר"ש	1.1682

שערים יציגים במטבע חוץ

מבצע ליום אחד מאנגליה

ג'קטים יפהפיים מצמר לנשים (בצבע "אוף־וויט" כחול)

במידות 12-16

מחיר 150 ש"ח

היום, יום ד' מ־8־10 בערב

סורוצקין 53/1 ר"ם

לוח היום

בס"ד יום ד' פ' וארא

כ"ג טבת תשמ"ח

הדף היומי בבלי: סנהדרין ס"ז

ירושלמי: בבא מציעא כ"ט

משנה יומית: תרומות א, ח־ט

הלכה יומית: או"ח תט"ו־ז. ד־ב

עלות השחר	8.25 (סוף זמן קריאת שמע)
תפילת השחר	9.29
שקיעת החמה	4.59

מחר

עלות השחר	5.03
הנץ החמה	6.30

היום כולם מודים

שפאת "אוה" היא הפאה...

בגדי תנוקות וולדים

מרהיבי עין

דיבונים וחלוקים לנשים

3 ימים בלבד!

חמישי, ראשון שני כ"ה, כ"ו כ"ח טבת בין 1 — 10 לפנה"צ ד־7 בערב מאה שערים. רח' עונג שבת 14 בחצר

מכירה חד פעמית

של מעילים וג'קטים וסריגים לבנות ובנים

שמלות במחירי סוף העונה

כמו"כ הגיעו מספר חליפות לבנות ונערות

בדגמים חגיגיים ומרשימים

המכירה תתקיים אי"ה היום ברחוב יונה 27 ק"ק ירושלים בין השעות 7 עד 10 בערב

קול הדף

[illegible]

תורנות בתי מרקחת

[illegible]

תורנות בתי חולים

[illegible]

דף מס' 2 להקלה/שמוש חורג (חלק "ג")

עירית צפת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — צפת

רח' ירושלים 7 צפת. ת"ד 1006 טלפון 4/1/30961(06)

הודעה

לפי סעיף 145 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה צפת. הוגשה על ידי בן יהודה עזרא בקשה להקלה בגוש 13095 חלקה 15 ת' ברחוב [illegible] הבקשה מפורטת בגוש 3788. מהות ההקלה: יצירת קומה שלישית בתוך חלל גג הרעפים. במסגרת אחוזי בניה מותרים.

ניתן לעיין בבקשה, ללא כל תשלום במשרדי הועדה בשעות העבודה הרגילות. המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לועדה. בכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

א. שוורץ יו"ר ועדה המקומית לתכנון ולבניה צפת

המודיע

עתון יומי — ירושלים

המו"ל: הסתדרות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל

העורך הראשון: ר' י' ל' לוין ז"ל

●

איזור התעשיה מקור ברוך

רח' יהודה המכבי 5

טל' 539255-8 ● ת.ד. 1306

דפוס "הדי", בע"מ

●

רדמפר: רוישלם מפש

●

סניף ת"א: אלנבי 132, ת"ד 1869

טלפון 624353

בשעות הערב: טלפון 614950

●

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן

●

סוכנות בארצות־הברית:

R. LICHTENSHTEIN

324 Ave. I

Brooklyn, N.Y. 11230

U.S.A.

هكذا من الاهل

בכל לבבך ובכל נפשך

במלאת שבעה להסתלקות הרה"צ רבי מנדל גפנר זצ"ל

מאת הרב מנחם פרוש

עוד אנו מקוננים הסתלקותו של הרה"צ רבי אהרן הלטובסקי זצ"ל ושוב נעקר מגופה של ירושלים של מעלה אחד המיוחדים בין יחידי סגולה אשר בעיר הקודש, בהסתלקותו של הרה"צ כמוה"ר מנחם מנדל גפנר זצ"ל.

זה כהרי זה היו כהדמויות המיוחדות שמייחדות את ירושלים עיר הקודש והמקדש.

פניו של הרה"ח ר' מנדל גפנר זצ"ל להטו תמיד, כל כולו להט דקדושה.

כל אימת שראינוהו יכולנו להבחין שהוא ערוך, שהוא מוכן ומזומן לבצע משימה. הולך לתפלה, הולך ללמוד, והבחינו שבחת תודעתו — נכונותו בהליכתו... ללכת לקבל פני משיח צדקנו. כך הלך בכל מהלכיו בכל שנות חייו, כך היה עד נשימתו האחרונה, וכשנשמתו עלתה למרומים, עד הנשימה האחרונה ועם הנשימה האחרונה, היה כל כולו נתון וערוך לקבל פני משיח צדקנו.

כראשית השנה עד אחרית השנה, כך בכל ימות השנה היה כל כולו רגש ולהט, כמו כל יהודי בערב יום כיפור וביום כיפור כך היה רבי מנדל גפנר זצ"ל כל ימות השנה. פניו להטו תמיד, כי התהלך עם ה"שויתי ה' לנגדי תמיד". זה התבטא בכל מהותו וישותו.

* *
*

כאמור, תמיד היה ערוך לתפלה, וכל תפלה היתה אצלו בהתלהבות, בהתרגשות, כל עצמותיו תאמרנה: "ה' מי כמוך"!

הבחינו בכל הליכותיו חרדת הקודש החדורה בכל ישותו.

לפני שהתפלל, לפני שהשתתף באמירת תהלים, ראו איך כל כולו אחוז ברגשי קודש, וכשהתפלל, כשאמר תהלים, היה זה תמיד מעומק הלב, הוא היה מזעזע וזעזע אלה שעמדו סביבו.

"ואני תפלה". כל כולו היה תפילה.

תפלותיו היום יומיות היו משהו מיוחד. מרגש, מרטט. משתפך בבכי. מהלל לה'. מתחנן לפני ה', מודה לה'.

משהו מיוחד ומרומם היתה אצלו תפלת ה"קבלת שבת". פניו לוהטים, זוהרים, זקנו ופיאותיו רטובים, אם ממימי המקוה טהרה ואם מאגלי הזיעה. כל כולו היה סוער ורוגש לקבל פני שבתא מלכתא, הוא סוער וסוחף עמו את כל העומדים סביבו. בהתלהבות והתרגשות התפלל, וההתלהבות וה־התרגשות נמשכה במהלך סעודת השבת וזה התחיל באמירת "שלום עליכם" שלה והתעלה בקבלת המלאכים, מלאכי השלום, ואיך שהשתפך בתפלת יהי רצון. והאכילה היתה מלווה כל כולה בליווי "לכבוד שבת קודש". הוא היה כולו מקודש בק־דושת השבת גם לששת ימי המעשה.

* *
*

משהו מיוחד היה רבי מנדל גפנר זצ"ל לירוש־לים.

בימי הפרעות והתלאות בשנות המלחמות הקשות, בימי השואה והמלחמות עם קום המדינה.

בכל צרה וצוקה היה רבי מנדל גפנר זצ"ל מזעיק ומקהיל קהילות המונים לימים שלמים וגם בלילות ללא הפסקה לתפלה לאמירת תהלים.

התותחים והפגזים זעזעו חומות וברחובות ירושלים נפלו נפגעים, נפלו קרבנות, הובילו פצו־עים, וככל שהתותחים מרעישים יותר כך גברו קולות התפלה, דרבי מנדל גפנר זצ"ל וחיילותיו אומרים תהלים מתפללים בבכי הזעקה, היטלר ימח שמו עומד בשערי סוריה מתכונן לעלות על ירושלים, כולם מזועזעים, כולם נרעשים, כולם מיואשים, ורבי מנדל בשלו שלושה ימים שלושה לילות ללא הפסקה, וגם אחרי זה מתייפחים בתפי־לות.

ירושלים הורעשה שוב, פגזים מפילים חללים, הרחובות שוממים. אין יוצא ואין בא. אבל רבי מנדל בשאר שארית כוחותיו מזעיק לתפלות בלי הפסקות.

עמוק עמוק בלב היתה התחושה כי רבי מנדל גפנר זצ"ל וחיילותיו הם הם הודפים הסכנות.

מי שבא פעם לתאר כיצד נראתה ירושלים בשנות השואה ובשנות המאורעות והמלחמות, יתן ללא ספק מקום נרחב מה שרבי מנדל היה אז לירושלים לבני ירושלים.

* *
*

כאשר זכינו וירושלים העתיקה שוחררה והכותל המערבי שריד בית מקדשנו היה שוב בידינו, מי מסוגל לבטא התלהבותו, התרוממותו והתעלותו של רבי מנדל. ההתלהבות דקדושה זו לא נשתנתה במשך כל עשרים השנים, כל יום ויום כשבא לכותל המערבי השתפך בתפלתו בהתרגשות כזאת שהרטיטה הרעידה לבבות, תפלותיו היו בבכיות מרגשות.

זכה רבי מנדל גפנר זצ"ל להנהיג ליד הכותל המערבי ברכת כהנים ע"י מאות כהנים בבת אחת, ימים ולילות התכונן לברכת כהנים, ובבוא היום, בבוא השעה של ברכת כהנים, הוא כאילו מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, להבקיע שחקים למען מאות מאות יהודים שביקשו לחון תפלה. ותפלותיו לגאולתנו ולפדות נפשנו הדהדו והרעידו לבבות.

"ואני תפלה" כל כולו היה רבי מנדל זצ"ל תפלה.

בספר כוונת האר"י זצ"ל כתוב: קודם כל תפלה יקבל עליו עול מצוות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", ויכוין לאהוב כל אחד מישראל כנפשו, עי"ז כלולה תפלתו מכל ישראל לעלות ולעשות פועל. ואם יש איזה צרה ח"ו או חולה ישתתף בצערו ויתפלל עליו, וזהו סגולה אמיתית שתקובל תפלתו בתוך תפלות כל ישראל על כן יאמר בפה מלא: הריני מקבל עלי מצוות עשה של "ואהבת לרעך כמוך".

רבי מנדל גפנר זצ"ל שהיה תמיד ערוך לתפלה, היה תמיד חבר במצוות "ואהבת לרעך כמוך". תמיד תמיד התהלך לפני כל אחד במדה רחבה של אהבה. כל כולו בכל לבבך בכל נפשך, היה מאיר פניו לכל אחד ואחד. מקדמו בברכה, משלב דבריו בברכה, נפרד בברכה, וברכותיו היו מעומק הלב, משולבות תמיד באימרות מבריקות ועמוקות מכ־מני אוצרות דברי חכמינו ז"ל, הוא היה מושרש באמונה תמימה, באמונה טהורה "לב טהור ברא לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי", זו היתה תפלתו של רבי מנדל זצ"ל.

* *
*

כתפלתו כך התמדתו בתורה, היה שקוע בלימוד התורה, אהב לימוד התורה, זה היה העונג שלו, ללמוד ללמד לשמור ולעשות.

כשבכנסיה הגדולה הראשונה של אגודת ישראל העלה הגאון רבי מאיר שפירא זיע"א את רעיון הדף היומי, מאז ועד ימיו האחרונים למד את הדף היומי, זכה לסיים הש"ס בכל המחזורים, בסיום הש"ס ללומדי הדף היומי במחזור האחרון היה הוא המסיים ש"ס במעמד הגדול וגם הוענקה לו תעודה, כי תעודת חייו היתה הקפדתו ללמוד את הדף היומי. היה נהנה להידבר עם כל אלה שנידבר עמהם על מה שלמד מה שחידש, וכל חידוש שחידש חש כי הוא נהנה הנאה גדולה.

גדול היה רבי מנדל וזכה להקים בית גדול בישראל, זכה מה שלאו כל אדם זוכה לכך, הוא יחד עם אשתו האצילה הצדקנית תחי' להקים דור ישרים דור מפואר שמפאר את ירושלים את ארץ הקודש, כולם כולם זרע ברך ה'.

גדולה האבדה למשפחה הרוממה וגדולה האבדה למאות אלפי ידידיו שחש אליהם והם חשו אליו ידידות כנה.

רבי מנדל זצ"ל בערוב ימיו, בחזיתו של הכותל המערבי

* *
*

לא אשכח, וכי איך אפשרי לשכוח העידוד שזכיתי לקבלו ממנו בכל השנים, בכל הזמנים, בכל המערכות, בכל המתחים, בכל המאבקים. הוא ליווה את תנועת אגודת ישראל, ראשיה ועסק־ניה בכל להט נשמתו, הוא היה אחד מהמיוחדים בין נושאי דגל אגודת ישראל, הוא היה מנושאי דבורה של אגודת ישראל בין המוני העם. הוא הסביר עמדתה של אגודת ישראל, נלחם עליה ולמענה, הוא לא נרתע מכל אלה שניסו להשתמש בהתחסדויות כדי לחתור נגד אגודת ישראל, רעיונה של אגודת ישראל היה חקוק עמוק עמוק בלבבו ובמחשבתו, לחם באמת למען האמת, ועברו תקו־פות קשות שהיה עליו להתווכח קשות. הוא היה מעורה בעם וכאשר סערו הרוחות ביהדות החרדית לא היה כח בעולם שיזיז אותו מאמונתו התמימה והטהורה בצדקת דרכה, שיטתה ומהלכיה של אגודת ישראל וראשיה. וכאשר נפגשתי עמו תמיד תמיד קבלני כמו בזרועות פתוחות וברכותיו היו מעומק הלב, מלב טהור, וזה נתן עידוד רב, חבל חבל על דאבדין.

נלקחה מאתנו דמות שכמעט ואין דומה לה במדות המיוחדות שייחדו אותו.

קשה לנחם, קשה להתנחם.

נסיים במה שנאמר בספר מלכים פרק ב' "ויהי בהעלות ה' את אליהו בסערה השמים, ואליהו אמר אל אלישע שאל מה אעשה לך בטרם אלקח מעמך. ויאמר אלישע ויהי נא פי שנים ברוחך אלי. ויאמר הקשית לשאול, אם תראה אותי לוקח מאתך יהיה לך כן ואם אין לא יהיה".

נבין את הדברים:

בעלות אליהו בסערה השמימה, ואליהו אמר אל אלישע "שאל מה אעשה לך בטרם אלקח מעמך". ואלישע מבקש פי שנים מרוחו. ואליהו אומר לו הקשית לשאול, ומיד אחרי זה אומר לו אם תראה אותי לוקח מאתך יהיה לך כן.

הדברים מוסברים, כי אלישע ביקש פי שנים כדי שיוכל לעמוד בשער, במערכות עם נביאי הבעל והאשרה ועם הפוסחים על שני הסעיפים. אלישע ראה כי בלי פי שנים לא יוכל לעמוד במערכה, אליהו אומר לו הקשית לשאול. אולם, אליהו אמר לו, אם תראה אותי לוקח מאתך, כלומר אם תמיד תמיד תחי' בחוויה כי הנני עמך, ואתה רואה תמיד כאילו כעת, כעת, "לוקח מאתך", אם לא תשכחני אם אחיה לעיניך אזי יהיה לך כן, ויהיה לך פי שנים מרוחך.

זאת נגיד לצאצאיו המבורכים ולכולנו שליוינו אותו, "אם תראה אותי לוקח מאתך", אם רואה יוסיף כך תמיד תמיד לחיות לעינינו אזי... "מה זרעיה בחיים אף הוא בחיים".

נשמתו תהא צרורה בצרור החיים.

רבי מנדל

אבניה של שכונת מאה שערים ספוגות היו בגמילות חסדים עם הבריות, בתפילות חמות להוטי דמעות, כאלו היו בניה־מהלכיה של שכונה זו.

אבל רבי מנדל גפנר זכרונו לברכה, היה "מוסד־של־חסד", אוקיינוס של טוב־לב, ימה־של־תפילה, אוצר־של־חיוך, גנזך־של־אהבה, ממגורה־של־חסידות — ומה לא?...

ילדי מאה שערים יצרו בזכרונם את דמותו של רבי מנדל, את הילוכו, את חיוכו, את נעמו, את געשו ואת שאגו בתפילה ורציון.

לא ישכחו נערי שכונה זו לעד את דמותו, שכן כך נראים פנים יהודיות משכבר הימים, מדורות שעברו, מנפלי הפנים הזיוותניות של יהודים עולי־מוקד ביקוד מלאכי; השואפים תמיד אל־על והשמים נרכנים על ראשם — — — שם נושקים שמים וארץ, ארציות ושמימי־ות, שהם — לדמויות אלה — הייט הך...

מבט ילדותי של ילד מאה־שערימי היה נופל על רבי מנדל ורבי מנדל מלקטו אל ליבו ומשיב לו מבט שמימי, מבט ירושלמי אצילי, חייכני: "גוט מארגען — מיין קינד"...

הלך מרופט מהלך בצידי השכונה, כמי שנראה ואינו רואה, ורבי מנדל מושיט לו ידו, ולאו ריקנית הושטה...

צועד לו חסיד בעל־מוחין בנתיבי השכונה ורבי מנדל מנהיר לו פנים וגומל עמו ב"גוט וואָרט" שהעלה ברעיונו, באימרה חסידית שעלתה בדעתו, בפניני־שיח של פשט ודרוש — לכולם מוצא רבי מנדל מן המוכן לכלכלם בחומר וברוח.

רבי מנדל, משעלה לירושלים, היה ירושלמי. משסיגל לעצמו הליכותיה והגיגותיה, ריבד למרגלותיו מרבד ירושלמי. ומשנתעלה בירושלים זכה והיה מנקיי הדעת שבה.

בגלריית אישי־ירושלים שמור לו לרבי מנדל מקום של כבוד במזרחה.

לירושלים ולרבי מנדל היה יחסי־גומלין — היא הטעימה לו מהאור הגנוז שבה והוא שילח קרנותיה לגנזי מרומים.

יצחק מתתיהו טננבוים

אחד ממעמדות ברכת כהנים של רבי, מנדל זצ"ל. הגשם לא מנע...

יפה נוף מאת ח. גבעון

שרידי העיר מגידו - הם עדות לאדריכליות המפוארת של ימי ממלכת ישראל

במאמרנו מן השבוע שעבר, סקרנו את עברה ההיסטורי של העיר מגידו, עד לחורבנה. במאמרנו הנוכחי נסקור כללית את האתר, המבנים והממצ־אים שנחשפו בתל מגידו. שטחו של התל הוא גדול יחסית, וטוב יעשה המבקר באתר, אם יצטייד במפת התל והממצאים שבו, כדי לקבל הסבר כללי על הממצאים המתגלים לעין וכדי להתמצא בדרכי התל.

המוזיאון. בניין זה הוא ביתה של משלחת המכון המזרחי של אוניברסיטת שיקאגו, שהוכשר לשמש כמוזיאון על־ידי "רשות הגנים הלאומיים". דגם האתר המוצג בו מאפשר התמצאות בתל גדול ומורכב זה. מאחר שאי־אפשר היה להציג בשלמות את תולדותיו הארכיאולוגיים של האתר, העדיפו מתכנני הדגם לכלול בו את מפלסי הישוב המוכרים יותר מאחרים, *שהם מפלסי הישוב מימי שלמה ואחאב.*

בחצר המוזיאון מוצג שבר של אחת הכותרות הפרוטו־איאוליות, שמקורן בארמונות אחאב, וכן בסיס של עמוד ממקדש מתקופת הברונזה הקדו־מה.

שער שלמה. שער זה נתגלה בשטח שהחופרים כינו שטח AA. במקום זה העמיקו לחפור לשכבה

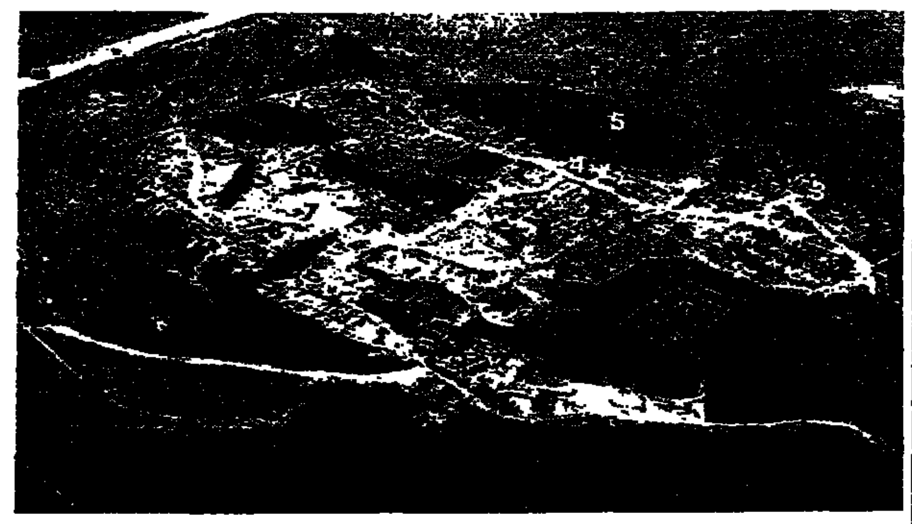

צילום אויר של שטח החפירות בתל מגידו.

שהיא מתקופת הברונזה התיכונה. 2א'. לתקופה זו ולתקופות שבאו אחריה שייכים שרידי ביצורים, והשער הראשון שנתגלה בשטח זה הוא השער של העיר משכבה זו. מסוף תקופת הברונזה התיכונה 2ב' ואילך. נבנו במקום זה השערים הראשיים של העיר עד לסוף התקופה שבה עמדה על תלה. השער מימי שלמה, הדומה בתכניתו לשערים המיוחסים למלך זה שנתגלו בחצור ובגזר, עשוי שישה חדרי־משמר, שלושה שלושה מכל צד של המעבר. נתגלו שערים דומים גם באשדוד ובלכיש. חדרים אלה נבנו מפנים לחומה, ואילו אל מחוץ לחומה בולטים שני מגדלים, השומרים על מבוא השער.

בבניית שער זה מתגלה האדריכלות היהודית במיטבה. השער, שרק מחציתו המזרחית נראית בשטח (חלקו המערבי הוסר בידי החופרים), בנוי אבני־גזית מסותתות ומותאמות היטב. האבנים הונחו בנדבכים של ראשים ופתיחים לסירוגין (ראש — אבן שצדה הצר מופנה לעין הצופה; פתיח — אבן שהצדה לרחבה), שיטת בניה זו — ראשיתה בישראל בימי שלמה. על־פני אחד הנדבכים עדיין נראה בעת החפירה קו־סימון בק בצבע אדום, שסימנו בוני השער כדי שיוכלו להקפיד על מפלס הנדבך.

השער והרחבה שלפניו מרוצפים חלוקי־אבן. גם הרחבה, שבה היו נאספים עוברי־אורח לפני הכניסה לעיר, מוגנת בחומה, שלה שער חיצון קטן יותר. מן השער החיצון מוליכה מערכת של מדרגות תלולות, שירדה כנראה אל מפעל־מים או אל מאגר הסמוך לשער. מעל למבנה השער נראים שרידים של שערים מאוחרים יותר, מסוף התקופה הישראלית.

ממערב לשער שמימי שלמה נראים שרידי השער מן התקופות הכנעניות. בשער הקדום הסמוך הכניסה היא ישרה, ללא תפנית של 90°, כפי שהיה מקובל בשלב הקדום יותר של תקופת הברונזה התיכונה. דבר זה נעשה כדי לאפשר למרכבות להיכנס העירה. שער גדול זה שימש את העיר הכנענית עד סופה. היו בו שלושה זוגות של אומנות וביניהן שני תאים בכל צד. השער עשוי אבני־גזית מסותתות בשוליהן — אבני־גיר בהירות ואבני־בזלת כהות. גם לפני שער זה היתה רחבה. כיום עובר השביל למסיירים בתל מעל למרכזו של השער.

הארמון. בניין זה צמוד כמעט לשער תמצא מדרום־מערב לו. זהו בניין גדול, שקירותיו עבים, מבנהו בתקופת הברונזה המאוחרת היה כשיא פאור. בתקופה זו היתה במרכזו חצר גדולה, שהכניסה אליה מדרום. ממזרח לחצר וממערבה מצויים תאים קטנים. בשטח בולטות מדרגות הבזלת שהוליכו לארמון. פתח בפינתה הדרומית־מערבית של החצר מוליך אל חדר קטן. שעל־פי מאות פיתוחי־השנהב והתכשיטים שנמצאו בו היה בית־אוצר. אוצרות כלי השנהב שנתגלו בו נאספו על־ידי בעלי הארמון במשך מאות שנים ויש בהם סגנונות שונים. אוצר זה הוא אחד המקורות החשובים ביותר לחקר האמנות הפל־אסטית בארץ בתקופת הברונזה המאוחרת. בשכבות שמעל לשכבה זו, מן המאות ה־13 וה־12 לפני הספירה הולך ומצטמצם שטח הארמון וחשיבותו פוחתת.

ארמון 6000. הארמון נמצא בשטח־חפירה שממזרח לשער מימי שלמה, במרחק של כ־50 מ' מן השער, ממזרח לחפירת הבדיקה של שמאכר ולחפירות המכון המזרחי. החופרים הראשונים גילו במקום זה חומה של קדמות ונסגות, שאותה ייחסו לימי שלמה. ארמון זה, הבנוי אבני־גזית, שרק מקצתו נחשפה, היה המפתח להבנת ההש־תלשלות הכרונולוגית של מגידו הישראלית. בנייתו קדמה להקמת חומת הקדמות והנסגות, וגם לזמן בנייתן של האורוות הצפוניות.

החתך הגדול. מארמון 6000 מזרחה, העמיקה משלחת שיקאגו לחדור אל שרידיו הקדומים ביותר של הישוב בתל. שרידי הישוב הקדומים ביותר בתל מגידו.

בשכבה מתקופת הברונזה הקדומה, מצוי בניין שחדר אחד בו זוהה ע"י החופרים כמקום פולחן לעבודה זרה. בנין זה כולל 3 חדרים וחצר גדולה שהיתה מוקפת חדרים מכל עבריה. החצר רוצפה בלוחות אבן שעליהם חרתו הבאים למקום דמויות בני אדם ובעלי חיים, כנראה ממחזות ציד.

שינויים גדולים חלו בשטח זה בתקופת הב־רונזה הקדומה. בראשית התקופה הזאת כבר הוקפה מגידו בחומה אדירה, שקטע ממנה נראה בקצהו המזרחי של החתך. מחומה זו נשתמר המסד העשוי אבן, שעוביו מגיע ל־8 מ' וגובהו ל־4 מ'. מעל למסד זה התרוממה חומת־הלבנים. בשלבה הראשון היה רוחב החומה 4 מ', אך במשך הזמן הוכפל עוביה.

מבנה 338. בניין גדול זה מצוי מדרום לחתך

(המשך בעמוד ה')

ברחבי הארץ

באר־שבע

לפני כשלושה שבועות הובהל להוריו של יניב חיו, בן 12 מבאר שבע. שבארץ לא ניתן להציל את חיי הילד. רופאי המרכז הרפואי "סורוקה" בבאר שבע איבחנו אצלו גידול סרטני במוח, שבגללו אף איבד הילד את מאור עיניו. 3 פעמים הוא נותח ב"סורוקה", מאור עיניו החוזר לו באחד הני־תוחים, אך את הגידול לא הצליחו הרופאים להסיר. הרופאים אמרו להורים, שניתן לנתח בהצלחה את הילד בחו"ל, אך הם לא ידעו בדיוק היכן.

ביום ב' בלילה נחת יניב חיו, עם הוריו, בנמל התעופה בן גוריון, כשהוא מרגיש מצויין והוא מתא־רח אצל סבתו ברמלה. לעמותת "עולם מלא" הגיעו חשבונות חלקיים עבור הטיפול בילד והיא ממשיכה לגייס תרומות. "עולם מלא — יניב חיו", בבנק אוצר החייל באר שבע, סניף 363, חש־בון מספר 344101.

ירושלים

מבצע חיבור הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים לרשת החשמל הישראלית, במקום הרשת של החברה המזרח־ירושלמית, החל ביום ב' בערב, והסתיים בצהריים הסתיים בהצלחה.

ראש הממשלה י. שמיר, שבא לרובע יחד עם שר האנרגיה מ. שחל, אמר כי אנשי הרובע ציפו הרבה זמן לאור ישראלי, שיאיר את בתיהם. "נעשתה פה עבודה גדולה, בשיקול דעת וזהירות, מתוך הבנה, עד כמה שאפשר, עם חברת החשמל הערבית, ללא כא־בים מיותרים", אמר מר שמיר.

בת־ים

ארבעה נערים בני 16 מבת ים, החשודים בכך שגנבו בתקופה האחרונה 14 כלי־רכב בתל־אביב ובבת ים נעצרו בשבוע שעבר בשל מריבות יתר.

בראשית השבוע הקודם, גנבו הארבעה רכב מחניון בית כלל. שברחוב דרויאנוב בתל־אביב. כשעמדו לצאת מהחניון, לא שכחו הארבעה את כללי הנימוס ועצרו ליד ביקתת השומר, בכדי לשלם את דמי החנייה.

אולם חשדו של השומר חד העין התעורר, לאחר שהבחין כי הרכב מצוייד בתווית הסקה חניית חינם במקום. הוא מיהר להזעיק את המשטרה, שהצליחה ללכוד שניים מהנערים. השניים הנוספים, שהצליחו להימלט, נלכדו זמן קצר לאחר מכן.

יפו

עדר פרות פשט השבוע על "גן הגבול" ביפו. עובדי העירייה סילקו את הפרות לאחר שכבר הספיקו ללחך ולהשחית כמה צמחים.

באגף לשיפור פני העיר הוחלט למנות צוות קבוע שימנע הישנות מקרים כאלה בנוסף למניעת גני־בות של צמחי נוי.

תל־אביב

המשטרה בת"א הרכיבה קל־סתרון של חשוד בהצתת ארון ספף של "בזק".

הפרטים המדוייקים של החשוד, שלפיו הורכב הקלסתרון במשטרה, נמסרו על ידי אחד אחות, שראו צעיר בזמן ההצתה וגם למחרת.

תיאורו של החשוד:

גיל: 25־30, גובה: 1.75־1.80 מ', מיבנה גוף מוצק, פנים בצבע בהיר, שיער דליל חלק עם קרחת במרכז הקודקוד. מיבנה הפנים ארוך וצר. עיניים בהירות, וקפלים משני צידי הפה. (עתי"ם)

השרון

למושב ירחיב בשרון יצאו הבוקר צוות רופאים וטרנרים של הרשויות המקומיות ומשרד הח־קלאות באיזור השרון כדי לבצע פעילות חיסונית מקיפה בכלבים באיזור מושב ירחיב לאחר שכלב נגוע בכלבת התגלה במושב בראשית השבוע.

כתבת עתי"ם מוסרת כי ד"ר מיכאל ממליגר הרופא הוטרינרי הרשותי ורופא משרד החקלאות יצאו למושב כדי לבצע הסגרים לכלבים שבאו במגע עם הכלב הנגוע, לבדוק את בני המשפחה שכלבם הנגוע מת ולקיים פעילות הסברה בקרב התושבים כיצד להערך לקראה מניעת התפשטותה של הכלבת.

כרמיאל

סטיבן ט. ניקולאס תעשיין לא יהודי מהוואי עומד להשקיע בכרמיאל סכום של כמיליון דולר להקמת מפעל לייצור מיתקני טיהור מים לבית ולתעשייה.

כתב עתי"ם מוסר כי המשקיע שהוא בעל 5 מפעלים כאלה בהוואי העביר ארצה את אחד מקווי הייצור ואם לא יחולו עיכובים כל שהם יתחיל המפעל שישא את השם "ווטרמן ישראל" לייצר בעוד כחודש וחצי.

על פי המתוכנן יועסקו במפעל כמה עשרות עובדים.

בית שמש

בעיירה בית שמש עדיין חוגים לגורלו של מפעל מנועי בית שמש המעסיק מאות מתושבי המקום.

וועדת משנה של וועדת הכס־פים לעניין "מנועי בית שמש", בראשותו של ח"כ שלמה עמר החליטה לבקש להפגש עם שמעון פרס, יו"ר וועדת השרים לעניין מפעל "מנועי בית שמש", כדי להציג בפניו את עמדת הוועדה.

וועדת המשנה מגלה דאגה רבה לאחר שמיעת השתלשלות העניינים מצד כל הגופים המעורים בעניין. הוועדה חשה כי הקפאת בנושא יוליד משבר שאיננו רוצים בו. הצגת עמדת הוועדה בפניו להבראת המפעל ועתיד העובדים בו תתרום לתנופה חדשה.

מנחמיה

בהשתתפות שר התקשורת נחנך השבוע במנחמיה בית דואר חדש שישרת את תושבי המושבה. במהלך הטקס אמר השר "הציבור בישראל חייב להכריע בין המשך השהות ביהודה. שומרון וחבל עזה ובכך לקבוע המשך לסיפוח וחי־סול הדרגתי של הדמוקראטיה הישראלית לבין הכרעה על ויתור על רוב השטחים במסגרת שלום. כל אלה יוכרעו במערכת הבחירות הקרובה".

נצרת עילית

עיריה נצרת עילית החליטה לסייע לחיילים בודדים המתגור־רים בעיר, כדי להקל על מצוקתם החברתית והתקציבית כאחד.

כתב עתי"ם מוסר, כי במסגרת זו יזכו החיילים להנחה של שני שליש בתשלומי הארנונה.

במקביל תסייע להם העירייה לקידום נוער בכל הקשור בהצט־יידות בריהוט ובאביזרי בית שונים, כדי לאפשר להם להקים לעצמם פינה חמה

מדע וטכנולוגיה

נסיגת ימת אראל - סכנה של שואה אקולוגית באסיה הסובייטית

מוסקבה, — ימת אראל במרכז אסיה הסוב־ייטית קטנה בשליש ב־20 השנים האחרונות והתופעה טומנת בחובה שואה אקולוגית לאיזור כולו — גילה השבועון הסובייטי "אוגניוק" בעותקו האחרון.

השבועון כתב כי המים שהופנו להשקיה מנהרות אמודאריה וסירדאריה גרמו לנסיגת ימת אראל ביותר מ־100 ק"מ מן החופים המ־קוריים של הימה. העומק של הימה ירד ביותר כ־12 מטר.

המאמר מציין כי הבעיה נוצרה כתוצאה מ"התערבות אנושית באיזון הסביבתי" והכוונה היא לפרוייקט השקיית איזור מדבר בקאזאח־סטאן ובאוזבקיסטאן בין הנהרות אמודאריה וסירדאריה.

כתוצאה מפרוייקט ההשקייה הוכנסו לעיבוד שטחים גדולים של אדמה צחיחה ומגדלים בהם כיום אורז וכותנה. ערים חדשות צצו ונבנו תעשיות כבדות באיזור.

אולם לא הושמה תשומת לב כלשהי לעובדה שהנהרות הללו שמימיהן הופנו להשקייה, היוו גורם מאזן מכריע של ימת אראל.

"האיזון האקולוגי של האיזור כולו נהרס וכתוצאה מכך מתחוללות סערות אבק לאורך החופים הדרומיים והמזרחיים של הימה. תצ־לומים שנעשו מן החלל הראו מיליוני טונות של אבק ומלח מפוזרים על פני מאות ק"מ".

המאמר באוגניוק מציין להלן כי תעשיית הדייג והספנות באגם נעלמו לחלוטין. הדגה מתה בגלל עליה בשיעור המליחות והימה כיום רדודה מלאפשר שייט של אוניות.

"האגם התייבש, סביבתו הקרובה נחשפה, ונמנע מאיתנו שלל שנתי של 5 מיליון ק"ג של דגים", קובע המאמר.

המאמר מלווה בתצלומים המראים כיצד אוניות מונחו במרחבים עצומים של מלח וחול. עוד צויין כי המלח מן האגם נישא ברוח ומ־תפשט על פני השדות במאות טונות להקטאר וגורם להשמדת יבולים. (רויטר־עתי"ם)

מכשיר במבצע החלל "אפולו" הופעל על ידי רופא ישראלי בשביל חולי לב

מכשיר, שפותח בארה"ב במבצע החלל "אפולו", הותאם על ידי שני רופאים, ישראלי ואמ־ריקאי, לצורך טיפול בחולי לב.

על כך מסר הרופא הישראלי. ד"ר ראובן צימליכמן, בסיור עתונאים, *שנערך במעבדה ליתר לחץ דם של המרכז הרפואי "סורוקה" בבאר שבע.*

המכשיר החדש, "אימפדנס־קרדיוגראף", המופעל במעבדה, מצמצם את הצורך של עריכת צינתור לחולי לב רק למיקרים של בדיקה לפני ניתוח מעקף ומשפר תיפקוד של נושאי קוצב לב בגו־פם. זהו מכשיר יחיד בישראל ושכמותו נמצאים רק עוד 3 באי־רופה ומכשירים בודדים בארה"ב.

לפני כשנתיים הוקמה ב"סורוקה" יחידה ללחץ דם. זאת לאחר שלמודעות ציבור הרופאים חדרה ההכרה בדבר הסכנה של יתר לחץ דם, המכונה "הרוצח השקט". שתי התכונות הבולטות של התופעה הן שכיחותה הגדולה באוכלוסיה *הרגילה המוערכת בכ־40 אחוזים.* מחלה זו אינה גורמת לכאבים וכאן התכונה הבולטת השניה שלה. אנשים אינם נוהגים למדוד לחץ דם ולכן מרביתם גם אינם יודעים כלל שהם חולים והמחלה מתגלית רק בשלב מאוחר של סיבוכים מסוכנים במערכות הלב וכלי הדם, או במיקרים של גרורות יתר לחץ דם, המתבטאות במחלת כלי הדם של המוח — שיתוק, אי ספיקת כליות, פגיעה בכושר הר־איה, פגיעות בגפיים ועוד.

עם הקמת יחידת לחץ דם ב"סורוקה" נשלח ד"ר ראובן צימליכמן, המכהן כיום כמנהל היחידה, להשתלמות ממושכת במרכז רפואי בארה"ב. הנחשב למתקדם ביותר בתחום זה. שם. יחד עם חבר אמריקאי, גילה ד"ר צימליכמן מכשיר שפיתחה סוכנות החלל האמריקנית "נאסא" לפרו־ייקט החלל "אפולו". המכשיר נועד למדידת תיפקוד הלב וכלי הדם של אסטרונאוטים, בזמן השהייה בחלל ובזמן ההליכה על פני הירח. עם סיום תפקידו במבצע "אפולו" לא היה יותר שימוש במכשיר והוא "הוקפא" ללא שי־מוש במעבדה בוושינגטון. שני הרופאים גילו ענין במכשיר ופיתחו ממנו שימושים רפואיים יום־יומיים, לתועלת החולים.

מכשיר ה"אימפדנס־קרדיוגראף" מחובר למחשב ועם מכשיר א.ק.ג. ופונו קארדיוגראם וציוד אחר. בדיקה במערכת חדישה זו מאפ־שרת בדיקה מדוייקת של כמות הדם שמוזרים הלב בכל התכווצות שלו ובדיוק מדהים. המחשב הצ־מוד מעבד את המימצאים של ציוד הבדיקה הרפואי ומוסר מידע ברור ומדויק על כל שלב של הבדיקה ובכל מצב של הגוף, באשר להתנגדות מערכת כלי הדם בכל מצב להזרמת הדם אליה מהלב.

החידוש שבשימוש במכשיר החדש הוא הימנעות מהצורך הנ־פרץ בצינתור, המחייב אישפוז של *יומיים עד שלושה, אם לא מתגלים* סיבוכים. כאן מספיקה בדיקה של שעה אחת וללא החדרה מכאיבה של ציוד לגוף החולה, כי אם בחיבור 4 אלקטרודות לגוף. אחרי בדיקה של שעה חוזר החולה לע־בודה ואין צורך באישפוז. יחד עם זה ציין ד"ר צימליכמן. שבדיקה זו אינה אבאטומית ולכן עדיין יש צורך בצינתור, כשזה מבוצע לפני ניתוח מעקף בכלי הדם של הלב. הבדיקות אינן מכ־איבות כצינתור והשוואה עם תוצ־אות של צינתור העלתה התאמה של 95 אחוזים. ד"ר צימליכמן ציין, ש־97% מהסובלים מיתר לחץ דם, מתגלית אצלם התנגדות של מערכת צינורות הדם, היוצרים לחץ על הלב והם שגורמים להי־ווצרות המחלה, אותה ניתן לאתר בדיוק רב ב"אמפידנס־קרדיוגראף".

עוד פיתוח שנערך ב"סורוקה" עם המכשיר החדש הוא יעול פעולת קוצבי הלב. יחד עם פרופסור אליהו אובסישר, מצא ד"ר צימליכמן, שהמכשיר החדש יכול לאתר את הכיוון הרצוי והא־ופטימאלי של כל קוצב לב, בצורה אישית לכל חולה. עד כה היה נהוג לכוון את הגירות אותות החשמל של קוצבים, בהתאם להוראות היצרן. ב"סורוקה" מכוון היום כל קוצב לפי צורכי המושתל. זאת לאחר שנערכות בו בדיקות ב"אמפידנס־קרדיוגראף" והמח־שב מוציא ומברר מכל הנתונים את התיפקוד האופטימאלי של כל קוצב לכל חולה לב שהושתל בגופו קוצב. ד"ר צימליכמן אמר, שחולי הלב חשים בשיפור מיידי, ולדבריהם, הם מסוגלים פתאום למאמצים גופניים. שלפני כיוון הקוצב, היו בלתי אפשריים או קשים עבורם. (עתי"ם)

היסטוריה: 50 שנה להמצאת סיבי הניילון ע"י מדעני חברת דיפון בווילמינגטון

ווילמינגטון, ארה"ב — כאשר הכימאי ג'וליאן היל הכניס מוט זכוכית לשפופרת מבחנה והרציא חוט דק של סיבים מעשי ידי אדם, הוא פתח במהפיכת הטקסטיל הגדולה ביותר של המאה הנוכ־חית.

הניסוי שערך ושהוכתר בה־צלחה כאשר עלה בידו להוציא גדיל סינטטי מתרכובת להמסת רצמיגה של פוליאסטר הביאה לכך שכעבור כמה שנים התחילו בייצור הניילון ולאחר מכן האורלון, דק־רון וסיבים מלאכותיים אחרים.

חברת דיפון, הענק הכימי, שהצליחה לשכנע צוות של כימ־אים, וביניהם היל, לנטוש את האוניברסיטאות ולעסוק במחקר כאוות נפשם, חוגגת עתה יום השנה החמישים לייצור הניילון באחד מבנין בתי החרושת שלה ליד ווילמינגטון.

על פריצת הדרך הודיעו ועידן הניילון התחיל ב־27 באוקטובר 1938.

ניילון. הסיבים הסינטטים הראשונים ששוחקו, הפך לשם זהה לגרביים, על אף העובדה שלא עבר זמן רב עד שהשתמשו בסי־בים אלה במלחמת העולם השניה לייצור מצנחים.

"סיבי הפלא" החדשים היו זולים, גמישים, מגוונים וחזקים ביותר וסיפקו תחליף זול למשי.

כמה שנים לאחר מכן פרצה מלחמת ניילון זעירה, כאשר נשים הסתדרו בתורים ארוכים ליד חנ־ויות כלבו מניו יורק עד סאן פרנ־ציסקו. ניפצו חלונות ראווה וניהלו מאבק ביניהן לבין עצמן כדי לזכות בזוג הראשון של גרבי ניילון עם תום מלחמת העולם השניה.

הממציא היל זוכר פרשיות אלה. שאותן הוא מכנה בשם "כהוכות הניילון".

היל. עתה בן 83, שפרש ב־1964 הוא השריד האחרון מבין הצוות המקורי של חברת דיפון שעסק במחקר, שהניב תוצאות כה מרשימות. בראש הצוות עמד כימאי איש אוניברסיטת הווארד וולאס קארותרס.

"בשנות השלושים פלשו הי־פאנים לסין תעורך חרם בלתי רישמי של משי יפאני" אמר היל בראיון שהעניק לכתב רויטרס. "זה יצר שוק עצום לגרבי ניילון. לאחר מכן פרצה המלחמה והניילון הפך לחלק ממאמץ המלחמה".

דובר חברת דיפון אמר כי הצוות השיג סידרה של פריצות דרך בייצור חומרים מלאכותיים, כולל גומי סינטטי שכונה בשם "ניופרין" וחומר שכונה בשם "טפלון" שנוצל במרוצת הזמן כמקור לציפוי כלי בישול.

קארותרס, *שהצוות שהוא עמד* בראשו, ייצר 80 סיבים סינטטים שונים, שמביניהם נבחר לבסוף הניילון, מת מבלי ששמע אי פעם את המילה "ניילון".

ב־1937 היה סיב זה ידוע כ"סיב 6־6" מפני שהיה מורכב משני חומרים, שבכל אחד מהם 6 פחמנים.

"על אף העובדה שניילון מיוצר מחומרים רגילים כגון פחם, מים ואוויר, אפשר לגבש אותו לסיבים שאינם נופלים בחוזקם מפלדה, לחומר דק כמו קורי עכביש ועם זאת גמיש יותר מכל סיב טבעי" מציין דובר חברת דיפון.

השימושים של הניילון הם רבים ומגוונים — לייצור גרביים ומצנחים, חבלים, שטיחים, לחוזות מחשבים, אברים מלאכותיים, חכות דייג, תגורות בטיחות, מד־חדות וזרנוקי כבאים והדיסים.

היל אומר שהוא לא חש בטוב נוכח ריבוי השימוש בחומרים סי־נטטיים. "אני חושב שלמין הא־נושי נשקפת הסכנה שייחנק בחומרים הפלסטיים מעשי ידיו".

הוא רואה לנגד עיניו פתרון — להמציא חומרים פלסטיים המתבלים, בניגוד לאלה המציפים עתה את השווקים, הגורמים נזק לאיכות הסביבה ברחבי תבל.